

Apianus, Petrus <1495-1552>

Cosmographicus liber Petri Apiani mathematici studiose collectus. - [Landshut] : [Johann Weissenburger : Peter Apianus] (Landshutae : Excusum typis ac formulis D. Joannis Weyssenburgers : impensis Petri Apiani), 1524. - [7], 104 p. [7] : ill. ; 4°

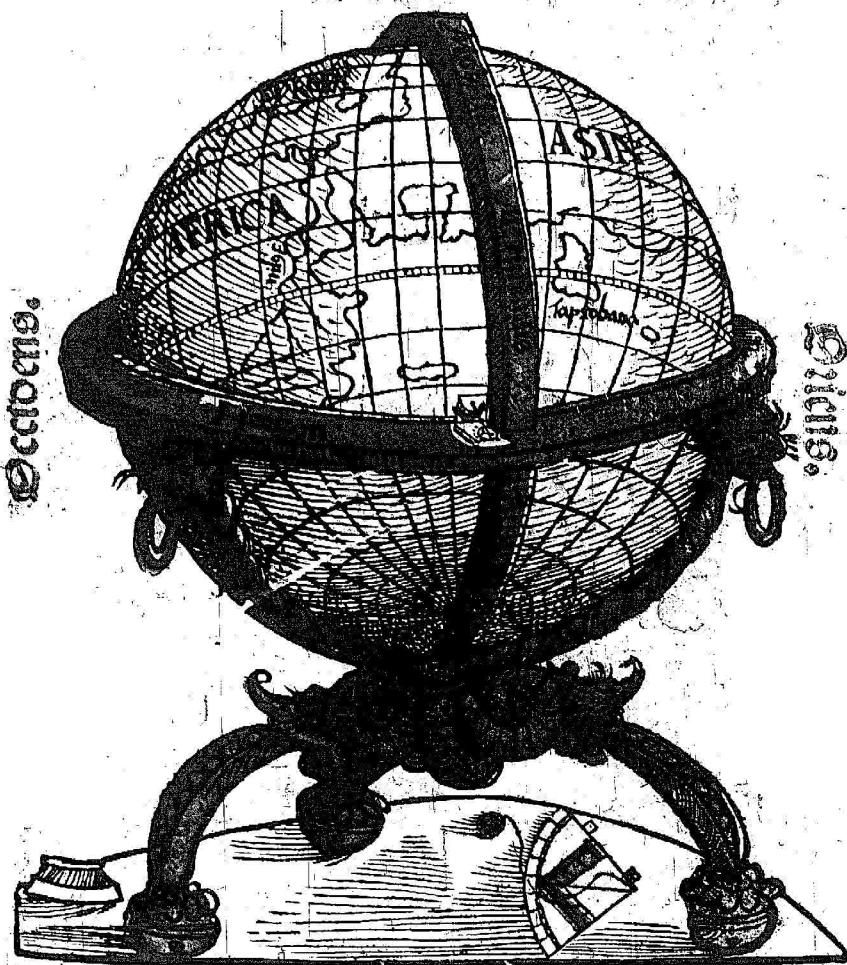
(IT-MiFBE)958208

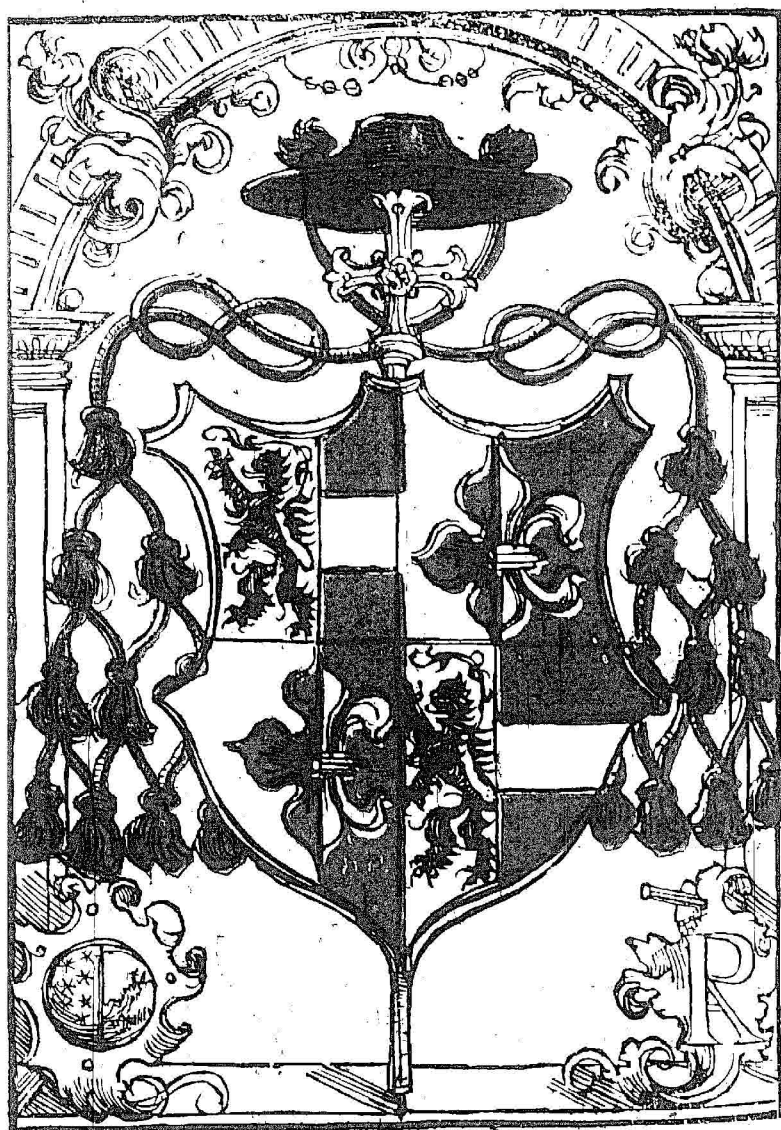
The digital reproduction of this work is licensed under a [Creative Commons Attribution - NonCommercial - NoDerivs 3.0 Unported License](#). Permissions beyond the scope of this license may be available at customer.service@beic.it.

La riproduzione digitale di quest'opera è distribuita con la licenza [Creative Commons - Attribuzione - Non commerciale - Non opere derivate 3.0 Unported](#). Permessi oltre lo scopo di questa licenza possono essere richiesti a customer.service@beic.it.

COSMOGRA

phicus Liber Petri Apiani Ad-
thematici studiose collectus.

Reuerendissimo Do

mino ⁊ Illustrissimo Principi domino

Matheo M. diuina sacrosanctae Rho: ecclesiae Tit:

S. Angeli pres: Cardinali: Archiepiscopo,

Salzburgen Ap: Se: legato ꝛc. Petrus

Apianus (dictus Benerwig)

ex Leyßnick Mathematicae di:

sciplinae clientulus Salu

tem perpetuā ac sui

ipsius commen

dationem.

Posse atqꝫ anno superiori Sacratissime Antistes: atqꝫ Princeps Illu:
strissime: in vrbē Regiopolitana cū chartaceo munusculo (nihil equi
dem illo tempore preciosius afferre potui) tuam celsitudinem sum cona
gressus: non difficilis erat mihi coniectatio præsigenem Mathematicae
disciplinae tibi adesse scientiam: et te clarissimum rerū literariae lumen/
Mecenatem atqꝫ Asylum/et tuum etiam ad literas studium cognoui.
Eo liquidem argumento/qꝫ fronte insigniter exposita atqꝫ serena: ob
uisqꝫ (vt aiunt) manibus illam quam obruli membranā tam huma
niter/tum ob studiū geographicae disciplinae amorem/cū ob vitæ tuæ in
tegritatem exceperas/vel eo potius: vt omittam cætera: qđ iam pridem
M. Ioannes Auenticus mihi semper amicissimus tam oratorū qꝫ poe
tarum facile princeps: cuius laudem hic tacitis preterire nō possum: Et
D. dominus Ioannes Landesperger (cui semper es in ore) pleba nūc
Landisuten Illustrissimiqꝫ Ludouici Bavarie viriūqꝫ ducis: præfec:
Rheni ⁊ Sacellanus/ vir sui ingenii virtute præsantissimus: cui gratias
condignas nec agere nec referre possum: sepius apud me tuam depre
dia carent liberalitatem in doctos/ humanitatemqꝫ in omnes qui conantur
aliquod egregiū/præcipue in illos qui mathematicae disciplinae sciētū
redolere videntur/facilitatem et in omnes/non potui committere / quia
tibi id/quicquid est lucubrationis/tanqꝫ deo tutelari dedicarem: et tuo
sub nomine edere cōstituerem/quod tutius celeriqꝫ tuo auspicio in com

minime studiosorum commoditatem prodiret in publicum. Potissimum:
ut prima elementa studiosis geographiæ tyrunculis notiora redderentur
hoc opusculum utcumq; conflatum conscripsimus. Verum nō sine laus
de Ptholomei: qui omnium Mathematicorum facile princeps babe-
tur. Sequuti enim sumus doctissimos quosq; huius studij v ros. Po-
ro geographica professio in legendis auctoribus plurimum prodest: ci-
enim cognitio nō solum ad Poetarum / Historiorū / sed etiam Sacra-
rum literarū noticiam perducit. Ut Doctissimus ille Ptholomeus om-
niū Mathematicorum monarcha / Pomponius Mela / Dionysius / So-
linus / Verissimus ille Strabo / Eneas Silvius / Volaterranus / Drosius
reliquisq; geographi testatur. Accipe igitur Antistes eminentissime hoc
cosmographicum opus a nobis fideliter eaq; consumatione supputatū
qua in Ptholomei opere legi solet: quod si pius lector diligēti studio pel-
legerit / haud parum fructus geographice disciplinæ se attigisse summa ani-
mi gratitudine profitebitur. Hic ea quæ aliqui sparsim a doctissimis in-
geniis elucubrata sunt sub quodam compendio collegimus: opere precii
itaq; duxi fore: si in vno volumine totius mundi observatio complecti-
retur: ne pp nimiam prolixitatem et obscuritatem Tyrunculis geogra-
phicæ pfectionis tedio quopiā irretitus teneatur: vel potius / ne quidam
pauperculus pp librorum multitudinem atq; operis Ptholomei ac pre-
cij magnitudinē absterreat. Nihil hic meā ipsius eruditionē aut ingeniū
iactito: nam res est huiusmodi / quæ ipsa sese vel approbet / vel explodat.
Equidem spero te nihil hic inuenturum / quod alienum sit a Cosmogra-
phica professione. Certe satis pro virili conatus sum: quo ad absolutissi-
mam cosmographicæ cognitionem: atq; adeo video: mihi satisfecisse hac
in re iuxta illud poeticum. In magnis et voluisse sat est: Tu interim Lau-
datissime Præsul laborem hunc qualiscunq; sit bono animo pietati tuæ
a me dedicari patiaris. Non est novum: sed et antiquorum scriptores
solebant (ut omnibus perspectum est) ad novos libellos patronos eli-
gere: quorum auspicio ipsis libris quoddam robur atq; auctoritas acce-
dat: quod in hac re et me opinor haud improbe fecisse iuxta sententiam
Plinianam. Multa valde præciosa videntur: quia templis sunt dicata.
Vale / doctissime princeps: integritate et morum et virtutum præsul or-
natissime. Ingenij mei laborem admodum pertenuem hilari fronte susci-
pto / propediem maiora quæpiam sub tuo titulo in publicum edita: A u-
tis bene iuvantibus / a nobis accepturus. Vale iterum doctorū virorum
dulce presidium: meq; cōmendatum habe. Ex foelici Landisfuta. Anno
salutiferæ incarnationis Millesimo Quingentesimo vicesimo quarto: sep-
timo Kalendas Februarias.

Summa et ordo operis.

In Prima parte huius li-
bri quæ in ista scripta
cōtinentur.

¶ Capite Primo.

Quid sit Cosmographia et quo dif-
ferat a Geographia et Topogra-
phia.

Quid sit Saxographia.

Quid Chorographia.

¶ Capite Secundo.

In quot sphaeras mūd⁹ ipse vniver-
sus partitur.

De ordine/motu et numero sphae-
rarum.

¶ Capite Tertio.

Quid sphaera.

Quid sphaera Axis.

Quot circuli sphaeræ maiores.

Quid Horizon.

Quid Meridianus circulus.

Quid Aequinoctialis circulus.

Quid Zodiacus circulus.

Quid Ecliptica linea.

Quot Zodiaci signa.

Quibus characteribus Signorum
et Planetarū nomina sint notanda.

Quid Colurus Solsticioꝝ.

Quid Colurus Aequinoctioꝝ.

Quot circuli minores sphaeræ.

Quid Tropicus Canceri.

Quid Tropicus Capricorni.

Quid Arcticus circulus.

Quid Antarcticus circulus.

¶ Capite Quarto.

De quinque Zonis calidibus toti-

demq; terra plagis.

De terre globositate.

¶ Capite Quinto.

De Parallelis circulis.

¶ Capite Sexto.

De Climatibus.

¶ Capite Septimo.

Quid sit Longitudo terræ.

¶ Capite Octavo.

Quid Latitudo terræ seu Elevationis
poli.

¶ Capite Nonno.

Quomodo poli altitudo sit inueni-
enda.

Qualiter grad⁹ solis: id est: in quo
sol certo die mouetur sit rimandus.

Quomō altitudo poli in quacunq;
diei hora sit obseruanda.

Quomodo polus in celo absq; hu-
ius artis magistro sit inueniendus.

Quomodo diei hora ex radijs sola-
ribus sit perstruenda.

Quomodo hora ortus solisq; occa-
sus in toto terrarum orbe sit in-
quirenda.

Quomodo quantitas diei noctisq;
artificiali sit computanda.

Quomodo Initium et finis crepus-
culi tam Vespertini quā matutini
indagatur.

¶ Capite Decimo.

Quomō Longitudo regionis aut
oppidi ex Eclipsi Lunæ sit austu-
tanda.

Quomodo eadem Longitudo cū
Baculo Astronomico ex stellis fia-
tis et Lunę motu deprehendēda sit.

¶ Capite Undecimo.

De partibus mensuræ quibus vs-
tur Cosmimetra.

¶ Capite Duodecimo.

Qualiter ex Itadiatino ipsius terræ
ambitus accipiat.

¶ Capite Tredecimo.

Quomodo distantia ciuitatum lo-
corumque sit inueniēda: quę differūt
latitudinetantum.

Quę differunt sola longitudine.

Quę Longitudine et Latitudine
simul.

Quomodo gradus Longitudinis
extra æquinoctiale in gradus æqui-
noctialis sint conuertendi.

Quomodo distantia locorum via
geometrica in globo sit inueniēda.

Quomodo locorum intercapedo
per tabulæ sinuum sit supputāda.

¶ Capite Decimoquarto.

Quomodo globus Geographicus
ad quatuor mundi cardines et ad
quemcūq; locum sit ponendus.

Quomodo ciuitates in globo geo-
graphico sint locandæ.

Qua ratione globus conficitur et
componitur.

¶ Capite Decimoquinto.

Quid sit ventus: quot numero sūt

Quę sit eorum natura et ordo.

Qualiter meridiana linea vulgari
inventione ducenda sit.

Quomodo eadem linea per instru-
mentum azimuthale deprehendatur.

Alia inventio eiusdem quę sit per
organum viatorum.

¶ Capite decimosexto.

De Antipodibus et eorū habitatiōe

De Antæcis.

De Pericæcis/Perisæis et Amphi-
stis.

¶ Capite Decimosextimo.

Quid Insula.

Quid Peninsula.

Quid Isthmus.

Quid continens.

¶ Capite Decimosexto.

Qualiter locus vniuscuiusq; ciuita-
tis aut oppidi in tabulis Pto: sit
inueniendus.

¶ Capite Decimonono.

Quid spæculum orbis.

Quomodo locorum aut ciuitatū
situs in speculo sit inquirendus.

Quomodo speculum secundum si-
tū tuę habitationis sit verificandum

Quibus regionibus/Insulis aut opi-
dis sol pro dato die in vertice capi-
tis moueatur et quibus non.

Quotta sit hora in quacūq; regio-
ne aut ciuitate omni diei hora per-
scrutari.

¶ Secundæ Partis
Summa.

Secunda Pars huius opusculi in se
continet Summam nec non pars-
ticularem totius orbis descriptio-
nē: hoc est, Regionum/ Montū/
Silvarum/ fontium/ fluminum/
et Lacuum/ Marium Insularum/
Peninsularum/ Orbium/ Oppido

rum/Populorumq. Adue tādē
adheret appendit in quo hec infra
scripta continētur.

Quomodo et motu lune horz no
ctis equales sint venandz.

Quomodo incētio corporis Lune
sit contemplanda.

Quomodo ex stellis fixis maioris
visz seu rotis plastris horz noctis
sint obseruandz.

¶ Errata recognita: nō pas
sim omnia sed animad
uersione digna.

Emendanda in parte prima.

In 20. columna lin: 9. et index tri
goni: qui vltra locum perpendicu
li enim et. pone. 2 index rotulz: qui
vltra circulum eminet in gradibus
quadrantis altitudinem poli 7c.
Collū: 20. lin: 1. proportio. Tertia

Zege propositio.

Column: 21. vltima proportio.

lege propositio.

Column: 49. lin: 7. circa limbos me
ridiem et occidētem: lege circa lim
bum meridiem et septentrionem.

Column: 52. lin: 15. Ab exortu equi
noctialis melius: tiali.

Column: 63. in dextra parte speculi
occidens pone oriens. In sinistro
latere oriens/pone occidens. et in
limbo pro 11. scribe 1. pro 10. scribe
2. pro 9. scribe 3. pro 8. scribe 4 7c:

¶ In parte Secunda Emendādo
Column: 76. col: 2. li: 26.

Rocklitz 30. 15. | 15. 2. pone
30. 15. | 51. 2.

Column: 86. col: 1. li: 49. Chayrus.
lege Chayrus.

In appendice li: 17. col: 1. horans
instrumento lege istrumento.

Tetrastichon Joannis Auen:

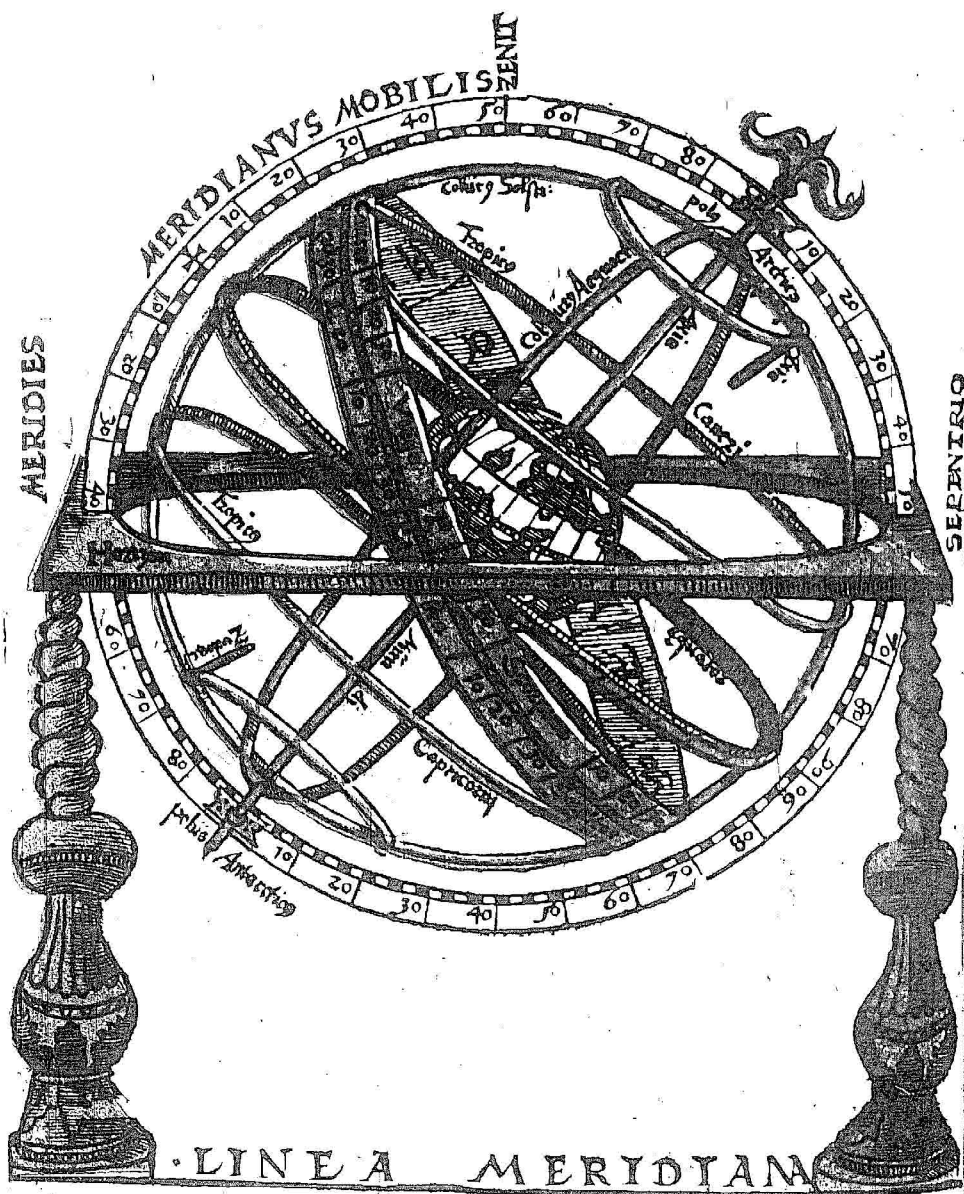
Ad Lectorem.

Metheoris ac Terræ tractus/pelagiqz recessus/

Cardine quo coeli/cuncta locata sient:

Flumina cum siluis/Celebres cum montibus vrbes/

Hanc eme per paucis/pagina parua docet.

Prima pars huius li- bri de Cosmogra- phie & Geogra- phie principijs.

Quid sit Cosmographia & quo differat a Geographia et Cosmographia. Caput primum.

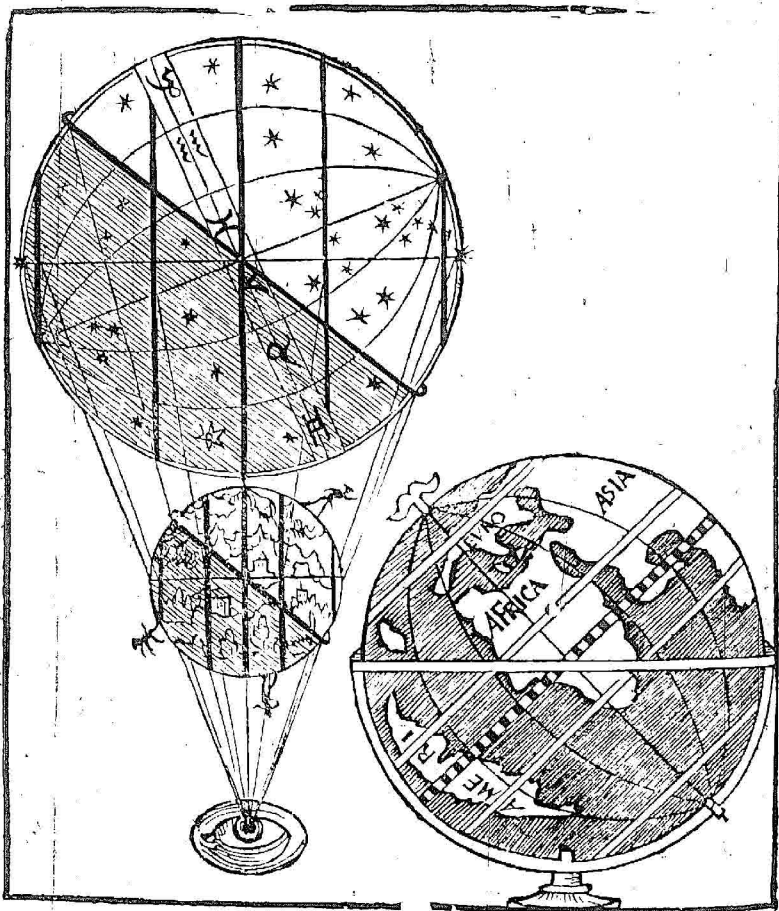
Cosmographia (vt ex ethymo vocabuli patet) est mundi: qui ex quattuor Elementis: terra / aqua / aere et igne / Sole quoq; Luna et omnibus stellis constat / et quicquid celi circumflexu tegitur / descriptio. Imprimis enī contemplat circulos: ex quibus illa supercelestis Sphæra componi intelligitur. Deinde ex ipsorum distinctione terrarum illis subiectarum situs et locorum symmetriam seu commensurationem: Rationem insuper climatum: Dierum noctiumq; diuersitates. Quattuor mūdi Cardines: Stellarum quoq; fixarum necnon errantium Motus Ortus et Occasus et quibus uerticales mouentur / et hæcūmq; ad celi rationem pertinet: vt Poli eleuationes / parallelos et Meridianos circulos &c. Iuxta Mathematicas ostensiones demonstrat. Et a geographia differt: quia terram distinguit nō per circulos celi / non per montes / Maria et flumina &c.

Huius rei sume hanc sequentem formulam.

Primapars.

Col. 2.

In hoc sequenti Typo totius Cosmo-
graphiae Descriptio
demonstratur.

Geographia quid.

Geographia (vt Vernerus in paraphrasi ait) est telluris ipsius precipuarum ac cognitarum partium: quatenus et eis tot⁹ cognitisq; terrarum orbis constituitur: et insigniorum quorumlibet / que huiusmodi telluris partibus coheret formula quaedam ac picture imitatio:

Et a Cosmographia differt / quia terram distinguit per montes / fluuios et maria / aliq; insigniora: nulla adhibita circuloꝝ ratione. Itaq; ma-
 Geographia time prodest qui admissim rerum gestarum et fabularum peritiam ha-
 bere desiderant. Pictura enim seu picture imitatio ordinem situmq; lo-
 corum ad memoriam facillime ducit. Consummatio itaq; et finis Geo-
 graphie totius orbis terrarum constat intuitu illorum imitatione: qui inchoatio.
 integram capitis similitudinem idoneis picturis effingunt.

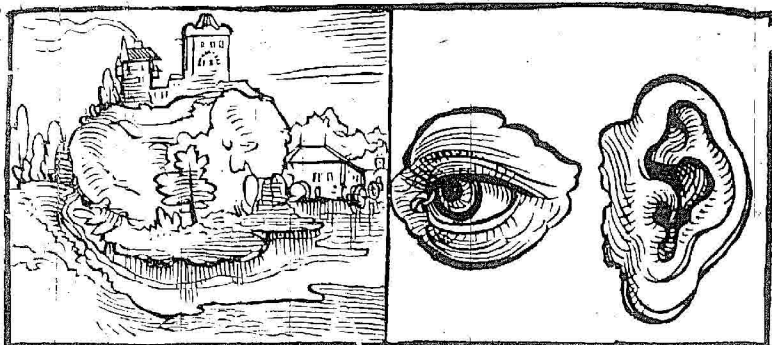
Geographia.

Eius Similitudo.

Cosmographia quid.

Cosmographia autem (Vernero dicente) que et **Topographia** est perfecta et
 partialia quaedam loca seorsum et absolute considerat / absq; est perfecta et
 eorum ad seinuicem et ad vniuersum telluris ambitum comparatione consummata pi-
 ctura. Omnia siquidem ac fere minima in eis contenta tradit et prosequitur. cura et null⁹
 Velut portus / villas / populos / riuulorum quoq; decursus / et quecumq; ea nisi homo
 alia illis finitima: vt sunt edificia dom⁹ / turres / menia &c. finis vero eius pictor exerce-
 dem in effigies partium loci similitudine consumabitur: veluti si pictor: ripo-
 aliquis aurem tantum aut oculum designaret depingeretq;.

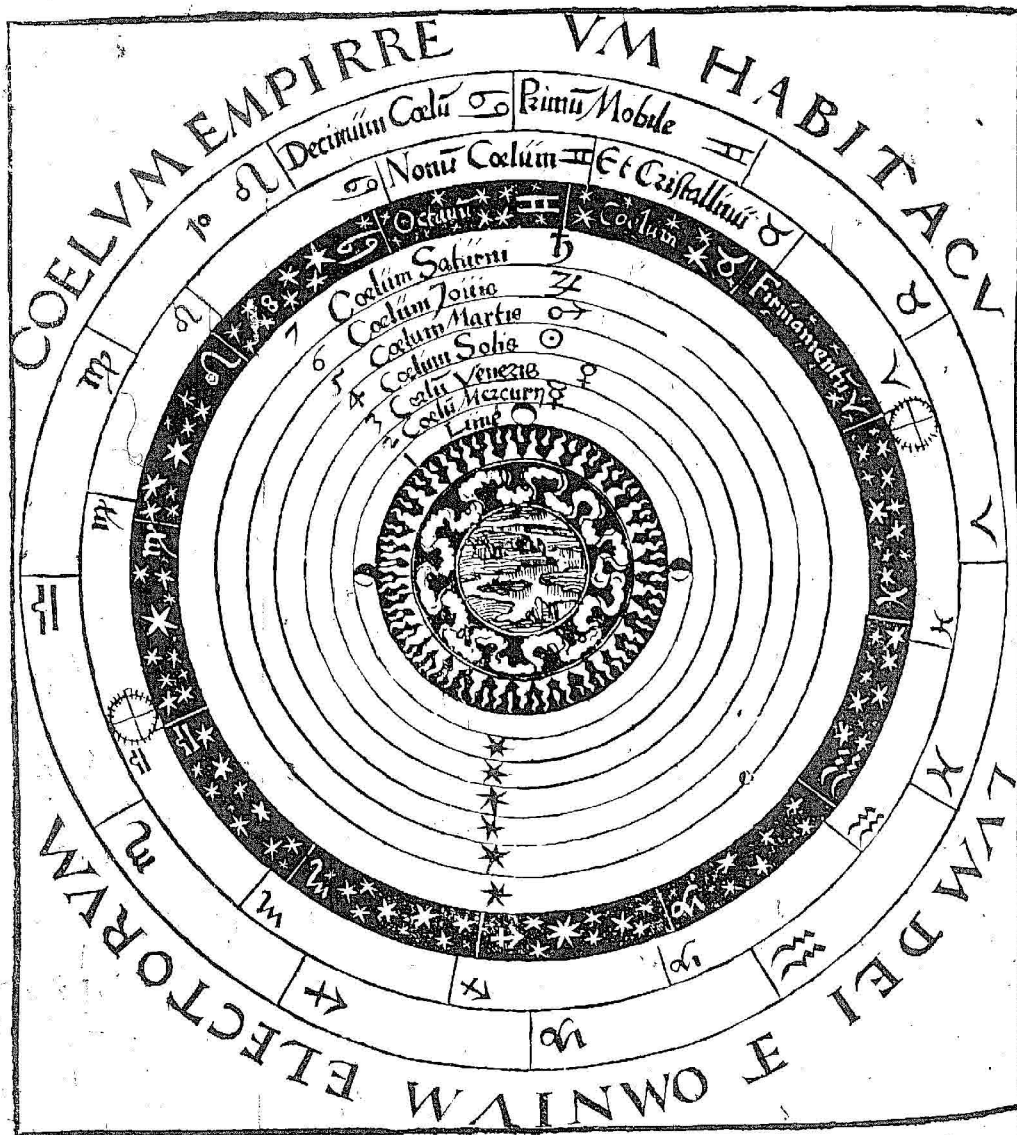
¶ Antequam quis ipsius Cosmographiæ studium aggrediatur/fundamentum imprimis seu Astronomiæ principia quæ sunt circuloꝝ sphaere notitia/quibus tota vititur Cosmographia disquirat necesse est. Quod in sequentibus q̄brevissime manifestabitur.

De motu sphaerarum Coelorumq; divisione. Caput secundum.

Mundus bifariam partitur in Elementarem regiõem et Aetheream. Elementaris quidem assidue alterationi subiecta/quattuor elementa Terrã/Aquam/Aerem et Ignẽ continet Aetherea autem regio (quã philo: quintã nuncupant essentiam) Elementarem sua cõcauitate ambit: inuariabilisq; substantia semper manens/decem Sphaeras complectitur. Quarum maior semper proximam minorem sphaerice (eo quo sequitur ordine) circumdat. In primis igitur circa sphaeram ignis de^o mundi opifex locavit sphaerulam lunę. Deinde Mercurialem. Postea Veneream. Solarem. deinde Martiam. Iouiam et Saturniam/quelibet autẽ istarum unicam tantum habet stellam/quæ quidem stelle Zodiacum metiẽtes semper primo mobili seu decimæ sphaerę motui obnuntiant/alias sunt corpora diaphona: hoc est omnino perlucida. Adq; sequitur firmamentum: et quod stellifera sphaera est: quæq; in duobus parvis circulis

circa principia arietis et librę nonę spherę trepidat: et iste motus apud Astro: motus accessus et recessus stellarum fixarum appellatur. Illam circumdat nona sphaera: quę quom nulla in ea stellarum cernitur: coelū cristallinum seu aqueum appellatur. Istas tandem etheras sphaeras primum mobile: quod 7 decimum coelum dicitur suo ambitu amplectitur et continue super polos mundi semel facta reuolutione in 24 horarū intervallo / ab ortu per meridiem in occasum / iterum in orientem recurrēdo rotatur. Et omnes inferiores sphaeras suo impetu simul circūuoluit / nulla in eo existit stella. Huic ceterarum sphaerarum motus ab occasu per meridiem in ortum currentes / reluctantur. Ultra quicquid est immobile est: Et Empyreum coelum / quem deus cū electis habitat / nostrę orthodoxę fidei professores esse affirmant;

Ador sequitur Schema
huius praemissae di-
uisionis Sphae-
rarum.

De Circulis Sphaerae Caput Tertium

Quid Sphaera.

¶ Sphaera est solidum quoddam una superficie contentū in cuius medio punctus est/ a quo omnes linee ad circumferentiam ductae sunt equales.

Quid axis Sphaerae.

¶ Axis Sphaerę (auctore Diodorocho) vocatur dymetiens ipsius /circa quam voluitur. Poli mundi (qui et cardines et vertices dicuntur) sunt extrema puncta axem terminantia. Horum alter Septentrionalis alter australis dicitur. Septentrionalis qui /r arcticus/borealis/r aquilonarius dicitur semper in nostra habitatione apparet. Australis vero qui meridionalis et antarcticus dicitur semper/quo ad nostrum hemisphaerium sub horizon te latet.

De Sex Circulis Sphaerae maioribus.

¶ Horizon (quem et finitorem dicimus) est circulus qui partem mundi visam a non visa dirimit. Hoc est inferius hemisphaerium a superiori.

¶ Meridianus circulus est qui per polos mundi et punctum verticalem ducitur/In quem cum sol incidit supra horizontem meridiem /sub horizonte vero mediam noctem efficit.

¶ Aequinoctialis est circulus maior/ dividens Sphaeram in duas partes aequales/quę cum sol perambulat (quod bis contingit in anno) dies sunt aequales nocti in toto terrarum orbe.

¶ Zodiacus circulus qui a Philosopho Obliquus dicitur is est/qui duos decim continet signa/comprehendens ex una parte Circulum Cancrī/r et alia Capricorni/gc per medium secans aequinoctialem secaturq; ab eodem scz in principis Arietis et Librę: Intelligitur et Zodiacus pp verū errantium syderum transgressum habere latitudinem 16 graduum/quem per medium dividit ecliptica/relinquens vltro citroq; gradus 8 Latitudinis. Omnes autem reliquos circulos ratione tantum sine latitudine et profunditate omni intelligere debemus: Vti lineam/sensu enim minime in caelo discerni possunt.

Nomina et Characteres signorum Zodiaci sunt haec:

Aries	♈	Taurus	♉	Gemini	♊	Cancer	♋
Leo	♌	Virgo	♍	Libra	♎	Scorpius	♏
Sagitta	♐	Capricornus	♑	Aquarius	♒	Pisces	♓

Caracteres septem Planetarum:

♄ Saturnus ♃ Jupiter ♂ Mars ☉ Sol
♀ Venus ☿ Mercurius ☾ Luna

¶ Coluri sunt duo Circuli in Sphæra/vnus quidem trāsit per principia Arietis & Libræ/Alter vero per principia Cancrī et Capricorni ac sese di-
spessentes ad angulos rectos Sphærales circa polos mundi

De quattuor Circulis minoribus.

¶ Cancrī Circul⁹ qui et Solstitialis dicitur est ille/qui ab æquinociali⁹
versus Septentrionem 23 gradibus/et 30 minutis distat. In quē cū Sol
se receperit æstiuam reciprocationem peragit /longissimusq; dies anni/
breuissimq; nox erit. A grecis Tropicus quasi versilis appellatur.

¶ Capricorni Circulus qui & Brumalis dicitur. is est/qui vltimo a sole
describitur versus austrum. In quo Sol Brumalem reciprocationem fa-
cit/diemq; efficit breuissimam et noctem prolixiorē.

¶ Arcticus Circulus est/qui ex omni parte a polo mundi 23 gra: 30 mi-
distat/et a priori maioris visū describitur.

¶ Antarcticus vero circulus est/qui describitur a polo Zodiaci Antarc-
tico et est equalis et equidistans Arctico circulo tot⁹ sub terris mers⁹.

Ecce materialem figurā Cir-
culorum Sphære.

Libri Cosmo. Col. 9.
Sphaeramundi.

Sphaera mundi.

De quinque Zonis Caput Quartum.

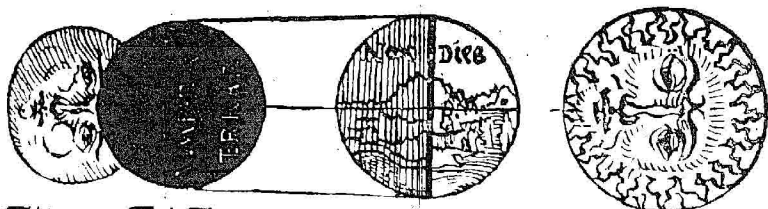
Quoniam terrae et aquae superficies sit una/et sphaerica (quod ei⁹ umbra: cum terra opaci corporis sit species/ in lunari ecclipsatione apertissime demonstrat) et in medio mundi immobilis constituta quinque coelestis sperę circulos quemadmodum sphaera in cōueritate sua complectitur. Aequinoctialem scz et Tropicos et Arcticos circulos. Qui pręter equinoctialem in cœlo quinque Zonas totidemq; in terris plagas cōstituunt. Quarum duę circa polos extreme frigore semp horrentes vix habitabiles existūt. ¶ Tertia in omnium medio inter tropicos sita ppter continuum solis discursum et ob radiorum Solis perpēdicularitatem terra seu plaga adusta et male aut egre habitabilis ratione discernitur.

¶ Reliquę duę: q̄ tropicis arcticisq; circulis interiacēt temperatę et habitabiles. Temperant enim calore torridę Zonę et extremarū frigore/ quorum nos alteram incolimus: alteram Antœci et Antichtones.

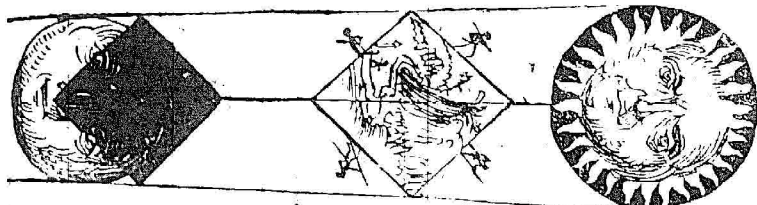
Huius praemissae diuisionis Zonarum quinque sequitur formula in plano extensa:

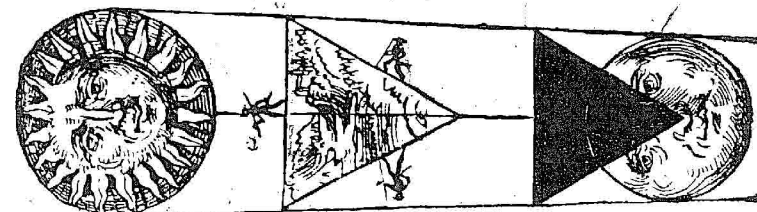
hoc Schema demonstrat terram esse Globosam.

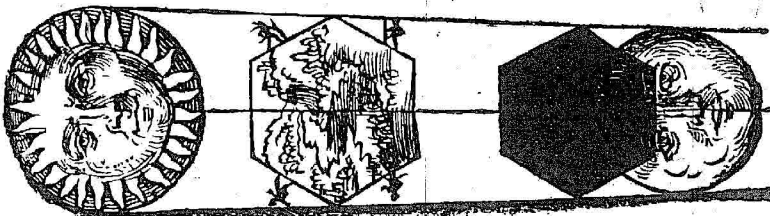
Si terra esset Tetragonica vmbra quoq; tetragonalis figuræ in eclypsatione lunari appateret.

Si terra esset Trigonica: vmbra quoq; triangularẽ haberet formulam.

Si terra hexagõalis esset figure: eius quoq; vmbra in defectu lûari hexogõalis appateret. que tñ rotûda cernitur.

De Parallelis Circulis Caput Quintū.

Paralleli (q̄ 7 segmenta dicuntur) sunt circuli aequali distantiam ex omni pte ab inuicem habentes: et nunq̄ si possent etiam ad infinitum protrahi concurrentes. Quamuis paralleli ad libitum possunt describi/ tamen ad p̄tol: imitationem) per certos tam in solida q̄ in plana telluris designatione latitudinis gradus dispestimus: quod etiam in figura sequenti Arithmeticali seu tabulari apparet. Hac tamen intercapedine ab inuicē distāt. / vt dies vnus paralleli longissimus superat paralleli alterius diem prolixiorem quarta fere parte vnus horū. eadem habitudine et reliquorum parallelorū distātia erit imagināda tam in parte Septentrionali q̄ meridionali.

Sequitur Schema diuisionis parallelorum.

Arithmetica Supputatio seu diuifio parallelorum.

Gradus Elevationis Poli Seu Latitudinis terre					
Paralleli.	g	m	Paralleli.	g	m
Pr ^o paral: bz.	4	15	Octauus bz.	30	20
Secundus bz.	8	15	Nonus bz.	33	20
Tertius bz.	12	30	Decimus bz.	36	0
Quartus bz.	16	25	Undecim ^o bz.	38	35
Quintus bz.	20	15	Duodecim ^o	40	55
Sextus bz.	23	50	Deci ^o terti ^o	43	5
Septimus bz.	27	40	Deci ^o quart ^o	45	0
			Deci ^o quint ^o	48	30
			Deci ^o sext ^o	51	30
			Deci ^o septi ^o	54	0
			Deci ^o octauus	56	0
			Deci ^o non ^o	58	0
			Deci ^o decim ^o	61	0
			Deci ^o undecim ^o	63	0

De Climatibus Caput Sextum.

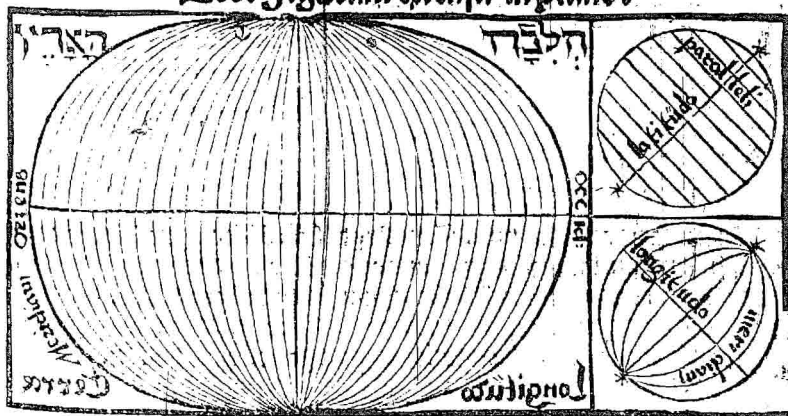
Climatum periti apud veteres terram secundum latitudinem in 7 partes diuifere: quas Climatata appellarunt. Nos vero pp Macotericam obseruationem in ptes seu Climatata 9 difpalcimus. Est autem Clima fpatiū terrę inter duos parallelos conclusum in quo fenfibiliter: id eft: ad femiboriam mutatur borealogium. Quia elongando ab equatore ad polos vtrofq; fiunt femp dies in equales. Ideoq; quotū aliquod Clima fuerit ab equatore tot femiboris longiffima eius loci dies fuperat diem nocti equalem. ¶ Nos tandū infup eft quod Climatata aut ab v:be/aut fl:uio/aut Regione/aut Infula/aut Monte infigni fua fontuntur nomina: Primum itaq; dicit Diameroes a dia q; ft per/et Meroe ciuitas Apbuce: quia eius mediū tranfit per Mergen. Secundum DiaSyenes: quia eius medium tranfit per Syenen: que eft ciuitas egipti fub tropico cancri fita. Tertium Dia Alexandrias. Quartum Dia Rhodon. Quintum Dia Rhomes. Sextum Dia Pontos. Septimum Dia Boriftbenes. Octauum Dia Rhipheon. Nonum Dia Danias. Eadem nomina habent Climatata meridionalia: nifi p:ponendo grecam illam p:poftionem anti que latine fonat contra vel oppofitum: vt AntiDia Meroes. AntiDia Syenes &c.

De Longitudine Terrestri

Caput Septimum.

Longitudo loci (Vernero alludente) est aequas-
toris siue equinoctialis circuli segmentum meridiano eiusdem
loci et fortunarū insularum meridiano comprehendū. Quia
veteres illi Geographi superficie terre describere: et ex stadias-
mo locorum intercapedines inquirere volentes: posuerunt primum lon-
gitudinis gradum in occidente: hoc est in fortunatis insulis quę nunc ca-
narię appellantur. Deinde secundum numerorū successum per meridiem
in orientem telluris ambitum gradatim depingebant. Quam in quā lon-
gitudinem in plano Typo (quę mappam vocat) vt sequitur / Hebraicis
litteris (quia longitudo: si notum respexerimus: a dextris sinistram verū
hebraico more dirigitur) Helicha Maaretz / Quod sonat transitus seu
via terrę intitulauimus. Qua autem via vnius cuiusq; loci longitudo
sit comperienda in sequentibus ppositionibus breuitate quadam doce-
bimus. Alias vero: deo opitulante: in nostro astrolabio plano quoque
Metheoroscopio et nostro Matheos disciplina serinio longe et actius
in lucē eodere decreuimus. Qualiter aut in plana nostra designatione corpe-
ciā in solido o: bis longitudo sit exploranda in presentiarum, absoluo.
Longitudo itaq; distinguitur meridianis qui circa pollos concurrunt.
Vnde gradus mensurantes arcum equatoris inter primū longitudinis
gradum (qui occidentem claudit) et meridianum qui transit per locum
tuę habitationis gradus longitudinis vocantur.

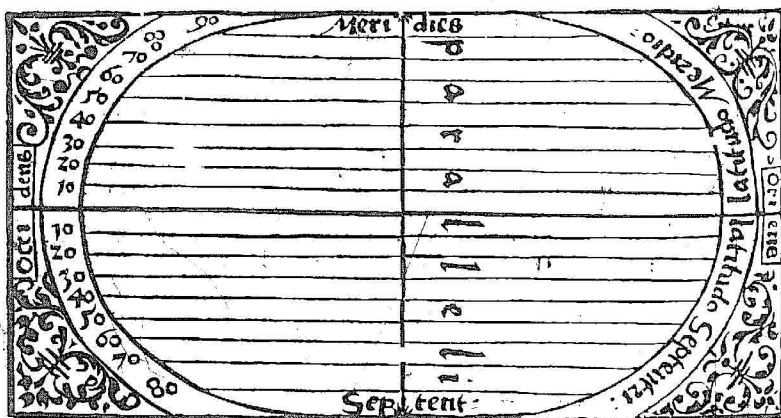
Ecce figuram extensā in plano.

De latitudine terrae Locorumue.
Caput Octauum.

Latitudo regionis vel habitationis est Segmentum eiusdem meridiani vertice seu polo horizontis atq; equatoris circulo diffinitum / et est semper equalis altitudini seu elevationi poli supra horizontem: quada tamen ratione inter se differunt. Nam eleuatio siue altitudo poli est arcus meridiani inter polum mundi et horizontem interceptus. Latitudo vero loci est arcus meridiani inter zenith caputem et equatoris circulum contentus. hę autę duę positiones meridiani (vt auctor spherę demonstrat) sunt equales. Numerus igitur latitudinis terrę tam septentrionalis quam meridionalis in solido planoq; de 10 in 10 (vt assolet) scribitur / similiter et longitudinis.

Formula huius traditionis.

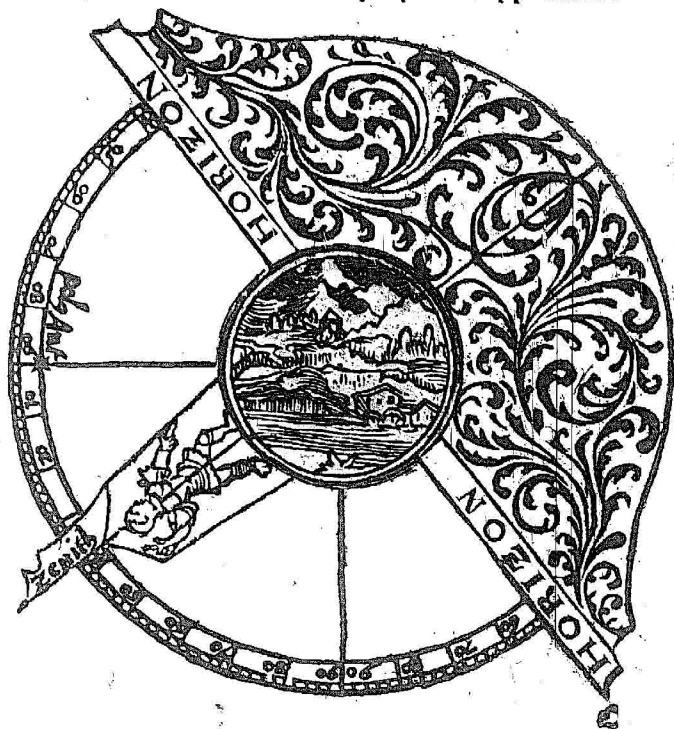

¶ Preterea ne quid supputatiōi nostrę desit / cōsulto apposuimus organum hoc in quo latitudinis alicuius oppidi et eleuationis poli equalitatem ostendere decreuimus. Dabes igitur iucundissime Rector hic horizon-
ta mobilem quem ex parte Septentrionis aut deprime / aut eleua sūm
quod numerus graduum eleuationis poli pro certa eleuatione expostus

lat/et videris tot esse gradus eiusdem meridiani ab equinoctiali circulo
vsq; ad zenith depicti hominis/quotquot arcus eiusdem meridiani in-
ter polum mundi et horizonem cōprehendit.

Corollarium.

¶ Zenith Capitis semper equaliter ex omni parte ab horizonē: id est. 90
gradibus seu quadrante distat/eo dicitur Polus horizonis. et vbiq; existe-
ribus/exclusis omnibus alijs impedimentis/semper medietas coeli siue
hemisphæri apparer. In quantū igit aliquis ab equinoctiali pcedit ver-
sus septentrionē vel austrum in tantum etiā deprimitur horizon sub polo
ex parte vna/et altera vero eleuatur super polum oppositum.

Quomodo altitudo Solis seu latitudo terrae per organum speciale sit exploranda.

Caput Nonum

Pro intellectu huius capituli necessario ponende sunt quaedam propositiones foris huius organi et eius usus multiplicem explicantes. quarum prima est.

Propositio Prima.

Altitudinem Solis supra horizontem omni die et hora artificiose ex radijs solarib⁹ cognoscere. ¶ Subleua igitur librum cum sequenti organo inferiori parte versus solem ita: ut perpendiculū ex .c. signo libere pendeat super gnomonis perpendiculum et trigonum mobilem erecto pinnacidio radiantis soli opponere. Ita q^d facies organi ad te / superior vero pars libri versus sinistram manum vertatur. Rursus subleua aut deprime paulatim trigonum cum pinnacidio versus solem donec suprema pars umbrę pinnacidi quā rectissime cadat super lineam umbrę. Hoc peracto: cōsidera diligenter per quot gradus eleuatur Index trigoni supra horizontem. numerus illorum graduum est altitudo solis pro dato momento.

Propositio Secunda.

Utrum locū solis quolibet die in Zodiaco ex Theorica solis artificiose inquirere. ¶ Supputa igitur diē mensis p^{er} quo solis gradum scire cupis in circulo dierum mensium / super quē pone filū ex centro theoricę: filū itaq^{ue} extensum sup^{er} extremū orbē / indicat signū ⁊ signi gradū p^{er} quē die oblatus sol decurrit. Verū in anno bisextili posteriū february vsq^{ue} ad anni finē semp^{er} ad oblatus diē dies unus addendus est / Deinde facta supputatione in limbo mēsiū filū solis verū motū ad meridiem oblatis diē ostendit.

Libri Cosmo.

Col. 19.

Instrumentum Theoricae Solis.

Aux Solis.

Oppositum augis.

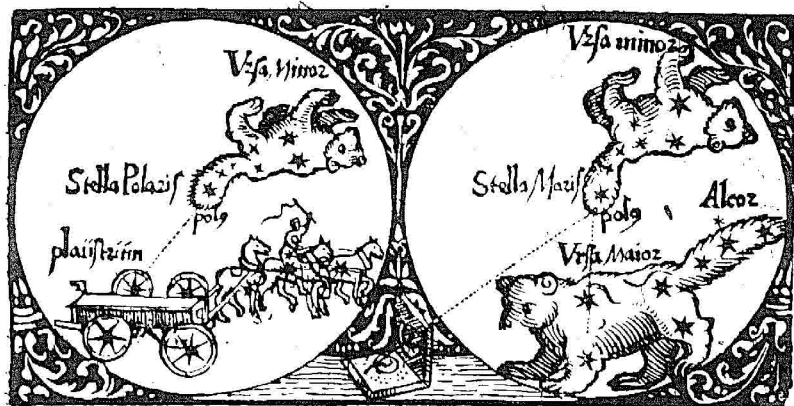
Propositio Tertia.

Altitudinem Poli supra horizontē omni die et pro qualibet hora certa diei dicto citius inuenire. ¶ Si quoniam die altitudinē Poli scire desideras. Accipe pro hora certa solis altitudinem/ut antepremissa docet. Deinde perpendicularis recte pendentibus volue ac reuolue organum donec intersectio horę tam acceperę et lineę parallelę ex gradu solis (in quo est sol die oblato) ductę sit directe sub perpendicularo trigoni. Et index rotulę: qui ultra peripheriam rotulę eminet altitudinem poli (sine errore) pro data habitatione manifestabit. Quomodo autem poli altitudo per stellas fixas noctu deprehenditur alibi docebimus.

Propositio Quarta.

Stella polari (circa quam punctus seu vertex mundi immobilis consistit) incognita in eius cognitionem duplici via vtiliter peruenire. ¶ Imaginare ergo vnā lineam rectā ab extremis duabus stellis maioris Vrsę seu rotis plaustris vsq; ad proximam stellam quę huic lineę obuiauerit/et habebis stellam polo mundi proximam/Quę a Mauderis stella maris/ab Astrologis vero Alruřaba dicitur eiusmodi igitur stellarum situm et effigiem quę vrsam seu plaustrum figurant) vides hic lector in figura sequenti. Ibi dem enim linea albis scissuris indicat stellam polarem. Non/quod polus sit: sed stella polo mundi proxima. ¶ Item aliter. Pone organū viatorum/quod lingua vulgari Compassus dicitur (vt assole) Si polus filum seu nasum: vt vocant/compassi visu produxeris ad firmamentum vsq; proculdubio inuenies ibi radiali linea polā Septentrionariū qui arcticus Borealis et Aquilonarius dicitur: per quem mundus ipse versatur. Est autem polus ille mundi punctus imaginariū non sensibilibus iuxta quem dicta stella mouetur.

Huius traditionis Exemplar.

Propositio Quinta.

Nam vsualem interdum ex radijs solaribus facio
le percrutari. ¶ Habita elevatione poli ex antepmissis vel
et regionum abaco / pone indicem rotule volubilis sup gra-
dum elevationis : et ita manentem rotulā fige intrinsecus cū
cera vt perpetuo in ista habitatione illic maneat. Quo facto subleuato li-
brum cum organo donec filum. c. recte pendeat super depicto perpendicu-
lo. Deinde sole irradiante erigatur projector vmbre seu pinnacidium tri-
goni ad angulos rectos. Postea subleua aut deprime trigonum soli ob-
iectum donec pinnacidij vmbra super lineas vmbre incidat: et cū hoc vi-
deris (semper habitus respectu ad perpendiculum depictum) intersectio
fili eiusdem et lineę parallele ex gradu solis ductę in arcubus horarū tibi
in promptu horam et fractiōes horarias indicabit/ aut ante meridiam
aut pomeridianam pro vt temporis momentum exquirat.

Propositio Sexta.

¶ ¶

Tempus ortus et occasus solis in toto terrarum orbe facile inquirere. ¶ Pone inuicem rotule super gradum elevationis poli regionis aut oppidi in qua via habere tempus ortus et occasus. Deinde a gradu solis in limbo circa horam 12. notato ingredere secundum parallelum vsq; ad horizontalē lineam. Ipsa parallela linea in contextu horizontis inter lineas horarias tempus ortus et occasus solis manifestabit.

Propositio Septima.

Quantitatem diei artificialis noctisque artificialis breuiter computare. ¶ Supposito puncto ortus solisq; occasus secundum debitam poli elevationem ex pmissa Computatione ab eodem puncto horas et horarum partes vsq; ad horam 12. et habebis tempus semidiurnum. Siq; illud duplaueris quantitas diei artificialis (hoc est moram/qua sol ab ortu in occasum tendens supremum occupat hemispherium) constabis. Quia a 24. horis subtracta noctis quantitas (hoc est tempus/qua sol ab occasu in ortu tendens inferius occupat hemispherium) residuabitur.

Propositio Octaua.

Quam initij et finis crepusculi matutini et vespertini ex eodem organo: supposita elevatione indagari. ¶ Crepusculum matutinum /quod nos auroram nuncupamus est tempus quod intercipitur inter diem clarum et noctem obscuram: et tempus in quo aer incipit splendescere dicitur initium crepusculi matutini/At verbo: vbi recessu solis desinit dici finis crepusculi vespertini. Si igitur initium matutini/et vespertini finem scire optaueris accipe gradum solis in Zodiaco sub horizonte et duc lineam ab eo parallelam vsq; ad contextum lineę crepusculinę et contactus linearum ostendit (habito horarum respectu) initium et finem crepusculi matutini et vespertini. Hora ę enim antemeridianę initium matutini pomeridianę vero finem crepusculi vespertini supputant.

Propositio Nona.

No quacumq; elevatione et pro quacumq; hora diei solis altitudinem absq; radijs solaribus rimari. ¶ Po-
ne indicem rotule sup gradum elevationis/ad quam vis in-
uestigare horarum altitudines. Deinde rectifica margaritas
super gradum solis per quintam huius. Quo facto: subleua librum cum
organo/vt semper perpendiculum gnomonis(vt diximus) perpendicu-
lo de picto correspondeat. Postea eleva aut deprime trigonum quousq;
super horam electam margarita dependeat/et supputa gradus et: si sup-
sunt: minuta circa indicem. Hanc igitur altitudinem scribe ad tabulam
sub titulo huius horę indirecto huius signi super quod rectificasti mar-
garitam: Hoc ingenio perge cum altitudinibus aliarum horarum et si
ignorum. Hęc res maxime prodest horalogiorum cōfectioni puta Cilin-
dri/Quadrantis/Annuli astronomici/horalogij muralis. &c.

Pro intellectu harum proposi-
tionum sume Organū hoc
-de quo dictum est.

De Longitudine regionum: prouintiarum:
Oppidorū Locorūue inuestigāda
Caput decimum.

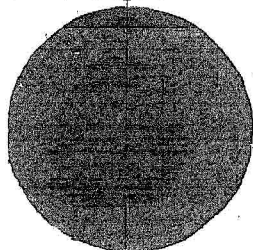
Longitudines regionum: Limitatum: locorūue ex initio eclipsios lunaris indagare. ¶ Obseruatus itaq; principium alicuius eclipsios in oppido cuius longitudo tibi ignota fuerit. Et si in horis et minutis cum eclipsi et tabula sequenti accepta concordauerit / proclamabis istum locum habere meridianum Leyfningensem: quia eclipses sequentes mathematica supputatione ad Leyfningensem meridianū collegim⁹. Est enī ciuitas Wisnig cuius longitudo grs. 30. minu. 20. Si autem initium eclipsios differt / dic locū illum aliū habere meridianū: et diuersam longitudinē. Quā sic inuenies aufer numerū horarū ⁊ minutorū minorē de maiori / et differentiam in gradus ⁊ gradū minuta conuertito. hoc pacto. p. qualibet hora accipe 15. gradus / sēp pro. 4. minutis horę. 1. gradū ⁊ pro quolibet minuto horę. 15. minuta gradus. Tandem numerum gradū ⁊ minutorū tam elicitum adde ad gradus longitudinis meridiani Leyfningē. Si orientalis hor / hoc est / si minor horarum numerus in ea reperi fuerit. Aut subtrahes: si occidentalis / hoc est / Si maior horarū numerus in ea quā in tabulis eclipsiū reperitur / ⁊ habebis lōgitudinē huius oppidi / quę antea ignota fuerat. Similiter etiam cū eclipsibusque ad aliū meridianum sunt supputat / agito.

Sequuntur figurae eclipticę
cacaę ad meridianū Leyfningē
supputatę

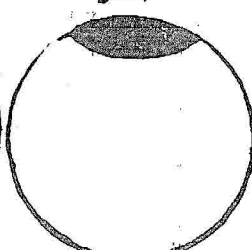
Primapars.

Eol. 26.

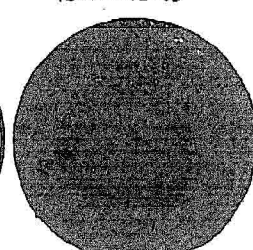
1523
Dies. Horq. Mi.
29 15 23
Augusti

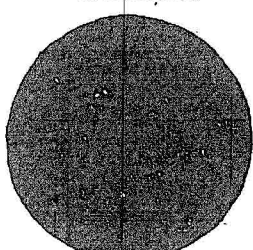
1525
Dies. Horq. Mi.
4 10 19
Iulij

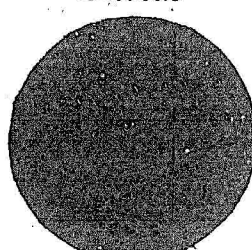
1525
Dies. Horq. Mi.
29 10 15
Decembris

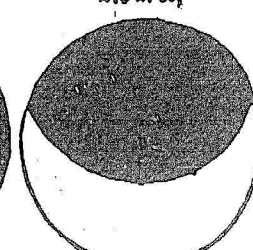
1526
Dies. Horq. Mi.
18 10 38
Decembris

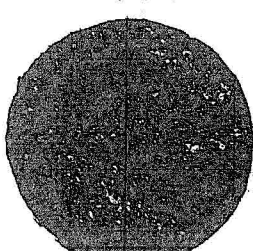
1529
Dies. Horq. Mi.
16 20 32
Octobris

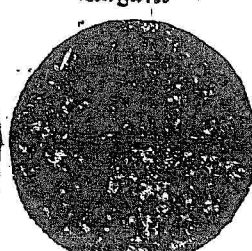
1530
Dies. Horq. Mi.
28 18 31
Marci

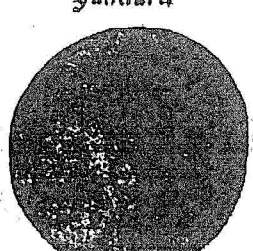
1530
Dies. Horq. Mi.
6 12 21
Octobris

1533
Dies. Horq. Mi.
4 12 2
Augusti

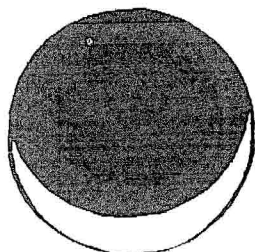
1534
Dies. Horq. Mi.
29 14 36
Ianuarii

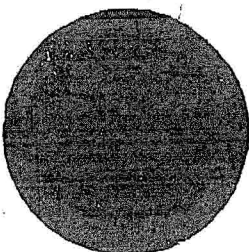
Libri Cosmo.

Eol. 27.

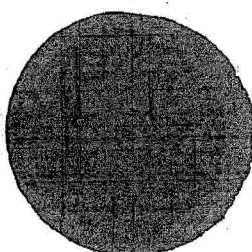
1536
Dies. Noꝛg. Mī.
27 6 33
Nouembꝛis

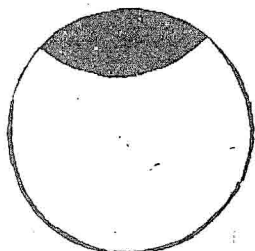
1537
Dies. Noꝛg. Mī.
24 8 13
Maij

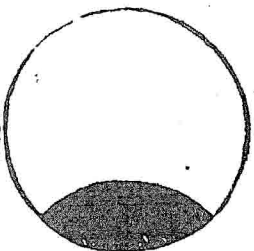
1537
Dies. Noꝛg. Mī.
16 15 6
Nouembꝛis

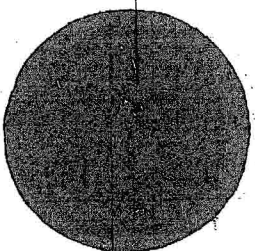
1538
Dies. Noꝛg. Mī.
13 14 36
Maij

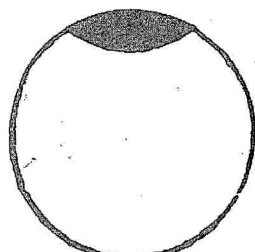
1538
Dies. Noꝛg. Mī.
6 5 43
Nouembꝛis

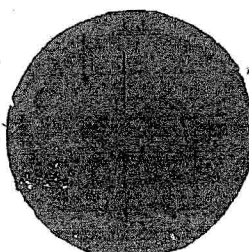
1941
Dies. Noꝛg. Mī.
11 16 46
Marcij

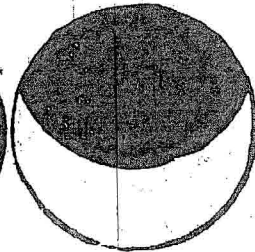
1542
Dies. Noꝛg. Mī.
1 8 58
Marcij

1544
Dies. Noꝛg. Mī.
9 18 25
Januarij

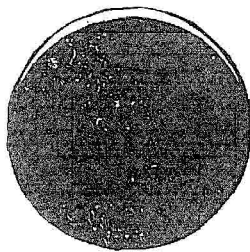
1547
Dies. Noꝛg. Mī.
4 10 38
Maij

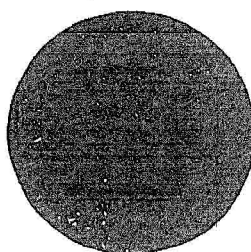
Prinapars

Col. 28.

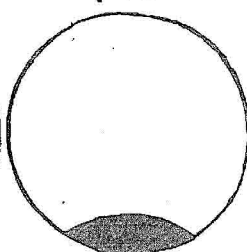
1547
Dies. Noꝛg. Mi.
28 5 6
Octobris

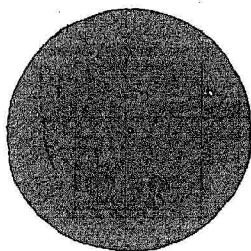
1548
Dies. Noꝛg. Mi.
22 11 36
Aprilis

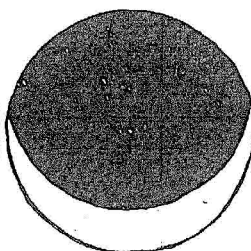
1549
Dies. Noꝛg. Mi.
11 15 21
Aprilis

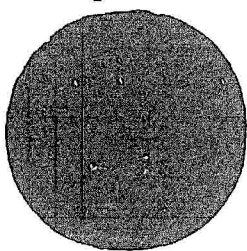
1551
Dies. Noꝛg. Mi.
28 8 33
februarij

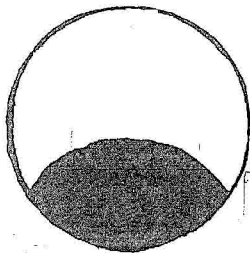
1554
Dies. Noꝛg. Mi.
8 14 50
Decembrio

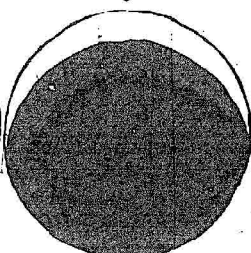
1555
Dies. Noꝛg. Mi.
4 15 8
Junij

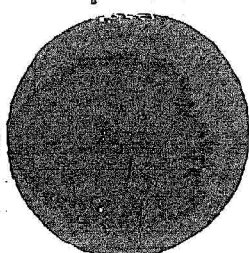
1556
Dies. Noꝛg. Mi.
16 14 28
Decembrio

1558
Dies. Noꝛg. Mi.
2 12 43
Aprilis

1559
Dies. Noꝛg. Mi.
16 5 42
Septembrio

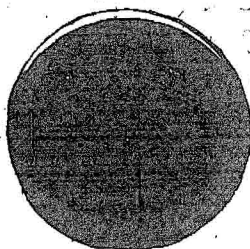
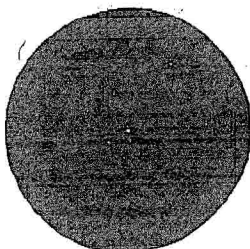
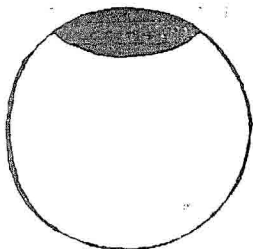
Libri Cosmo.

Eol. 29

1560
Dies. Horę. Mi.
11 17 16
Martij

1562
Dies. Horę. Mi.
15 16 17
Julij

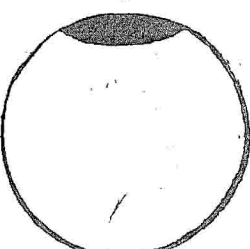
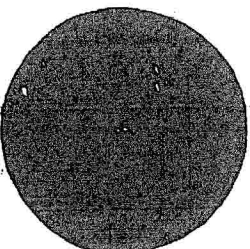
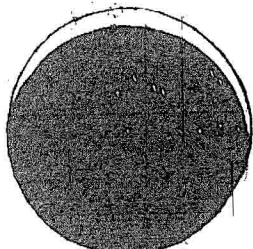
1563
Dies. Horę. Mi.
5 9 37
Julij

1565
Dies. Horę. Mi.
7 13 31
Martij

1566
Dies. Horę. Mi.
28 5 8
Octobris

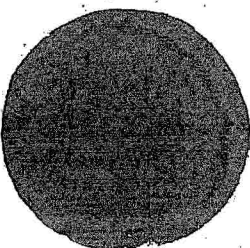
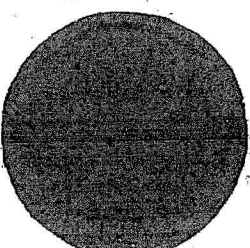
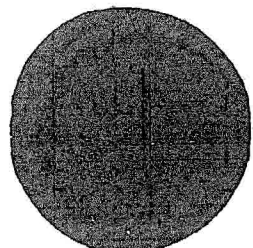
1567
Dies. Horę. Mi.
17 15 6
Octobris

1569
Dies. Horę. Mi.
2 16 38
Martij

1570
Dies. Horę. Mi.
20 7 17
februarij

1570
Dies. Horę. Mi.
15 9 35
Augusti

¶ Idem aliter per Baculum quē astronomicum dicimus
et motu Lune vero ⁊ stellarū nō errantiū situ deprehēdere:

¶ Anteq̃ rem ipsam aggrediar: fustis seu baculi fabricam geometrica
ratione cōsulto p̃p̃dicere decreuim⁹. fiat igit̃ semicirculus super. f. cen-
tro qui sit. a. b. c. Et ex. f. signo seu centro orthogonalis extēdet̃ ad circū
ferentiam vsq̃ in longitudine. 5. 6. aut. 7. pedum (quā secundū eius lon-
gitudinem debet fieri baculus seu fustis ex ligno solido et glandoso gros-
situdine digiti) et tangit circulum in puncto. b. sic erit semicirculus diuis-
sus in duos quadrantes scz. a. b. et. b. c. Quibus sic dispositis pone vnus
circini pedem in. f. signum reliquū ad palmi latum extende / et fac mobili
pede notas duas: vnā versus a. ibidem fiat nota. b. Reliquam versus. c.
vbi notetur. b. circino sic immoto manente pone vnus pes in. b. altero
mobili describe circulum occultū ad quem ducendę sunt cōtingentes et
vtriusq̃ p̃ctis circa. f. eruntq̃ ipse lineę. g. d. et. b. e. equidistantes seu pa-
rallele. f. b. Deinde quartā. a. b. Similiter et. b. c. diuide in. 90. partes aut
gradus hoc modo. Primo in tres partes equas / et iterum quālibet par-
tem intres. Tertio quālibet in duas / postremo et vltimo in quinq̃. Qui-
bus et centro. f. applica regulam et trabe lineas occultas per omnes gra-
dus et vbi iam p̃ductę lineę dispescunt. g. d. et. b. e. lineas notent̃ signa.
Quo facto protrabe lineas a punctis. g. d. lineę vsq̃ ad opposita p̃cta
lineę. b. e. Quę quidem lineę transuerse interscindūt. f. b. semidiametrum
Deinde fiat baculus in longitudine. f. b. habens equales diuisiones. f. b.
lineę. Numeri itaq̃ graduū ab. b. versus. f. secundū exigentiā diuisionis
sunt aptandi. Deinceps fac tabulam versatilem seu pinnaciū in longi-
tudine. g. b. vl. d. e. eiusq̃ in medio fac foramē seu rimulam aut fissuram
in qua idē baculus ad ad angulos rectos moueri possit: et paratus erit
baculus cuius hanc sequentem sume formulam.

Vsus Baculi.

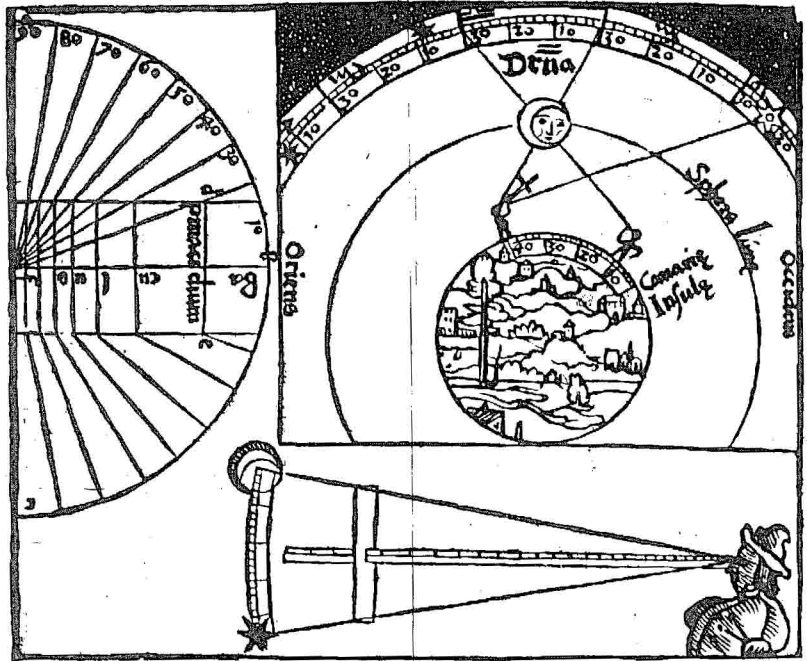
¶ Posteaq̃ fustis structuram compleuim⁹: consequenter eius vsum di-
cere aggredior. Si igitur loci alicuius aut oppidi cuius longitudo igno-
ta fuerit / notam longitudinem reddere desideras. Quere primū ex tabu-
lis astronomicis verum lune motum secundū longitudinē tempore tue
cōsiderationis ad certum locum ad quē tabularū radices sunt compu-
tate atq̃ verificatę: insup gradum lōgitudinis alicuius stelle fixę parum
aut nihil ab ecliptica recedentis quę motum lune proxime p̃cedit sub

sequitur. Deinde quæritur motus lune eiusdemq; fixi syderis interstitiū vel segmentū. Interstitio itaq; hoc inuēto applica radiū hunc visoriū seu bacculū extremitate vna: quæ fixi signū tenet oculo (altero clauso) moueas pinnacidium volubile sup radiū donec p terminū vnum eiusdē pinnacidij. in tuas centrū corpis lune p terminū vero alterum dicta stella: cuius & lune interstitiū supputasti. distantia igit lune & stelle fixe p loco tue cōside rationis. in gradib⁹ & minutis pinnacidij ipm patefacit: quo pacto/res collige distantia lune & stelle fixe prius supputatā/deme igit minorem de maiori residuabis differētiā vltimā quæ diuersitas aspectuū iure dici potest quæ quidē diuisa per motū lunæ in vna hora/pdibit tps quo luna cum predicta stella cōiungitur aut cōiuncta fuerat: Rursus/tps sic elicitum in gradus & gra: minuta cōuertito vt s̄ docuim⁹ in obseruatōe ecliptica. Postremo adde aut subtrabe numerū graduū & minutop iam productū ad meridianū ad quē tabulę (et quibus lune motū cōputasti) sunt verificatę. Et si inter capedo lune & stelle fixe tue cōsideratiōis fuerit minor adde gradus & minuta ad meridianū notū: hoc est ad longitudinem notā/ & locus tue cōsideratiōis erit orientali⁹. Si vero maior/ auferre gradus & minuta a longitudine nota. hoc est. a meridiano ad quē tabulę sunt verificatę/ & erit occidentali⁹: locus tue cōsideratiōis.

Sequuntur aliquorū fixorū siderū vera in Zodiaco loca

quę parū aut nihil ā solis orbita recedūt cū magnitudinib⁹ eorū
des rectificata p Petrū Apianū ad annū Christi. i. s. & s̄ completū.

- ★ 14 ☿ Aldebarā. i. oculus seu cor Tauri. ♉. 2. gra. 57. mi. Mag. 1
- ★ 30 ☿ Extremitas sep. lateris ante: pleiadū ☿. 22. gra. 27. mi. Mag. 5.
- ★ 1 ☽ Presepe quę est in pectore Canceri ♋. 0. g. 37. mi. Nebulosa.
- ★ 2 ☽ Istarū septentrionalis habet gra. ☽. 27. mi. 57. Mag. 4.
- ★ 3 ☽ Septentrionalis asellus. ♋. 0. gra. 37. mi. Mag. 4.
- ★ 4 ☽ Declinor harū duarum ad Meri. ♋. 1. gra. 37. mi. Mag. 4.
- ★ 8 ♄ Regulus seu cor Leonis ♌ & Basilisc⁹ dicit̄ ♄. 22. gra. Mag. 1
- ★ 14 ♀ Arista seu Spica virginis ♍. 16. gra. 57. mi. Mag. 1.
- ★ 1 ♄ Luminosior lancis Meri: ♄. 8. gra. 17. mi. Mag. 2.
- ★ 8 ♄ Cor Scorpij & dicit̄ Cabalatrab ♏. 2. gra. 57. mi. Mag. 2.
- ★ 4 ♄ Decl. duay ab arcu in latere sep. ab arcu ad me. ♏. 29. 17. Mag. 3
- ★ 23 ♄ In rapice caudę & d̄ denebalchedi. ♏. 15. gra. 7. mi. Mag. 3.
- ★ 24 ☿ Et est scda stella post effusiōē. ☿. 5. gra. 7. mi. Mag. 4.
- ★ 20 ☿ Et est antedē sup nodū torculari sep. ♏. 20. g. 47. mi. Mag. 4.

De partibus mensurae seu Speciebus
Geometriae practicae.
Caput vndecimum.

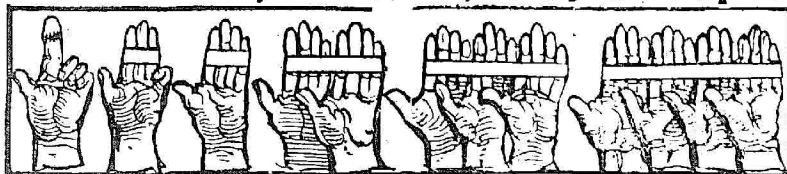
Mensura est longitudo finita: quae ignotam loco
rum distantiam sensibili experimento mensurat. Cuius ptes
seu famose quantitates/quibus Geometer vtitur sunt Gra
num hordei/Digit⁹/Palmus/Dichas/Spathames
Pes/Selquipes/Gradus/Passus simplex/Passus duplex quae Geome
tricum appellare libuit/Cubitus seu ylna/Pertica quem plures radium
vocant/Stadium/Leuca/Miliare italicum/Miliare germanicum. 78.

¶ Granum igitur hordei est minima mensura.		
¶ Digitus habet.	4.	Grana perlata cōtiguatim disposita.
¶ Uncia habet.	3.	digitos.
¶ Palmus habet.	4.	digitos.
¶ Dichas habet.	2.	palmos.
¶ Spithameas habet.	3.	palmos.
¶ Pes habet.	4.	palmos.
¶ Seliquipes habet.	6.	palmos.
¶ Gradus habet.	2.	pedes.
¶ Passus simplex habet.	2.	pedes cum dimidio.
¶ Passus geometric ^{us} quo utitur Cosmimetrababz.	5.	pedes.
¶ Partica habet.	10.	pedes.
¶ Cubitus habet.	6.	palmos.
¶ Stadium habet.	125.	passus.
¶ Leuca habet.	1500.	passus.
¶ Miliare Italicum bz.	1000.	passus.
¶ Miliare Itali: habet.	8.	stadia.
¶ Miliare Germa: pē.	4000.	passus.
¶ Miliare Ger: magnū.	5000.	passus.
¶ Miliare Ger: cōmūe.	32.	stadia.

¶ Latini mensurant terrestre spacium per miliaria. Greci per Stadia. Franci alias Galli atq; Hispani p Leucas. Aegypti p Signes. Persę p Abangas. Et secundum aliquos. 480. stadia vni gradui equinoctialis correspondent. Quę 15. Miliaria Germana aut 60. Italica mensurāt. Galli siue franci. 25. Leucas vni gradui tribuerunt. Hispani vtro Leucas. 18.

Dimensio manualis.

Digitus/ Vntia/ Palmus/ Dichas/ Spithames/ Pes/

Dimensio pedalis

Gradus.

Passus simplex.

Passus geometricus.

Qualiter ipsius terrae ambitus accipitur. Caput Duodecimum.

Utius terrae ambitus 360. gradus (quemadmodum sphaere circuli) continere dicitur/et vii gradui 60 miliaria Italica: aut 15 alemanica communia: aut Sueuica 12 respondere compertum habemus. Si igitur terre ambitum noscere anhelas multiplica 360 gradus terre scilicet peripheriam per 60 ostendentes miliaria Italica 216000 per 15 nascuntur 14400. miliaria Germanica communia: aut/si 360 in 12 duxeris proueniunt 4320 Sueuica. Tot enim miliaria Alemanica/Sueuica/aut Itala circuitus terre certis simis mathematicorum demonstrationibus continere probatur. Habet igitur terre ambitus: si quis eius dyametrum (que quidem est linea recta p

centrum eius ex utraque parte ad circumferentiam electa & quanta sit: scilicet desiderat facile id per regulam dyametientis inueniet multiplicando scilicet circumferentiam per 7 diuidendo productum per 22 nascitur in quotiente dyametri numerus. Habet igitur supputatione solerti facta Dyameter terrę 7872 $\frac{1}{11}$. miliaria Italica / Germanica 1718 $\frac{2}{11}$ Suenica vero 1374 $\frac{6}{11}$.

De distantijs Locorum inueniendis. Caput Tredecimum.

Considerans duorum locorum itinerariū intervallum dimetiri impotens apud Claudium Ptolemaei: vel in sequenti abaco regionū dato ū locorum perquirat longitudinis gradus qui mox nomen illius loci in directo sequuntur cum suis fractis: de hinc latitudinis cum suis fractis pariter. Si autem dato ū locorum nomina in abaco minime reperiuntur reducendę sunt ad scripta loca que in vicinis iacent / tanquā primaria: quia paucillū intervallū nullam differentiam notatu dignam importat. Habitis igitur longitudinibus et latitudinibus locorum contruendū erit ad differentiam longitudinis et latitudinis. Quędam enī differunt sola longitudine / quędam sola latitudine / quędam vero longitudine et latitudine simul. ¶ Quę igitur

discrepant in latitudine solum et eorum miliariam distantiam scire desideras: subtrahere latitudinē vnius a latitudine alterius residuabitur differentia latitudinis: Hanc multiplica per 15 miliaria Germana vel 60 Italica et apparebit duorum locorum distantia. ¶ In exemplo facilius forsitan accipies. Tyrtzigum ciuitas Misnie vniuersali studio famatissima mihi quōdam ingenij artibus dulcis alumna tenet in longitudine gra: 29. mi: 58 in latitudine gra: 51 mi: 4. Buxia vero Tyrolensiu ciuitas ad Arbecum flu: habet in long: gra: 30 mi: 0 in lati: gr: 46 mi: 6. Istę ciuitates in lōgitudine equant duo cū mi: dīe longitudinis nihil erroris inducunt. Differunt tñ in latitudine. Quęre igitur differentia latitudinis demendo scz minorem latitu: de maiori restat dīa latitu: gra: 5 mi: 8 quam multiplica per 15 / pdeunt 77. miliaria Germana vñ per 60 eliciuntur 108 miliaria Itala.

Quae longitudine tantum discrepant.

¶ Sin autē longitudine tantum differunt et iustā viatorum elongationē scire desideras intra cū numero graduū latitudinis siue elevationis poli oblatoꝝ oppidorum tabulam subiectam numeralem: et in prima linea quere diligenter gradus latitudinis eorundem et e directo inuenies miliaria Germana cum mi: viñ gradui differentię longitudinis respondetia. Hanc igitur dīam multiplica per miliaria inuenta / habebis oppidorum distantiam in Germanicis miliaribus / Si autē habere desideras Italica milia: multiplica illud per 4 et optato poteris.

Gratia Exempli.

¶ Vienna pannonię Metropolis totius Austrię quōdam mihi dulcis alumna continet in longi: gra: 35 mi: 8. In lati: gra: 48 mi: 22. Vlna sūt Rhetię ciuitas habet long: gra: 27. mi: 30. latitu: gra: 48 min: 22. Equidem istę ciuitates in long: distatāt differunt. Subtrahere igitur minorem de maiori relinquitur dīa long: gra: 7 minu: 38. Nunc ingredere tabulam sequentem numeralem duplici introitu (quia minuta latitudi: in tabula non sunt expressa) hoc modo. Primo cū gradibus integris scz 48. et reperiēs miliaria 10 mi: 2 vñ stz gradui dīę long: correspondere. Deinde iterū ingredere tabulam cum 49 gra: et conferas 10 mili: 2 mi: ad numerum miliarium et minutoꝝum scđo inuentum .s. 9 mili: 50 mi: et de dīa: quę est 12 minutoꝝum accipies partē ppoꝝtionalem scđm pꝝoꝝtionē 38 mili: ad 60. Dicendo 60 dant 38 quot dant 12 facit 7 minuta.

(residuum autem sc3 36 abūciendum erit) quę erunt subtrahenda a 10. miliarĩ : 2 minut : remanent 9 miliaria 5 5 minuta . Postea multiplica gradus 7 minuta 38 differentię longitudinis in 9 miliaria 5 5 minuta res sũsant miliaria germana 75 minuta 41 secunda 5 0 distantia vera ciuitatum secundum viam directam.

Sequitur tabula numeralis continens gradus longitudinis extra æquinoctialem in miliaria cōuersos.

Minuta.	Miliaria Ger.	Gradus latit.	Minuta.	Miliaria.	Gradus latit.	Minuta.	Miliaria.	Gradus latit.	Minuta.	Miliaria.	Gradus latit.
1	14	59	19	14	11	37	11	59	55	8	36
2	14	59	2	14	6	38	11	49	56	8	23
3	14	58	21	14	0	39	11	39	57	8	10
4	14	58	22	13	54	40	11	29	58	7	57
5	14	56	23	13	48	41	11	19	59	7	43
6	14	55	24	13	42	42	11	9	60	7	30
7	14	53	25	13	36	43	10	58	61	7	16
8	14	51	26	13	29	44	10	47	62	7	2
9	14	47	27	13	22	45	10	36	63	6	48
10	14	46	28	13	15	46	10	25	64	6	34
11	14	43	29	13	7	47	10	14	65	6	20
12	14	40	30	12	59	48	10	2	66	6	6
13	14	37	31	12	52	49	9	50	67	5	52
14	14	33	32	12	43	50	9	38	68	5	37
15	14	29	33	12	35	51	9	27	69	5	16
16	14	25	34	12	26	52	9	14	70	5	8
17	14	21	35	12	17	53	9	2	71	4	53
18	14	16	36	12	8	54	8	50	72	4	8

Aliter idem reperire via Geometrica
ne omnino arithmetices Tyro absterretur.

¶ Quod si duarum civitatum locorumue longitudine et latitudine aberrantes quidem facilius Geometrica mensuratione et ita diastro metiri optaueris. Accipe globum Geographicum aut quemcumque alium et vnius loci latitudinem ab æquinoctiali polum versus in meridiano mobili computaueris / qua tunc explorata circūueire globū donec iste gradus æquinoctialis: qui longitudinis gradū in præsentiarū tenet directe sit sub isto meridiano mobili. Postea fac signaturam in globo circa latitudinis gradum quæ situm dicti oppidi manifestum reddat. Idem modus erit inueniendi situm alterius oppidi et pari lege in omnibus oppidis te expedies. Post hæc extende circinum secundum locorum intercapedinem: circino inuariato trāsfer ip̄m super equatorem et quot ibi gradus intra pedes circini cōputaueris tot erūt grad⁹ circuli magni inter iam dicta loca. Idos itaq; gradus multiplica per 480 stadia et locorum stadiasmus in promptu erit. Vel per 15 emergit distantia in alemanicis miliaribus. vel per 60 et Itala miliaria eluuntur.

In Exemplo lucidius capies.

¶ Sint pro clarioze intellectu duo loca quorū distantiam fm viam directā geometrica subtilitate scire desidero. Erfordia scz et Compistella Erfordia Thuringiæ ciuitas magna florentissimo vniuersali studio celebris habet in lon: gra: 28:30 in lati: 51. 10. Compistella vero ciuitas Gallitiæ regni Tarraconensis Hispaniæ ad quē sūt peregrinationes frequentissimæ ppter corpus S Jacobi habet in longi: 5. 8 in lati: 44. 13. Quibus in globo positis scdm doctrinam præcedētem inuenio intra pedes circini gr: 17. mi: 12. Quæ si illos gradus et mi: multiplicauero p 15 pouco miliaria germanica. 258. viatozia scz elongatio inter iā dicta oppida pono illū modū pp illos præfertim qui in arithmetices principiis non satis aut modice fuerint instructi hoc in loco adijcere non incōgruū videbatur.

Qualiter aut itineraria inter capedo duorum oppidorum longitudine et latitudine differentiis enucleatius ac verius arithmetica supputatione auscultanda sit impresentiarum docebinus.

¶ Differētia igitur latitudinis cōprehensa : in duas partes equas eam discesce : quarum vnam latitudini minori vnius oppidi addatur **Nu**merus quidem hac operatione elicitus latitudo media dicitur. Deince cum latitudine media ingrediēde tabulā sequentem numeralem et quere latitudinem mediam in prima linea que latitudo intitulat/ atq; sume directē in latere dextro numerū graduum/ minutoium et secundorum. Numerum elicium multiplica in longitudinis differentiam et emergee numerus gra: minui: et secundorū ꝛc. correspondens gradibus differētię longitudinis extra equinoctialem: et vocetur differentia conuersa. Hoc peracto quamlibet dñam latitudinis scz et cōuersam in se multiplica. De hinc numeros procreatos in vnam sumam collige/ cui⁹ radix quadrata conuertitur in miliaria aut Germana aut Itala.

**Haec res eget phisica multiplicatione
que fit hoc pacto.**

¶ Nam si multiplicaueris gra : per gra : proueniunt gradus.

¶ Si gradus per minuta proue : minuta.

¶ Si gradus per secunda proue : secunda.

¶ Si gradus per tertia proue : tertia.

¶ Si minuta per minuta proue : secunda.

¶ Si minuta per secundum proue : tertia.

¶ Si minuta per tertia proue : quarta.

¶ Si secunda per secunda proue : quarta.

¶ Si miliaria per gradus proue : miliaria.

¶ Si miliaria per minuta gradus proue : minu : milia.

¶ Si minu : milia : per gradus proue : minu : mili.

¶ Si minu : mili : per minu : gra : proue : secunda mili.

¶ Post istam aut multiplicationem debet fieri collectio : phisica ratioe per sexagenarium similiter distributio per totidem: Hoc modo. Primo integra : similia sub similibus integris collocentur. Et similes minutie sub

similibus: vnius eiusdemq; denominationis minutis: quibusdam spacio
lis distincte. Deinde potest fieri collectio similiter et distributio/vulgar
ratioe. Item Minuti gradū et miliarium sunt minuta/secunda/tertia
quarta/quinta &c.

¶ In Exemplo forsita lucidius rem ipsam expediam. Obisio igitur mi
bi d. 10 loca in partibus Europeis/que lōgitudine et latitudine d. strepāt
et eorum viatoriam elongationem solerti supputatione manifestam red
dere volo. Sint ergo ista loca Angolstad iun. & Constantinopolis. Con
stantinopolis oppidum Thraciē sedes quondā Cesarca Rhomani im
perij. Nunc autē Turci nefandissimi asylum tenet (Pro: teste) in lōgi
tudine gradus 56. mi: 0. Et in latitudine gra: 43 mi: 5. Angolstadum ve
ro superioris Bosariē seu Bithyniē oppidū studio vniuersali multū
decoratū habet in lōgitudine gra: 29 mi: 6. in latitu: gra: 48 mi: 42. Diffe
rentia longitudinis est gra: 26. mi 54. latitudinis vero differentia est
gra: 5 mi: 37. Jam medietatem differentię latitudinis scz gradus 2.
minuta 48. Constantinopolitanę latitudini tanquam minori addo: et
colligo gradus 45 minuta 53. et latitudo media dicitur: cum qua intro ta
bulam sequentem duplici (vt assolet) introitu. Primo cum gradib⁹ 45
minutis 36 et offendo in dextro latere minuta 42. secunda 10. quod dicit
primum inuentum. Secundo ingredior tabulam cum numero graduum
proximo maiori scz 46 gradibus et inuenio minuta 41. secunda 40. Se
cundum inuentum. Nunc autē elicio differentiam inter primum et Secū
dum inuenta: illaq; erit 30 secundorum de qua accipio partem propor
tionalem secundum pportionem residui latitudinis medię 23. scz minus
eorum ad 30 minuta: dicendo/30 minuta dant 23 minuta quot dant 30.
secunda. facit 23 secunda. Jam deinde 23 secunda a primo inuento et re
linquitur inuentum tertium minorum scz 41. secundorum 47 equato
ris vni gradui lōgitudinis in parallelo latitudinis medię co:responden
tia. Post hęc duco inuentum Tertium. (phisica ratione) in longitudi
nis differentiam que est graduū 26 minut: 45 proueniunt gradus 18 mi
nuta 44. differentia scz Conuersa/secunda vero et tertia quasi nulli⁹ mo
menti iam vltimo delenda sunt. Nunc autē: vt semel finiam: resoluo diffe
rentiam latitudinis in mi: proueniunt mi: 3 7. que duco in se & pcreo
113569. et dicitur primus quadratus. Consimiliter differentiam lon
gitudinis Conuersam in mi: resoluo/eruntq; mi: 1124/quem numerum

consimiliter ducō in se producitur quadratus secundus .f. 1263376.
 Jungo ambo quadrata et habeo 1376945 huius numeri radix quadrata
 est fere 1173 mi: Quę tandem multiplico per 15 milia: et proveniūt mi-
 nuta in miliaribus 17595 quę diuiso p 60 eliciuntur miliaria Serma:
 cōmunia 293 minu: 15 quę faciunt quartam vnius. Vel aliter / diuide mi-
 nuta radices per 4 puenit idem / quia semper 4 mi: gradus faciūt vñū
 miliar e Serma: vel .i. mi: gradus facit 1 milia: Italicum.

¶ Non absurdum arbitramur hoc in loco practicae
 formulam huius exempli subijcere.

- ¶ Constantinopolis habz gra: longitudinis 56. o latitudinis 43. 5°
- ¶ Ingolstadtum in longitudine 29.6 in latitudine 48.42.
- ¶ Differentia longitudinis grad: 26. 54.
- ¶ Differentia latitudinis grad: 5. 37.
- ¶ Medietas differentię lati: gra: 2. 48.
- ¶ Latitudo Medis grad. 45. 53.
- ¶ Inuentum primum minut: 42 secund: 10.
- ¶ Inuentum secundum minut: 41 secund: 40.
- ¶ Differentia primi et secundi inuentorum 30 secundorum.
- ¶ Pars proportionalis subtrahenda 23 secundorum.
- ¶ Inuentum Tertium minu: 41 secund: 47.
- ¶ Differentia conuersa in gra: equatoris gra. 81 mi. 44.
- ¶ Minuta differentię latitudinis 337.
- ¶ Quadratus eiusdem. 113569.
- ¶ Minuta differentię Conuerse 1124.
- ¶ Quadratus eiusdem. 1263376.
- ¶ Numeri quadrati simul iuncti 1376945.
- ¶ Radix quadrata aggregata ē fere: 1173 mi. se gra. 19.33.
- ¶ Miliarium minuta. 17595.
- ¶ Minuta ad integra mili. reducta Ser. 293 milia: 15 mi.

¶ Tabula de Ratiōibus seu proportionibus oim̄ paral-
 lelorū ad aequinoctialē vel ad quemuis maximū circulū
 quae alias tabula conuersionū gradus extra aequi-
 noctialem in gradus aequinoctialis inscribitur.

Vol. 42.

Differentia	Secunda Equi	Terce: Equi	ADi: Equi	ADi: lant	Differentia	Secunda Equi	Terce: Equi	ADi: Equi	ADi: lant
0	30	59	59	16	0	37	40	31	0
1	0	59	59	16	30	57	31	31	30
1	30	59	58	17	0	57	22	32	0
2	0	59	57	17	30	57	13	32	30
2	30	59	56	18	0	57	3	33	0
3	0	59	55	18	30	56	53	33	30
3	30	59	53	19	0	56	43	34	0
4	0	59	51	19	30	56	33	34	30
4	30	59	48	20	0	56	22	35	0
5	0	59	43	20	30	56	11	35	30
5	30	59	43	21	0	56	0	36	0
6	0	59	46	21	30	55	49	36	30
6	30	59	36	22	0	55	37	37	0
7	0	59	33	22	30	55	25	37	30
7	30	56	29	23	0	55	13	38	0
8	0	59	24	23	30	55	1	38	30
8	30	59	20	24	0	54	48	39	0
9	0	59	15	24	30	54	35	39	30
9	30	59	10	25	0	54	22	40	0
10	0	59	5	25	30	54	9	40	30
10	30	58	59	26	0	53	55	41	0
11	0	58	53	26	30	53	41	41	30
11	30	58	47	27	0	53	27	42	0
12	0	58	41	27	30	53	13	42	30
12	30	58	34	28	0	52	58	43	0
13	0	58	27	28	30	52	43	43	30
13	30	58	20	29	9	52	28	44	0
14	0	58	13	29	30	52	13	44	30
14	30	58	5	30	0	51	57	45	0
15	0	57	57	30	30	51	41	45	30
15	30	57	49						

Complementum praemisse tabulae conversionum.

Latitudo	Longitudo	Latitudo	Longitudo	Differentia	Latitudo	Longitudo	Latitudo	Longitudo	Differentia	Latitudo	Longitudo	Latitudo	Longitudo	Differentia
46	0	41	40	23	61	0	29	5	28	76	0	14	30	30
46	30	41	18	23	61	30	28	37	28	76	30	14	0	30
47	0	40	55	23	62	0	28	10	28	77	0	13	49	31
47	30	40	32	23	62	30	27	42	28	77	30	12	59	31
48	0	40	8	23	63	0	27	14	28	78	0	12	28	31
48	30	40	45	23	63	30	26	46	28	78	30	11	57	31
49	0	39	21	24	64	0	26	18	28	79	0	11	26	31
49	30	38	58	24	64	30	25	49	28	79	30	10	56	31
50	0	38	34	24	65	0	25	21	29	80	0	10	25	31
50	30	38	9	24	65	30	24	52	29	80	30	9	54	31
51	0	37	45	24	66	0	24	24	29	81	0	9	23	31
51	30	37	21	24	66	30	23	55	29	81	30	8	52	31
52	0	36	56	25	67	0	23	26	29	82	0	8	21	31
52	30	36	31	25	67	30	22	57	29	82	30	7	49	31
53	0	36	6	25	68	0	22	28	29	83	0	7	18	31
53	30	35	41	25	68	30	21	59	29	83	30	6	47	31
54	0	35	16	26	69	0	21	30	29	84	0	6	16	31
54	30	34	50	26	69	30	21	0	29	84	30	5	45	31
55	0	34	24	26	70	0	20	31	30	85	0	5	15	31
55	30	33	59	26	70	30	20	1	30	85	30	4	42	31
56	0	33	33	26	71	0	19	32	30	86	0	4	11	31
56	30	33	6	26	71	30	19	2	30	86	30	3	39	31
57	0	32	40	26	72	0	18	32	30	87	0	3	8	31
57	30	32	14	27	72	30	18	2	30	87	30	2	37	31
58	0	31	47	27	73	0	17	32	30	88	0	2	5	31
58	30	31	21	27	73	30	17	2	30	88	30	1	34	31
59	0	30	54	27	74	0	16	32	30	89	0	1	2	31
59	30	30	27	27	74	30	16	2	30	89	30	0	31	31
60	0	30	0	27	75	0	15	31	30	09	30	0	0	31
60	30	29	32	27	75	30	15	1	30	0	0	0	0	31

Idem aliter per tabulas Sinuum.

¶ Qua autem via locorum viatorias distantias per tabulas Sinuum facilioꝝ computoſignoscere poſſis: Laidide Lector: pau- cis prelibatis cognosces. Complurics. n. noſtri temporis reperiuntur ho- mines: qui Arithmeticam: mathematicę diſcipline pꝛincipium: matrem atq; radicem abbozrent et deteſtantur et ſurda aure/ vt Syrenas pertrans- ſeunt: Qua ppter hũ homines nullo fundo muniti huius artis acie haud facile pertingere aut nanciſci poſſunt. Et autẽ omnia eruditis et in ma- thematica mediocriter exercitatis eſſent apertiffima hunc modum addere ppoſuimus. **¶** Datis duorum locorum aut oppidoꝝ um longi- tudinibus et latitudinibus / eozum differentiam in longitudine elicias. Qua habita multiplicas Sinum rectũ differentię longitudinis in Sinum complementi latitudinis minoris. De hinc procreatos ex multiplicatiõe numeros diuide per Sinum totum: quotiẽtis quere arcum ſcõm doctri- nam tabularum habebis Inuentum pꝛimum. Si vero multiplicaueris Sinum latit: minoris per Sinum totum: ⁊ productum diuiferis per Si- num complementi pꝛimi inuenti: et arcu quotientis ex latitudine maiori ſublato reſulcat inuentum ſecundum. Preterea duc Sinum complementi pꝛimi inuenti in Sinum complementi ſecundi inuẽti/ numerum productũ diuide per Sinum totum/ quotiẽtis arcum de quadrante ſubtrahito/ re- manent tandem gradus maximĩ circuli/ quos reſolve in miliaria emergis eozum locorum viatoria elongatio/ quam oportuit inuenire.

Huiuscemodi formulæ hanc exemplarem
ſume computationem.

¶ Hieroſolima paleſtinae Iudæe ciuitas/ Vbi paſſus eſt Jeſus Chriſtus ſaluator noſter in lõgitudine habet (vt pto: aſſent) gra- dus 66. 0 in latitudine aut gra: 31. 40. Aurenberga vero ciuitas Ger- manię ſamatiffima in longitudine continet gra: 28. 20 et in latitudine gra: 49. 24. Subtraho igitur longitudinem minorem a maiori et reſi- duo diſtantiã gra: 37. mi: 40 iſtoꝝum Sinus eſt 36664. Similiter pone lati: minorem. ſ. gradus 31 mi: 40 cuius Sinus eſt 31498. Conſi- militer complementum eiufdem cum Sinubus gra: 58. 20. Sinus vero 1067. His habitis multiplico Sinũ differentię longitudinis in Sinũ

complementi latitudinis minoris et proinde 1872320488 numerus
ille diuisus per Sinum totū sc; 60000 colligitur in quotiente Sinus J.
31205 cuius arcus grad: 31 mi: 20 quod primum inuentum appellari
libuit. Deinde duco Sinum latitudinis minoris sc; 31498 in Sinū to-
tū resultat 1889880000 siq; illud productū diuisero per Sinū com-
plementi inuenti primi sc; 51249 comperio 36876 cuius arcus 2 gra-
du: 37 mi: 55 quem de lati: maiori demo/remanet inuentum secundum
gra: 11 mi: 29. Post hoc multiplico Sinum complementi primi inuenti/
et Sinum complementi secundi inuenti/crescit 3013338702 quem si
diuisero per Sinum totum elicitur numerus 50222/arcum eiusdem sc;
gradus 56 mi: 50 de quadrante demo residuabo numerum ppe gra: 33
minu: 10 quem reduco in miliaria proueniunt miliaria Germana 497.
cū dimidio inter Aurenbergam et Hierusalem: q; inuenire decreueram.

Ocularis operatio huius Exempli.

- ¶ Hierosolima 66. 0/31 40.
- ¶ Aurenberga 28. 20/49. 24.
- ¶ Differentia longitudinis 37. 40. Sinus. 36664.
- ¶ Latitudo minor 31. 40. Sinus. 31498.
- ¶ Complementum eiusdem 58. 20. Sinus. 51067.
- ¶ Primum inuentum 31. 20.
- ¶ Complementum eiusdem 58. 40. Sinus. 51249.
- ¶ Latitudo Maior 49. 24.
- ¶ Inuentum Secundum 11. 29.
- ¶ Complementum eiusdem 78. 31 Sinus. 58798.
- ¶ Arcus Inuent⁹. s. g: 56. 50 d quadrante manet 33 gra: 10 mi:
Miliaria Germana facit 497 $\frac{1}{2}$.

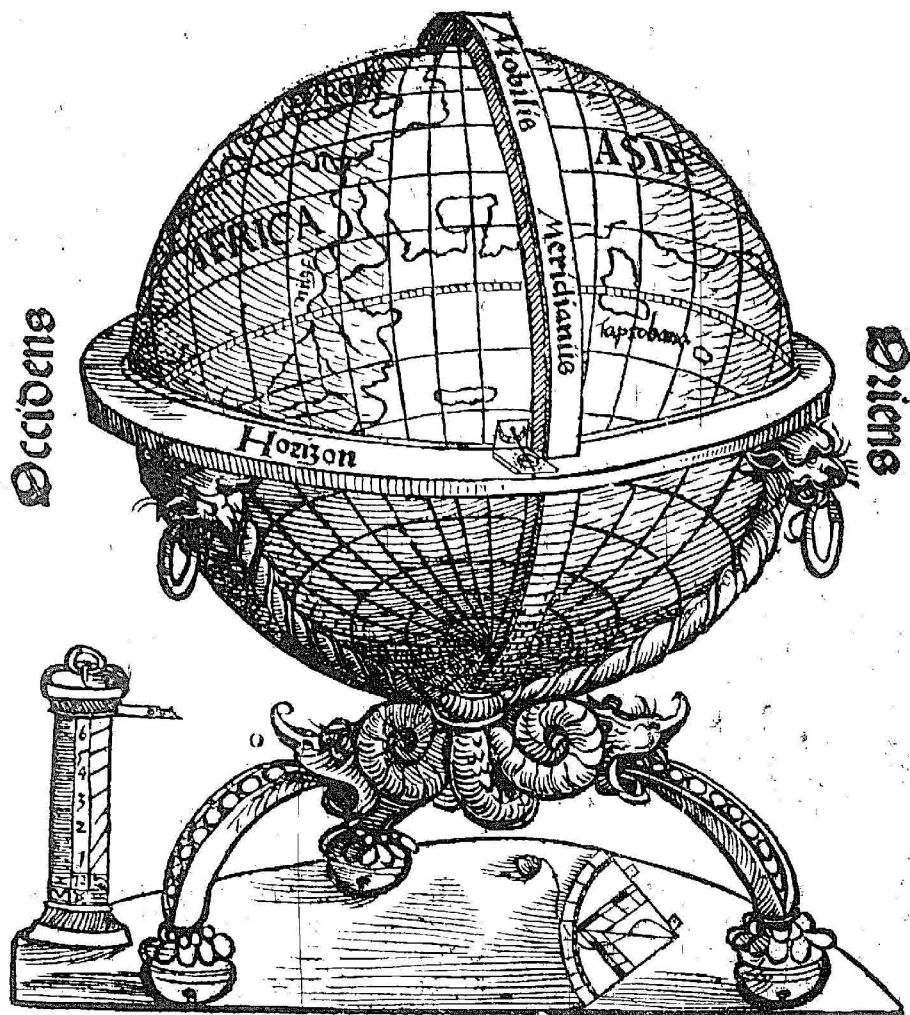
Quomodo Globus Cosmographic⁹
ad mūdi cardies: et ad quācūq; regionē:
prouinciā aut oppidū recte sit aptand⁹.

Caput decimumquartum.

Considerandum igitur qđ terra: in mundi medio
existēs/scđm celi motū partitur in quattuor partes: quas aut
cardines aut angulos appellamus scđ ortum/occasum/meri
diem ⁊ Septentrionē. Oriens dicitur vnde sol in in horizonte
exortio primum emergit. Occidens vero quo demergitur. Quaq; de
currit Meridies/ab aduersa parte Septērio. Isti quidem quattuor: an
guli in alueo seu armilla horizontis globi semper debēt esse scripti. His
prelibatis ad vetum orbis situm descendamus. Imprimis igitur deda
lico ligno adaptabis aream acuratus planatā equidistantem horzōti:
in qua constituas lineam meridianam/super quam pone alueum orbis/
Ita/q; vera superficies meridiani mobilis directe correspōdeat lineę me
ridiane. Vel aliter/applica organum viatorum (q; vulgo Compassus
dicitur) Meridiano mobili/alueum cum globo huc et illuc voluēdo do
nec lingule seu furcellę concordant/et habebis celi et terre cardines siue
angulos iuste positos. Deinde: alueo stante/subleua armillam meridia
nā cum puncto (qui polus arcticus dicitur) axem terminantē in par
te Septentrionali supra horizontem /donec numerus graduum elevatio
nis poli siue latitudinis terre in arcu interpolum et horizontem conclu
so cernitur. Postea moue globum huc et illuc quousq; regio aut locus
eę habitatiōis cadat subtus veram armillę meridioei superficiem. Et sic
habebis globum iuste positiū pro tua habitatiōe. Post hec sigillatim om
nia contuere scđ cardines ⁊ alias terre diuisiones/puta Climata/paralle
los/quid infra/quidue supra horizonta cōtinetur/quę inquam regiōes
in Orientis parte sunt/quę in Occidente/vbi terra solida p̄cedit/vbi
se coarctat/vbi se iterum in latitudinem effandit/vbi pelagus immittit
vbi rursus littoza expandit ⁊ ab equonibus excipitur/vbi mōtes exurgūt
vbi staturigines fluminū euomant et id genus alia vñico quasi momēto
tanquam in aere volans perlustrare et discere queas.

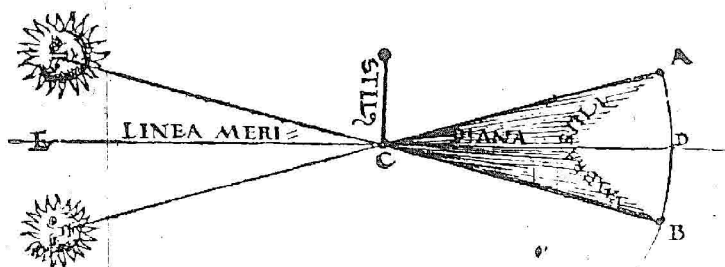
**Huius doctrinae sequitur
Formula.**

Lenith

Pro inuentione lineae meridiana
nae sequuntur tres modi.

Odemadmodum Meridiana linea vulgari in-
uentione ducenda sit paucissimis verbis demonstrabo. *fac*
igitur Coffitio fabrorum et lapicidarum regula: quae amissis
dicitur) superficiem planam atque politam ad equidistantiam
horizontis in qua fige stilum ferreum orthogonaliter in c. signo. Deinde
ante meridiem (soli radianti) observa vmbrae stili ferri extremitatem: ibi
notetur. a. super quam ex. c. centro expanse circinum et describe portio-
nem circuli vel semicirculum. Post meridiem iterum diligenter observa
vmbrae stili extremitatem: quae ad eandem circuli peripheriam deficiat in
puncto. b. Portio itaque arcus inter. a. b. puncta in duas partes equas
les diuidatur in puncto. d. Tandem acta linea. d. c. e. quantumcumque
habebis lineam meridianam/ quam ducere decreueras. ut euidentissimè
me patet in figura sequenti.

Idem aliter per organum speciale.

Per instrumentum azimuthale huic libello insertum me-
ridianam lineam in quavis habitatione omni diei hora facile discernes
si prius partilem instrumenti declarationem diligenter perspexeris. Est
itaque hoc instrumentum diuisum in duo scilicet inferius et superius hemisphaeria
per lineam videlicet horizontalem: quae quidem linea breuibus quibusdam
distincta spatiosis: quorum singula a centro usque ad 65 gradum unum

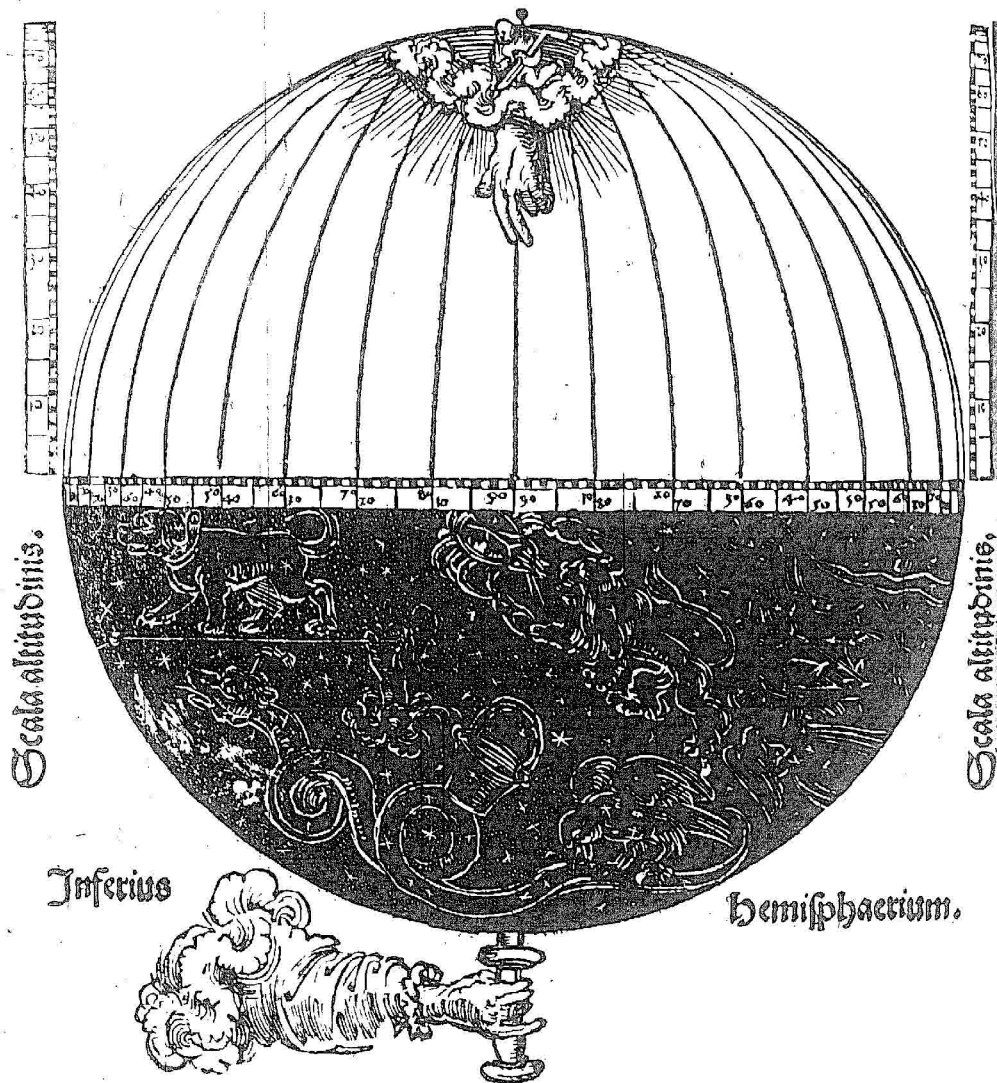
tantum gradum/reliqua vero: in utraq; parte vsq; ad limbū exteriorē
quinos gradus representant/et horizonis diuisionem definiunt. Multus
modi inq; diuisionis numerū oportune de decem in decē subnotati. Porro
singulis denarijs ascendūt lineę curę concursus in zenith petetes:
hę quidem lineę azimuth denosq; eorū gradus in superiori hemisphęrio
distingunt. Centrum quidem instrumenti tenet locum orientis et occi-
dentis/extremitates vero circa limbos meridiem et septentrionem. Hinc
tandem instrumento adiacent duę scale exiguę ab extremitatib; horizon-
tis dyametri ascendētes/quas altitudinis scalas hant temere quispiā ap-
pellauerit/quarum utraq; 90 gradus cōtinet. ¶ Sunt aut azimuth
circuli crentes a polo horizonis (quę zenith vocant) per horizonem:
et sūt circuli positionis verticales et directiōis: qui germana nra lingua
possunt dici rumbinauſ. ¶ Zenith siue Vertex est punctū directe sup eas
putālicur. Hacten; ea quę ad partilē declarationē ptinent absoluiū:
nūc felici syderū radiatione de Commoditate et vsu eius periclitari lubet.

Uſus. ¶ **O**bserua diligenter Solis altitudinē per primā
Moni/et per quintā eiusdem vortā æquinoctialem pro die oblato et tps
eodem momento in quo meridianam lineā duceris velis. fīlo sic libere
dependente trigonosq; inuariato manente siste pedem circini in pūctum
trigoni cui filum perpendiculi innectitur/et alio extento in notam inter-
sectionis perpendiculi et lineę equidistantis signi aut gradus solis pro da-
to die: hoc est: in punctum hore iam inuentę: et eam circini extensionē in-
notam serua. Deinde ingredere sequens instrumentū et supputa altitudi-
nem solis per ppositionem primā Moni inuentā in scalis altitudinum
et imprime notas: quibus cordam subtilē/registram aut occultā
lineam super extendito. In punctum igitur limbi et corde attactus in pte
dextra pes vnus circini immittatur/et circino inuariato describe circu-
lum occultum versus sinistram vsq; ad cōtactum corde aut regule: ibiq;
pinge notam: mox effīlla inter circulos verticales seu azimuthales opta-
tum azimuth indicabit. Habito gradu verticali seu azimuthali accipe
asserē equalia superficiē et politę quadratā: cuius singula latera in duas
ęquas partes diuidito. Sint itaq; diuisionis notę a b c d: et a b. b c rec-
tis connectantur lineis quę se inuicem dispescunt in e signo ad rectos an-
gulos: erit itaq; signum orientis c occidentis a/b meridiē/d vero septen-
trionis. Deinde distensis circini pedibus et e centro quantumuis descri-
be circulum qui orthogonali linearum sectione in quatuor quadrantes
seceatur. Eisdem deniq; quartas diuide more astronomico in partes seu

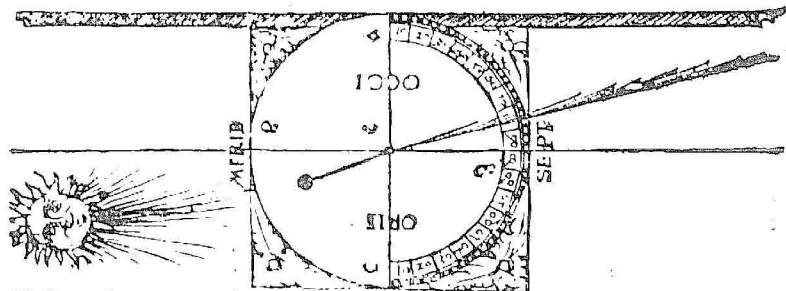
Primapars.
Superius.

Cenith:

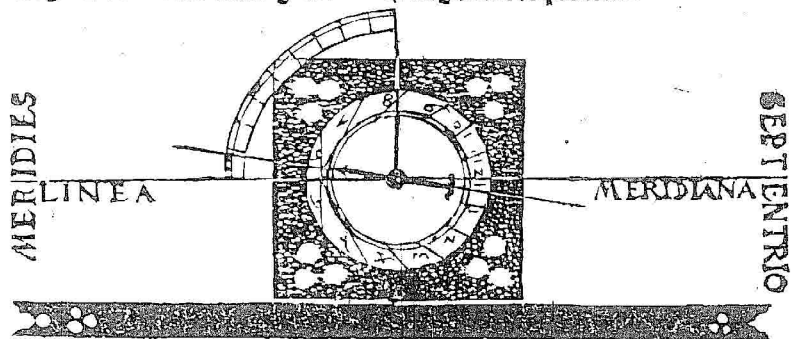
Col. 50.
hemisphaerium.

Gradus 90. Postea in e. Centro fige stilum teretem orthogonally. Tandem ad equidistantiam horisontis coaptabis arcum planum quasi super pone quadratum illud / ita vt b punctum versus meridiem d vero Septentrionem versus porrigatur. Post hæc verifica quadratum donec umbra stili super gradum verticalem prius et radius solaribus obseruatum coincidat. Et latus a assumitur pro vera linea meridiana. Cui igitur adiungatur regulamentum et agatur linea infinite longitudinis: qd oportet habere inuenire.

¶ Sequitur alia et iusta lineę meridiane inuentio: quę eandẽ interdum et noctu per organum vitiõnium (qđ vulgo Compassus dicitur) et in quouis plano dicto citius in hunc fere modum inuenire docet. Pone igitur super plano formato Compassum ad equidistantiam horisontis. Ita qđ ei⁹ lingula (quę magnetis idionotropiã gerit) stigmatice ligule: ne uerorsum declinans adinquem conueniat. Cui iam applica regulam: Ita vt vna extremitas regulę ad Austrum: altera vero ad Aquilonẽ spectet: et si longitudinis infinite lineam directam secundum latus regulę (vt moris est) traduxeris: habebis lineam meridianam quam querebas. Quę res vt clarius intelligatur: accipe figuram sequentem.

De Ventis Caput Decimū
quintum.

Ventus est exalatio Calida ⁊ Sicca in visceribus
terre generata: quę cum egressa lateraliter circa terram mouet
et ventus nominatur. Et duodecim eorum sunt: quibus veteres
nautę fuerūt vñ nomina. Quorum quattuor cardinales
seu principales sunt reliquę omnes collaterales vocitantur. ¶ Primus
itaq; ventorum cardinalis est auster Meridionalis calidus et humidus
assimilatur aeri/Sanguineus/fulmineus/facit pluuias latissimas/largas
nutrit nubes/pestilentia et egritudines multas progērat. Auster afric⁹
aereus/egritudines et pluuias facit. Euroauster vero aere⁹/egritudines
et nubes prouocat. ¶ Quartus ventorum Septentrionalis/cardina
lis/austri oppositus/frigidus et Siccus/Melancolicus: cōparatur ter
re/negat pluuias/cōseruat sanitatē/facit frigora arida/flores ⁊ terrę fru
ctus ledit. Aquilo gelidus et Siccus/Terreus/sine pluuiā/ledit flores.
Circius terreus frigidus et Siccus/facit ventorum giros/mulū et ven
torum coagulationes. ¶ Ab exortu æquinoctialis flat Subolanus/
Cardinalis/Igneus/Colericus/Calidus et Siccus/Temperans/Sua
uis/purus ⁊ subtilis/nutrit nubes/etiam corpore in sanitate custodit/flo
res producit. Mellespontius vero solstitialis estiuua omnia deliccat.
¶ Postremo in æquatoris occasu fauonius s. et b. flegmaticus/si igo
ra relaxat/flores educit/morbos/pluuias et sonitus contruorum facit.
Eandem vere collaterales s. Africus et Eborus naturam habent.

Harum rerum hanc sume
figurationem.

Euro
Auster
Sudost

Aderi

Auster
Notus
Sudwind

Dies

Euro Afric
Libonotus
Sudwest

Apphicus
Zybs
Westnort

Occi

faonulus
Zephirus
Westwind

Ocis

Eborus
Zephirus
Westind

Aquilo
Boireas
No.ost

Septentrionarius
Apalstias
Northwind

Circius
Traistias
Northwest

Septentrio

6 iii

Septentrio
Boireas
No.ost
Septentrio
Boireas
No.ost
Septentrio
Boireas
No.ost
Septentrio
Boireas
No.ost

De Perioecis: Antioecis: Antipodibus
siue Antichthonibus: Peristis et
anphistis. Caput Deci-
mum sextum.

Omnis igitur terra quadrisariam diuiditur. Antioeces enim puta Cleomedes et alij faciunt sub quolibz meridiano/et ad quemlibet punctum cuiusvis meridiani quatuor habitationes/habentes quandam inter se rationem seu proportionem. Quarum primam nos incolimus/etiam pro prima habitatione potest accipi quilibet locus seu punctus in toto terrarum orbe. Alteram habitant illi qui perioeci: id est circumcole appellatur. Tertiam vero habitationem Antioeci: id est antiole possident. Quartam et ultimam regionem seu habitationem homines: quos Antichthones siue Antipodes vocitamus tenent.

¶ Antipodes dicuntur qui nobis e diametro vestigia obuertunt/et similem celi verticem semper eque vt nos vident. Et cum illis nihil comune habemus sed contraria omnia: quia cum nobis Sol Aestatem efficit/illis dura hyems opprimit. Et cum apud nos dies habetur/ Antipodibz certe nox efficitur: contra /quando illis dies est: nobis reddit nox. Quam nos die agimus longissimam: apud illos nox longissima breuissimaqz dies ita mittitur. Quos tamen Lactantius firmiter vti alias in primis eruditus li: 3 ca: 24 pueriliter erras suis stramineis doctisqz argumentis esse negat deridetqz Mathematicos qui terram quantum ad maximas sui partes sphericam esse dicunt: quod etiam certissimis observationibus et subtilitate geometrica demonstrant/id qd experimentis/qz satis cognitum est. Quem sequitur est Augustinus li: 16 ca. 9 ci: dei sic scribens: Qui vero et Antipodes esse fabulantur: id est: homines a contraria parte vbi sol oritur quamdo occidit nobis aduersa pedibus calcare vestigia nulla ratione credendum est. Ad equidem hoc dubites suauissime Rector Qd apostoli Chastus inter se fuissent Antipodes: qui conuersis inter se pedibus stare solent: si Jacobus maior frater Joannis Euange: filius Zebedei auram spirasset in Gallia vbi nunc corpus ipsius vt dicunt requiescit/sicut Thomas Apostolus in India superiori. Equidem Indi (quia dyametantur fere) Hispanorum sunt antipodes et vestigia Hispania: et contra Hispani

Indis obducunt: et terram equè caleare solent / quamvis non adeo præcise secundum dymetientem / tamen hac in re nihil distare videntur: Antipodesq; dici debent. Hoc idem verissimus ille Strabo aucto: non publicandus affirmat dicens. Antipodes inter se quodāmodo nescij esse nō sumus. De quibus lege Plinium naturalis historie li: secundo capi: 67. Volateralium et omnes fere Geographos.

De Perioecis.

¶ Perioeci siue circumcoelę dicuntur: qui eodē sub meridiano / eodēq; parallelo circulo manent / Cumq; illis communia fere omnia habemus: quom eandem simul Zonam incolimus. Et paria nobiscum agunt anni tempora scz Hyemem / Aestatem / Autumnum et Ver. Pariter dierum noctiumq; diversitates: hoc est: incrementa et decrements et huiusmodi alia. Hoc nō discriminis est: q; cum sol nobis aū efficit / apud illos noctem esse ratio ipsa demonstrat. Tamen non eodem temporis momento occidit nobis sol et illis oritur.

De Antioecis.

¶ Antioeci siue Anticōelę dicuntur: qui in eodem circulo meridiano nostro lateri astant / latitudinem austrinam latitudini nostrę equalem / consimiliter equalem longitudinem habentes. Qui etiam paria nobiscū tpa agunt / sed non pariter.

De Periscijis.

¶ Periscij dicuntur qui sub polis mundi cōstituti sunt. Ita dicti ratione vmbre: quia illis molarum more per mediū anni curriculum vmbra circumvolvitur.

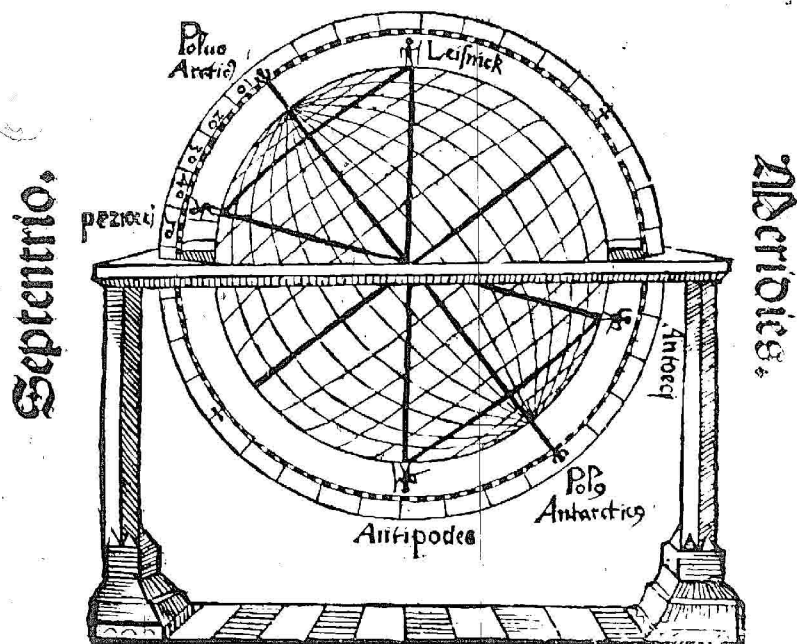
De Amphiscijis.

¶ Amphiscij vero dicuntur manentes sub equinoctiali circulo: quos sol quattuor vmbis verberat.

primapars.

Col. 56

Ecce habitationes antedictas.

Quo differūt: Insula Peninsula: Isthmus et continens. Caput Decimumseptimum.

In aquis igitur omnis terra quadifariam secetur
 Aut sit Insula/aut Peninsula/aut Isthmus/aut Continens.
 ¶ Insula itaqz est ea pars terre/que a maioribus terre parti
 bus scilicet vndiqz aquis alluitur. Ut Rhodus/Sicilia/Con
 sica/Laprobana/Java/America/Islanda.
 ¶ Peninsula seu Iheronellus que plane Insula non est neqz continens

sed vndiq; fere aquis clausa aliqua tamen angustia continent annectit.
Et sunt quattuor insigniores. Ut Peloponesus atq; totius Grecie quondam dicta/nunc aut Morea dñ/in mari mediterraneo sita. Aurea Cher-
sonesus in mari Indico meridionali. Limbica in mare Germanicū sese
extēdit. Thaurica Chersonesus in pontum Euxinum circa Bosphorum
Thratium procurrit/ vbi et Neotis exonerat pontū/circa quā etiā De-
nubi⁹ cantatissimus Rheriam/Boariam (olim a Rhomanis et Gre-
cis vindelutia dicta): vtrāq; Pannoniam/Dariam et Misiam præter flu-
ens pontum subit et emouitur.

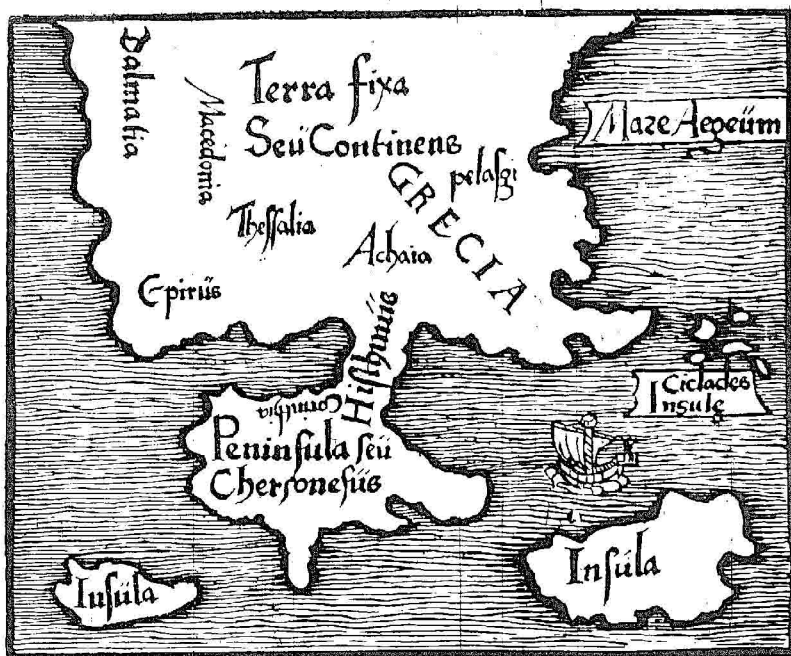
¶ Histiūmus dicitur terra inter duo maria cōclusa/pprie tamen iter ad
cheresonelum porrigit. Ut Chorinthiacus inter achaiam ⁊ peloponesum
quem navigabili alueo Demetri⁹ rex/Dictator Cesar/L. princeps/Do-
mitius Nero infausito vt omnium paruit exitu incepto perfodere tenta-
uerūt. De quibus lege ply: naturalis histo:ie li: 4 ca: 4. Dorsum Arabicū
inter Sinum Arabicum et mare Aegyptiacum. Dania quē ducit iter ad
Lymbros et tota Italia.

¶ Continens dicitur omnis terra solida siue fixa: quē nec Insula nec Pe-
ninsula nec Histiūmus est. Sed tota sibi constat et coheret/aliquātulum
tamen (q; nullus est momenti) sinibus maris fracta conspicitur. Ut
Misia dulcis patria. Saxonia. Boemia. Boiaria. Dacia. Turingia
Pannonia. Suevia ⁊c.

Ecce Summariam diuisionem.

¶ Omnis terra est.	{	Aut Insula.	{	America.
		{	Sicilia.	
			Taus.	
			Rhodus.	
	{	{	Morea.	
			Thaurica Cher.	
			Aurea Cher.	
		{	Limbica Cher.	
	{		Chorinthiacus.	
			Dorsum	
			{	Arabię.
	{	Dania.		
		Misia.		
		{		Pannonia.
	{		Boiaria.	
			Saxonia.	

Equidem istiusmodi diuisionis formu-
lam pp Tyrunculos qui in princi-
pijs Geographiae minus ver-
sati sunt hic coram
subiunxi.

De vsu tabularum ptho: et qualiter vnius
cuiusque regionis: loci aut oppidi
situs in illis sit inueniendus.

Caput Decimioctauum.

Fuelligaturus itaque alicuius oppidi situm in tabulis ptholomej elicias imprimis gradus longitudinis et latitudinis et ab eo regionum prouinciarum et oppidorum: quod frequenter dispositione hoc modo ordinantur. Ut loco primo eorum nominibus scripta certantur. Deinde in directo cuiuslibet loci siue oppidi scribitur primo ordine eius longitudo in gradibus et minutis. Secundo autem ordine eius latitudo scribitur consimiliter in gradibus et minutis. Quibus habitis quere in tabula sibi competenti longitudinis quidem gradus in capite tabule seu parte Septentrionali consimiliter in pede seu meridionali parte. Gradus vero latitudinis et eius partes quere in reliquis duobus lateribus parte scilicet Orientali et Occidentali / et ut certior reddaris terminis signa delibilia aduocito. Deinde expande filum super puncta longitudinis in superiori et parte inferiori / filo sic inuarias eo. fac ut alius aliud per puncta latitudinis filum extendar: locus in quo fila sese interfecauerunt erit locus aut situs oppidi illius aut habitatio eius: quam inuestigare optaueras.

Gratia autem lucidioris intelligentiae sequitur schema cum quibusdam locis in quibus studiosus Geographiae se satis exercere potest.

- ¶ Praga habet in longitudine 32. 0 in latitudine 50. 4.
- ¶ Lypzigum habet in longitudine 29. 58 in latitudine 51. 24.
- ¶ Leypsigum habet in longitudine 30. 20 in latitudine 51. 10.
- ¶ Venerig habet in longitudine 32. 30 in latitudine 44. 50.
- ¶ Vienna pannonie habet in longi: 35. 8 in latit: 48. 25.
- ¶ Monachum habet in longi: 29. 16 in latitudine 48. 0.
- ¶ Ingolstadtum habet in longi: 29. 6 in latitudine 48. 42.
- ¶ Erfordia habet in longitudine 23. 30 in latitudine 51. 10.

Prima pars.

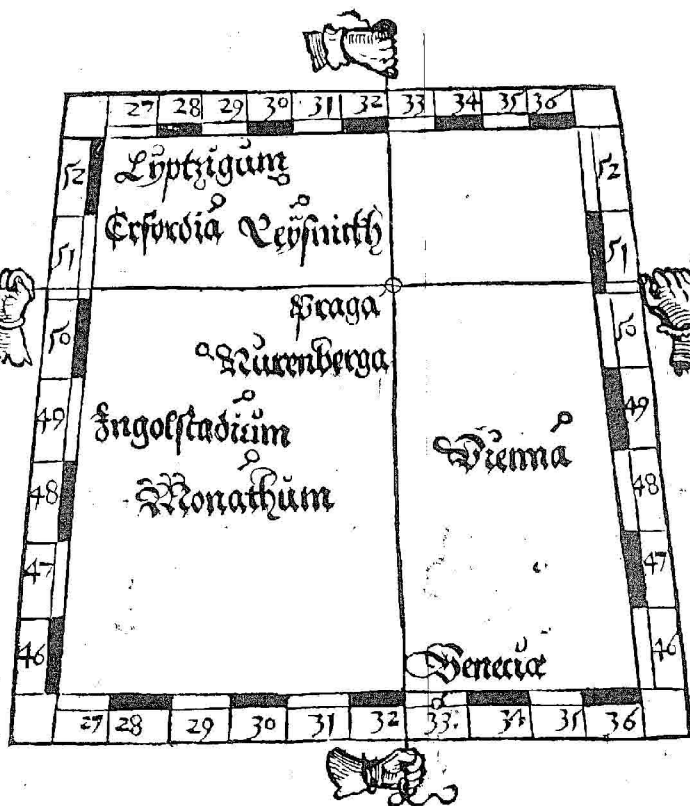
Col. 60.

Ecce formulam: vsum atqz Structurā
Tabularum ptholomei.

Septentrio.
Pars Superior.

Occidens.
Sinistra manus.

Oriens.
Dextra manus.

Pars Inferior.
Meridies.

De Speculo Cosmographico. Caput Decimumnonum.

Speculum est illud quod aspiciamus ac speciem: id est: imaginem nostram contemplamur. In hoc autem speculo totius orbis: id est: terre speciem/imaginem seu picturam contemplamur.

¶ Imprimis igitur generalem huius speculi usum seu declarationem: quantum ad eius partes ostendamus. Est itaq; in eo instrumēto seu speculo limbus in extremo immobilis in 24 segmenta diuisus qui horarii limbus appellatur: quodlibet autem segmentum seu spacium vnius horę continet 4 quartalia seu spaciola/vnumquodq; spaciolū 15 minuta tēpōis representans. Ad sunt etiam tres rotulę mobiles: quarum prima siue inferior: speculum Orbis[quam mappam vocant]representat. Altera fert Zodiacum et ob similitudinem reibe siue Aranea nominatur apud Arabes autem Alhancabut. Tertia vero et vltima volubilis rotula: parua habet 24 diuisiones horarum cum Indice Meridiei. Est insuper Index qui voluellum vel albidada dicitur supra centrū infixus: qui omnes rotulas supradictas continet et constringit ne facile a centro decendant.

De Vsu Speculi Cosmographici.

Hoc Caput cōtinet aliquas propositiones: quae partitē declarationem: Necnon usum multiplicem Speculi Orbis lucidissime explanant.

Propositio Prima.

Modo vniuscuiusq; regionis/ciuitatis/aut oppidi situs in Speculo Cosmographico sit inuestigandus breuiter enunciare. ¶ Si igitur Regionem aut ciuitatem aliquam in Speculo isto locare volueris. Imprimis fac notam in limbo Speculi circa longitudinis gradum istius oppidi/et super eandem signaturam pone voluellum cum linea fiducię. Deinde consides

ra eiusdem regionis siue oppidi latitudinem in ordine graduum latitudinis: quam numerabis in voluello ab equinoctiali in latitudine Septentrionali vel Meridionali/pro vt abacus expositulat ⁊ a fine huius numeri rationis fiet punctus directe sub linea fiducia ⁊ erit locus illius regionis aut oppidi: quod captare oportuit.

Propositio Secunda.

Speculum Orbis secundum situm tuae habitationis arꝛificiose locare. ¶ Habito loco tuę habitationis vel alterius oppidi et premissa in speculo isto pone voluellum speculi cum sua linea fiducia super horam 12 meridiei et volue rotulam donec locus siue punct⁹ tuę regionis sit sub linea fiducia ipsius altitudine: In eo igit sita fige rotulam cū cera vt illic maneat/et sic rectificasti Orbis Speculū pro tua habitatione quod fuit optatum.

Propositio Tertia.

Quibus regionibus/Insulis aut ciuitatibus mouentur sol et relique stelle erroneę oblato die et omni hora verticales inquirere. ¶ Habito gradu Solis et secunda noni/ pone voluellum super horam exterioris limbi in qua vis illud scire siue sit ante vel post meridiem vel circa mediam noctem. Postea circumacto rethi siste gradu solis: in quo sol die dato mouet precise sub fiducia linea voluelli. Illis igitur perpendiculariter mouetur sol dato momento supra caput qui a gradu solis tegitur siue fuerit supra aquam siue super terrā. Rethi ipsuariato quere aliorum planetarum gradus in Zodiaco/ apparebunt loca quibus in vertice mouentur pro data hora.

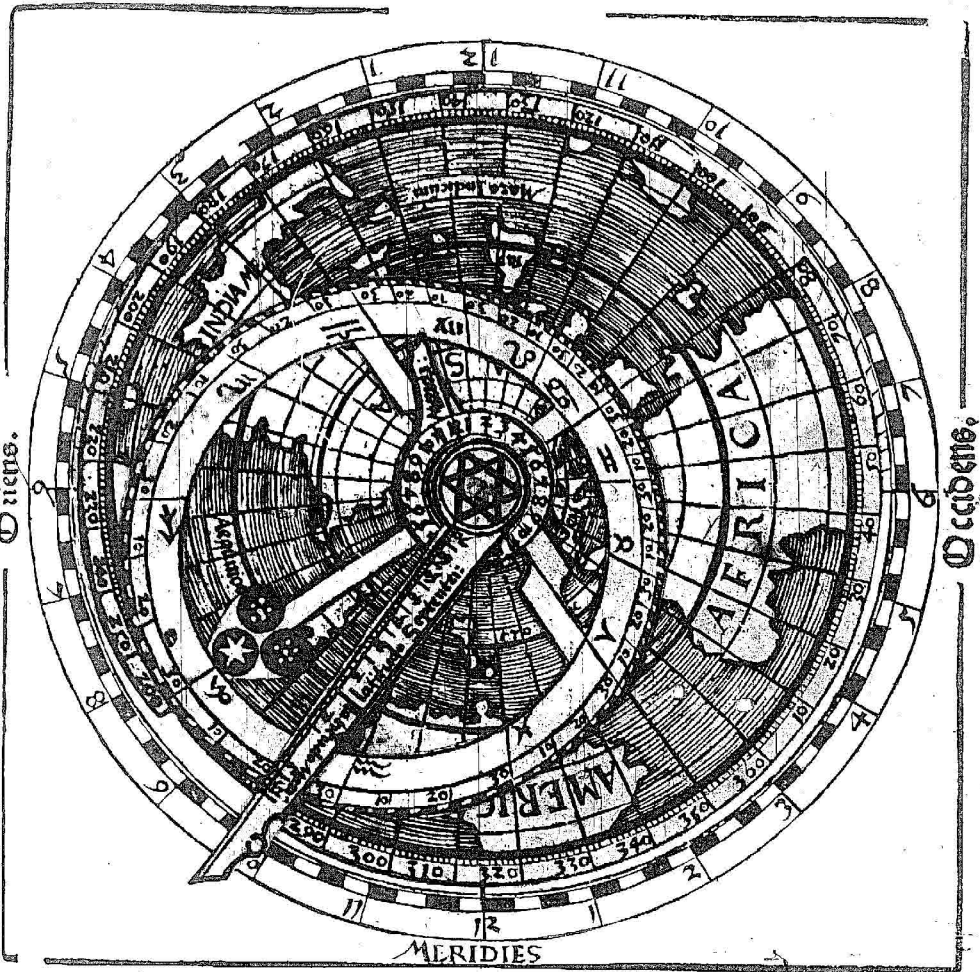
Propositio Quarta.

Quibus Sol semel/bis/ et quibus nūquam supra caput mouetur facile indagare. ¶ Sunt igitur tres circuli in Speculo orbis alij latiores equinoctialis scz in medio diuisus et duo Tropici. Habitantibus ergo sub Tropiciis semel in anno sol mouetur perpendiculariter supra caput. Inter tropicos autem degentibus bis in anno sol mouetur verticalis. Qui vero extra tropicos habitant nunq̃ videbunt phebū in

Libri Cosmo.

Eol. 63.

Media nor.

Meridies.

vertice capitis. Et hec quidem regula verissima est: si alicuius oppidi latitudo superat 24 gradus certum est qd sol nunq̃ per Zenith illorum moueatur. fabulantur ergo ii qui dicunt qd sol Hierosolymitanos in meridie nulla ymbra verberat: quia eius latitudo excedit 31 gradus.

Propositio Quinta.

Quotta sit hora in quacūq; totius Orbis regione aut ciuitate pro quolibet diei momento perscrutari. ¶ Pone voluellum in exteriori limbo super horam pro qua horam diei regionis aut loci alterius observare volueris: Voluello itaq; inuariato manente/ verte aut circum uolue paruum rotulam horarum donec cacumen indicis horę meridię encladamus istius oppidi situm respiciat /et albidada cum sua linea fiducię ostendit in parua rotula horam istius regionis aut oppidi a meridie vel a media nocte computatam: quod fuit optatum.

Finis Prime partis Libri
Cosmographici.

Secunda Pars prin

cipalis huius Libri de Sumaria

Necnō particulari Europae

Africae: Asiae et Ame-

ricae Descriptione.

De Europa. Caput primum.

Eropa appellata est ab Aegenoris phoenicii
regis filia/ quę a Jove ex Africa rapta in Gre-
tam abducta fuit/ ab occidentis parte Atlantico oceano ter-
minata. A Septentrione Britannico et Germanico magno
ab adversa parte mediterraneo pelago includitur. Ab Oriente habet Tan-
naim/ quę Sciebe Silim vocant et Moetida quem idem Tameridan
quasi marem maris dicunt/ et pontum. Terra eximie fertilis naturalem
temperiem/ Coelumq; satis clemens habet / frugum / vini et arborarium
copia nullis possibenda/ sed optimis terris comparanda/ est/ deo ame-
na pulcherrimisq; vrbib⁹ / castris / vicis/ et pagis exornata. Populorum
gentiumq; virtute Longe Asia et Africa prestantior: ceteris tamen terre
partibus minor. Latitudine nulq; et 25 miliaria Germanica excedens/ ni-
si vbi circa mediā sui partem (quo magnus frontibus tam versus meris
diem quam versus aquilonem in altum procurrat) duabus alijs quib⁹
draconis specie reddit maxime extenta est. Longitudine ab anne Tanai
ad Scythianum fretum qua longissime se expandit implet 750 fere Ger-
mana miliaria. In ea prima ab occidente est Hispania tripartita (a
grecis Iberia dicta) draconis caput/ quem supra retulimus representas:
quę ab antiquis scriptoribus in tres regiones dividit. In Beticam mo-
do regnum Granatę/ Lusitaniam (quę et hodie Portugalia appellatur
ac Tarraconensem/ a nuperis autem Tarraconensis tractus. Hispanię
in quinq; regna subdivisus est/ scilicet in Gallię regnū/ Navarrę/ regnum
Castilię qđ Castellę et Legionis dicit / regnum Cathalonię et Arrago-
nię. Proxima quę Hispanis adiacet Gallia est siue Francia/ Comata vno
nomine appellata/ ab Hispanis pyreneis montibus/ ab exortu autem

Rbeno fluuiio rapidissimo a Germanis sequestratur / reliquis vero late-
ribus oceano et pelago abluitur. a Pthole: in partes quattuor diuidit in
Aquitaniā / Lugdunensem / Belgicā : Marbonensem quē Sebenna
et Jura montibus ab reliquis Gallie partibus excluditur et ad pelagus
vsq; promittitur. Rbenum autem accolentes sunt Bassi et alie Germa-
nie populi / ab illis ad Sauromatas vsq; Germania magna promissa est
ad aquilonem Germanico oceano magno limite pene directo iungitur
nisi vbi Dania (quam hodie Daciam appellant) chersonesum efficiens
prominet. Ab austro finitur alpibus. quas Ptholemyus potēas aut poe-
minas vocat. Ipsa haud vlli fertilitate terre postferenda / circa montana
argentum ceteraq; metalla procreat / nec priuata est auro. Rbeno / danu-
bio (qui septem Ostus se in ponum eronerat) Necharo / Albi ceterisq;
limpidissimis fluminibus irrigatur. Dicta autem est Germania a Teu-
tonico vocabulo Sareinman : quasi victrix multarum gentium. In ea
prima gentium est Sueuia Deinde franconia / Turingia / Voynlandia /
Spectat et meridiem Vindelicia / Deinde Morauia cui iungitur pāno-
nia huius Mesia provincia ad pontum vsq; cum danubio decurrens. In
medio Boemia Mercinia silua tanq; natiuo muro vndiq; cingit. Vtra-
sus aquilonem habitant Milnenses / Saxones / ab his Rbenum versus
Westphalia / Massia / Hartzia / Phasia / Holandia / vltraq; Saxones /
Mollatia / Silesia / Marchia / Mechelburgia / Pomerania quē ad Sar-
matas porrigit. Sarmatiam habitant Prussii / Liuoni / Russi / Mossoui /
Lituanii / Poloni / Valachi / Transiluanii. Deinde Dacia est / super quam
Tratia quē Grecia modo appellatur / habens in se periculares regiones
Epitum / Achaia / Macedonia / Moream ꝛc. Sinum Adriaticū cin-
gunt Dalmate / Illiri / in ipso fleru Histriani et forum Iulij : vltra quic-
quid est vno nomine Italia dicitur : cuius provincie sūt Campania / Cala-
bria / Latium / Apulia / Tuscia / Umbria / Gallia Togata / Longobardia
Venetiana et Aconitana.

De Africa. Caput Secundum.

Africa (quam Greci Libiam appellauere) vt
Iosephus li: ante inquit / ab Afro vno ex posteris Nabrag de
Lebura qui dicitur diuise aduersus lybiam exercitum: et ibi
venicis hostibus consedissee. Incipit a Gaditano freto ꝛ fini-
tur Aegypto / ab aquilone mediterraneo mari cōiuncta / ab austro Actio

pico oceano suscipitur. Habet regiones et provincias Tingitanā ⁊ Cesariensem Mauritanias/Numidiā/Lybiā/Carthaginiensem Bizantiū/Cyrenaicā quę pentapolis dicitur/Ægyptum et Æthiopiam/Mauritaniam itaq; Tingitanā ⁊ Tingis oppido dicta habet ab oriente Maluam fluvium/a septentrione mari Italico et Gaditano freto alluitur/ab occidēte atlantico oceano clauditur ibi abilis columna et Neptadelpbi montes. Cesariensis Mauritania habet ab occasu Tingitanā ab oriente Numidiā/a septentrione pelagus ultra ad Carthaginensem regionem ab Ampsaga Numidia est Massinissē clara nomine de quo Ouid: lib. 6. a grecis autem appellata est Methagonitis terra vbi Hippo regis ce Aphrodisium civitates/accolę mappalia: hoc est domus pabulis permixtandis quemadmodum Misnensium opiliones plaustris circumferunt. Deinde Africa pprie dicta a cognomine totius regionis. Vbi Zeus est hic oppida Carthago/marulla/ytica Catonis morte insignis. Mox interea Bizantium: quam Libij phoenices incolunt: Syrtim minorem cōtingens vbi Hadrumetis et Leptis civitates. Lynips fluvius ⁊ regio Triopolitana vbi Leptis media quę ⁊ Neapolis cognominat/ ⁊ Syrtis maior. In intimo sinu philenorum arę. Ultra Cyrenaisca puincia eadē pentapolitana dicta habet versus meridiē gentes Saracenis ⁊ Æthiopum ⁊ Septentrione mare Lybicum/sinis Cyrenaicus in oriente est Casababathm⁹ oppidum. Inde ad orientem Narmarica quę mareotis Lybia appellatur. Huic contermina est Ægyptus regio Mali proxima cui ab orientis parte iungitur Iudęa/Arabia petrea /et Eritheum mare / a Septentrione Ægyptiacum/ab austro Æthiopia est/regio pluviarum omnino ignara/ sed post estualem reciprocationem inundatione Mali annis foecundatur. Vbes eius insignes Alexandria totius Ægypti caput ibi S. Catharina Costi regis filia martyrisatur/ Babilon olim Babulis et Nova Babilonia/ modo Kayrus vel Alchayro: huic contigua Memphs/ Sub Ægypto Æthiopia est. Tum ab oriente Trogloditica regio. Deinde viri homines magisq; semiferi: auctore Melas/Ægyptianes et Blemmies quorum capita ab esse tradunt/ Saryri sine tectis passim ac sedibus vagi habēt potius terras q̃ habitent/ Cynocephali/ Colopodes siue monoculi nigri et horribiles siue capite. Alit et Apbrica Elephantos/ Dracones/ Rhinocerontes/ Tigrides/ Basiliscos/ et multa genera serpentum.

De Asia. Caput Tertium.

Asia Tertia pars terrae ab Asia Manaei Lidi filio dicta e trib⁹ partib⁹ tangit oceano/a meridie Indico meridionali /a Septentrione Scitibico/ab Oriente Eoo /ab aduersa parte habet Europam et Africam et pelagus quod inter ambas immisum est. In ea reperiuntur multiformes et mirę hominum effigies/et varij gentium mores/est præterea terra fertilis et temperata et qñm animantium genere cultissima. Maius terrę gentes/vibes insignes ad hunc modum se habent. Prima Asię caput est Pontus et Bythinia deinde Asia pprie dicta/Phrigia/Capadocia/Licia/Laria/Pamphilia Armenia vbi Tigris et Euphrates flumi in meridiem labentes exoriantur/Post Capadoces hominũ primi sunt qui unico vocabulo pōtici dicunt / deinde Amazones/ ad Tanaim Sarmatę/Sythę vltimi. Caspium Sinum ambiūt Caspi/Medij/Mircani/sub his Parthi/Carmani/Perfides iuxta sinũ persicum/Babiloni/Mesopotami/Syri/ Spectant meridiem Arabes et Sinum Arabicum possident. Ultra Parthiã Aria est/Paropaniscus/Drangiana et Gedrosia/vltraq; eas/Indicũ a iutraq; Gangę/Supiores ac Meridionales/vbi Plini⁹ libro 7 naturalis historie multa hominum esse genera Indicat: quę humanis corporibus vesterentur/Produntur et in Scithia Arimaspi: vno oculo in fronte media insignis quibus continue bellum est cum Gryphis circa metallum. Sunt et in quadã Ymai montis cõualle hominẽs filicestres auertis post crura plantis eximie velocitatis. In multis etiam montibus reperitur hominum genus capitibus caninis : pro voce latratum edere. Item hominum genus qui Donofcelli vocarentur singulis cruribus mire pernicietatis ad saltum: Eosdemq; Sciopodas vocari : qui maiori estu humi iacentes resupini vmbra se pedum protegant. Rursus homines sine ceruice oculos in humeris habẽtes. Circa fontem Gangis Indię Asiae morum gentem sine ore : balitũ tantum et odore viuere pōit/super hos pigmei Narrantur et varia nascentium mirabilia ⁊ monstrosa hominũ genera idem Plinius tradit.

De America. Caput Quartum.

America: quae nunc Quarta pars terrae dicitur/ab Americo Vesputio eiusdē inuētoze nomen sortita est. Et non immerito: quoniam mari vndiq; clauditur Insula appellatur. Ptholemeo autē et antiquioribus pp nimiam eius distantiam incognita pmanit. Inuenta quidem est Anno Christi 1497. ex mandato regis Castilię: pp eius quoq; magnitudinem Nouus mundus appellatur. In ea incolę nudi penitus incedūt. Antropophagi sunt crudelissimi. In sagittandi arte certissimi. Nulliq; obediunt. Dominis ac regibus carent. In vtroq; sexu Matatores existunt fortissimi. ferrum ceteraq; metalla non habent/sep pistium et animalium dentibus suas armant sagittas. In ea quoq; reperitur animal habens sub pectore virem quendam natium quo fetus hinc inde secum fert/nec:nisi lactādi gratia/planctū solet. Currēdo sunt leues admodum atq; velocissimi. Vntiq; eorū sunt variorū colorū autū plūmę ac lapillozū quorūdam multitudo/quos ornatus causa ad aures et labia suspendunt. Vniones et aurum ceteraq; similia pro nibilo habent. In dando liberalissimi cui proillimiq; accipiendo pbibentur. Sagittam quoq; in lumbis et tybiarum pulpis cōminuūt. Alij defunctos cum aqua victiq; inbuiunt. Alij vero morte luctantes in Bombiceis retiaculis inter duas arbores in siluam ingentem: apposito victu suspendūt/et totā diem circa suspensum saltando consumūt. Coelum/Solem/Lunam et stellas adorant. Illorū domicilia capanarum instar fabrefactę sunt/folijs palmarū desup constructę. Seminibus carent sed arborum radices in farinam cōminuūt et in panes conglutinaat. Porro hęc Insula in ea mūti parte sita est quā sol nobis Germanis demergitur. Quāuis in nostra charta appareat in oriente: oportet em̄ v̄ Mappa(quā vocant) incurrere/donēquinocitias (quom terra vna cum aquis quantū ad maximas sui partes rotonda erit) in circulum pfectū redigatur. Vniceps apparebit nobis in occidente. Habet autē America insulas adiacentes opplurimas vt partianā Insulam/et Sabellam quę et Liba dicitur/Spagnollam in qua reperit lignū Guaiacum quo vruntur nostrates contra morbum Gallicum. Accolę vero Spaguollę insule loco panis vestuntur serpētib; maximis et radicibus. Ritūs et cultūs istarum circumjacentium Insularum pars est Americę accolarum cultui.

De Abaco: hoc est partili seu radicali
orbis descriptione. Caput
Quintum.

Abacus siue partilis enumeratio Regi-
onum: Prouinciarum: Satrapiarū:
Ducatum/Marchiarum/Comitatuū/Vibium
oppidorumqz/Montium/Fluminum/Fontis
Lacuum/Insularum/Peninsularumqz No-
tarum Europae/Africae/Asiae/et Ameer-
icae cum eorundem gradibus tam
Longitudinis quam latitudinis.

Europae particu-
laris descriptio.

hispaniae regionis partes
et oppida.

¶ Betice modo regni.

Granate ciuitates.

Granata ptho. 8.34 | 37.50

Illipula magna

Hispalis nūc Sibilla 5.42 | 37.0

Corduba 7.4 | 31.50

Calpe mons 7.30 | 36.15

7 Mercurii colūna iexteriori mari

Olma 6.15 | 38.25

¶ Tarraconensis Tractus

Hispanie babz modo qnqz regna

Regnum

Gallitie

Regnum

Mauiarre

Regnum

Castelle

Castilie idem

Regionis

Regnum

Cathalanie

Regnum

Aragonie

¶ Gallitie regni partis Tract

Tarraconensis Hispanie.

Comptella ibi S. Jaco 5.8 | 44.3

Asturicensis 9.30 | 44.0

finis terre 4.23 | 44.2

Almoisa 4.40 | 44.45

¶ Castelle regni. p. r. e. b.

★ Tolerum 9.4 | 39.55

Ibi Alfonso rex fecit tabu. Astro.

★ Salmaca 7.39 | 40.15

Valeria nunc 11.34 | 43.5

Concha

¶ Arragonie regni p. t. t. b.

Elar augusta 13. 45 | 41. 45

modo Sarragossa

Burges 10. 33 | 42. 48

¶ Maurie regni p. t. t. b.

Panpilona pto: 13. 15 | 43. 9

Pompelon

Dyanna 12. 45 | 43. 0

¶ Carbalanie regni p. t. t. b.

Carthagonona 17. 57 | 38. 0

Tarragona 16. 12 | 41. 0

Gerona pto. geruda 17. 42 | 42. 12

Barcelona pto: 17. 0 | 41. 35

Baranon

¶ Lusitanie quae et hodie
portugali regnum appellatur
paris Hisp. c.

Lyfbona 4. 18 | 39. 38

Portugalla 4. 56 | 41. 35

Arcoaba 5. 40 | 39. 35

Par Julia vunc 5. 20 | 39. 0

Pacensis

Merida 8. 0 | 39. 30.

¶ Gallie regiois nunc Fran/

cie occidentalis ptes et ciuitates.
¶ Narbonensis Galliae Tra/

ctus. Prouincie partis Gallie

Narbonensis ciuitates.

Narilia 24. 30 | 43. 5

Aquensis aut aquis 24. 30 | 43. 40

Arelatum w. Arla 22. 45 | 43. 20.

¶ Subaudie Ducatus Vulgo

Sophoy p. g. n. c.

Digneus/Benf 23. 45 | 44. 50

Lausanna w. Rosan 24. 5 | 46. 13

Lugdunū w. Lyon 21. 25 | 45. 10

¶ Prouicie Abolofanē p. g. n. c.

Tolosa metropolis 17. 0 | 43. 30

Narbona 19. 18 | 43. 0

Perpincana 18. 30 | 42. 40

Minas 21. 11 | 43. 30

★ Mons pessulanus 20. 46 | 43. 9

w. Mompelier

¶ Delphinatus p. g. n. c.

Vienna 21. 25 | 44. 48

S. Maurinus 25. 0 | 44. 40

Auenio/Aulona 22. 0 | 43. 52

Valentia 23. 0 | 44. 30

¶ Aquitaniae Galliae Tra/

ctus Burgundie p. g. l. c.

Macona/Anto: 20. 32 | 45. 48.

Matisto

Difan aut Digyon 19. 52 | 47. 0

Biluntium aut 22. 20 | 47. 36

Bizantium

¶ Auernie ducatus p. g. l. c.

Rhodes 18. 30 | 45. 18

Lepni 19. 40 | 40. 17

¶ Normandie ducat° p. g. l. c.

Cheriburgum 14. 35 | 50. 0

Rhotomag°/Roan 15. 50 | 49. 0

Amiens 16. 40 | 49. 49

¶ francie p. g. l. c.

★ Parisius 17. 8 | 47. 55.

Rens aut Rayens 18. 55 | 48. 45

¶ Britannie ducatus p. g. l. c.

Landrusgus 10. 5 | 49. 8

Rhocella 11. 39 | 47. 10

Mantes 12. 6 | 48. 4

¶ Turonie ducatus p. g. l. c.

Oliens aut aurelianū 15. 36 | 47. 15

Turonia w. Turs 13. 55 | 42. 28

¶ Andegauie Comitatus p. g. l. c.

Andagauia aut ades 13. 49 | 46

Secunda pars.

Col. 72.

Belgicae Galliae tractus

¶ Campaniæ Comitatus p. g. b. c.
Carbalanū w. Caloni z1.30 | 48.30.
Rettena w. Rette zz. z6 | 49.0.

¶ Brabantię ducat⁹ p. g. b. c.
ad Ger. tendunt.

Antuerpia zo. 36 | 51. 59.

★ Leuonia. Leuen zo. 36 | 50. 59.

Machilinia w. mechel zo. zo | 51. 15

Buxella w. Bussel zo. 14 | 51. 4.

¶ Flandrię Comitatus p. g. b. c.

Chales 16. z | 51. 46.

Gandauum w. Gande 19. 7 | 51. 30

Purgis 18. 7 | 51. 32.

¶ Picardię ducatus p. g. b. c.

S. Jodocus 16. 52 | 52. 0.

Samarobuga zz. zo | 52. 10.

¶ Hannonię Comitatus p. g. b. c.

Valentines 19. 30 | 50. 9.

¶ Lucenburgii ducatus ptho:

Rhombandissoum p. g. b. c.

Creutzmacū w. Creutz: z4. 34 | 50. z

Sarbuccū sarbruck z3. 47 | 49. 20

Käyserluteria z4. 44 | 49. 22.

¶ Juliaci ducat⁹ / Sulch p. g. b. c.

Bonna Ant: pth: cor: z3. z3 | 50. 50

Juliacum / Sulch zz. 44 | 51. 8

Leodium / Lutich z1. 48 | 50. 50.

Aquisgranum / Ache zz. z4 | 51. 6.

¶ Selbrię ducatus p. g. b. c.

Selbria aut Selbdere zz. 33 | 51. 42

¶ Cleuię ducatus p. g. b. c.

Clevis w. Cleff zz. 6 | 52. 0.

¶ Heluetiorū tract⁹ p. g. b. c.

Vibo S. Galli z7. 6 | 47. 8.

Constantia Coltnitz z6. 43 | 47. 28

Turegū w. Turch z6. 36 | 46. 48.

Badena w. Baden z5. 16 | 48. 44.

Lucerna z6. 0 | 46. 34.

Friburgū i ecclēdia z4. 18 | 46. 25

Berna z4. 18 | 46. 25.

¶ Alsatię p. g. b. c.

Colmaria z4. 3 | 48. 12.

Selestadtū / Schleisat z4. 6 | 48. 24

Esarmontanum w. Keyserberg.

(z3. 48 | 48. 14.

Hagenoria / Hagenau z4. 36 | 49. 7.

Superioris aut alte Ger-

manię tractus et ciuitates.

★ Basilea / Augus: z4. 22 | 47. 41.

ta Mauricū

Duornatia / Worms z5. 15 | 49. 44

Constantia de qua supra.

Spira / Speir z5. 36 | 49. 20.

Argentina Strasburg z4. 30 | 48. 44

★ Moguntia / Metz z5. 4 | 50. 8

Metropolis et limes alte et Basse

Germanię.

Inferioris aut Bassae

Germaniæ ci: hae sunt.

Colonia w. Coln z3. 28 | 51. 0

Ptho: Agripponensis.

Lampena Kampen z1. 46 | 52. 50.

Confluentia / Coblentz ibi Rhen⁹

et Mosella cōfluunt z3. 56 | 50. 24

Andernachurū w. z3. 29 | 50. 25

Andernach.

Magne Germaniæ par-

tes et ciuitates.

¶ Lirhemang ad rhenū site ci

Schaffusa Helc: z4. 58 | 47. 28

Luria / Lurrbetię z7. 40 | 46. 29

Delochirachium w. felochirch.

Austrig c. 27. 42 | 47. 0
 Oberlinga/ Oberling z6. 43 | 47. 43
 Sollius w. Suol z2. 8 | 52. 47
 Phrisig attinet.
 Desalia z2. 45 | 52. 0
 ¶ Algeē pti Rbetig z g. m. c.
 Laufburna z7. 26 | 47. 45
 Capidona/ Kempten z7. 58 | 47. 31
 fressen z8. 18 | 47. 32
 ¶ Bulgeē Rbetig p g. m. c.
 ★ fruburgum z4. 38 | 48. 13
 Bulacum w. Bulsch z4. 21 | 48. 6
 ¶ Naigre sylug p. g. m. c.
 Dillinga/ ffilingen ppe fontes da
 nubiet Necbarj z8. 18 | 47. 32
 Rotmilla z5. 50 | 48. 16
 ¶ Inferioris aut Basse Sue
 uie p. g. m. c.
 Olma w. Olm z7. 49 | 48. 26
 Otinga z8. 3 | 48. 58
 fons salung z6. 21 | 49. 12
 Vulgo Maylprum
 Nordlinga z7. 54 | 48. 49
 Ptho: Arē flunig
 Dincelspuel z7. 55 | 48. 56
 Raubinga Raubing z7. 51 | 48. 25.
 patria Alberti magni phil: acui:
 ¶ Wirttenbergum ducat⁹ Sue
 uie p. g. m. c.
 Elinga z6. 33 | 48. 35
 ★ Tubinga z6. 23 | 48. 38
 Sturbgardia w. z6. 28 | 48. 47
 Stogarten.
 ¶ Supioris Sueuie z p. g. m. c.
 Oberlinga z6. 43 | 47. 43
 Viburacum/ Vibrach z7. 25 | 48. 4
 Augusta Rbetig. z8. 31 | 48. 20
 Vulgo Auglspurg

¶ Badenē Marchie p. g. m. c.
 Badena/ Baden z5. 16 | 48. 48
 Ibi sunt Terme
 Brettena/ Bretten z5. 57 | 49. 5.
 Philippi Melāchthonis claret na
 tinitate.
 Pboicena/ Pboitzen z5. 49 | 48. 58
 ¶ Palatini Ducatus p. g. m. c.
 ★ Mocydelbergum z5. 38 | 49. 35.
 Landoa/ vl Landauia z5. 9 | 49. 16
 ¶ franconie ducatus aut fran
 cie orientalis p. g. m. c.
 francophordia z5. 38 | 50. 12.
 w. francffon Sei manozū empor
 Nordipolis/ z7. 3 | 49. 57.
 Vulgo Wurtzpurg.
 Bamberga/ z8. 10 | 49. 56
 Ibi claret Iohannes Schoner vir
 Mathematicarum rerū excellens.
 Mildeburgum z6. 34 | 49. 46
 Mons regius w. z8. 4 | 50. 16
 Kunigspurg locus natiuus Iohan
 nis de monte regio qui olim erat
 restaurator Marchie discipline
 Bosphorus w. z7. 16 | 49. 49.
 Ochsenfurt
 Trutauia w. z8. 18 | 49. 46
 Dorcham
 Charolipolis w. z6. 54 | 50. 5
 Karlstat
 Naphordia/ halsurt z7. 52 | 50. 12
 Kūzingū/ Kūzing z7. 27 | 49. 53
 Antpachum z7. 57 | 49. 33.
 Suinphordia z7. 29 | 50. 10
 ¶ Morice p. g. m. c.
 Monbergum/ z8. 20 | 49. 24.
 Maurenberg totius Germanie for
 migeratissima ciuitas.

Secunda pars.

Col. 74.

Suntzenhusa z7.41|49.18
 Meagora Meumarck z8.26|49.5
 Weyfenburgum z7.47|49.10
 ¶ Turingiæ p.g.m.c.

★ Erphordia z8.30|51.10
 Meoburgū neuburg z9.15|51.20
 Aristadium Arnitas z8.19|51.2
 Menachū Menach z7.45|51.6
 Northusium z8.22|51.43
 W. Northausen.

Genā w. Jen z9.2|51.8
 Dimaria Weymar z8.45|51.15
 ¶ Boylandia Provincie ci

Chutmachum z8.50|50.8
 W. Kulmach

Curia Zumhoff z9.30|50.20
 Zibicka Zwick z9.52|50.46
 alias Ligneum oppidum

¶ Montanay Boiemie ci.
 Adonachū Mercurie z9.29|49.18
 W. Waldtmunchen

Chamum w. Rham 30.28|49.7
 Phorus furd 30.36|49.12

Ribichenbachū 30.10|49.3
 coenobium potentissimum

Egra/Eger z9.44|50.5
 Amberg/amberg z9.3|49.26

Sultzpagum z9.1|49.35
 Salicetū Weiden z9.30|49.40

¶ Boiemiae regni p.g.m.c

Lubicus Elbogen 30.16|50.8
 S. Joachimi vallis 30.20|50.20

Praga pth: Casurgis 32.0|50.6
 Prugis/Pruga 30.50|50.18

Pilsen 31.0|50.0
 Mons cuculle 32.45|49.52

W. Kuttinberg
 Pudoisa Budwerß 32.16|49.0

¶ Bavariae aut Boiariae
 ptho: Vindelicie p.g.m.c.

¶ Ad Alamanū fl: Baua. c.

Aychstadium z8.55|48.51
 W. Aichstad episcopa:

Dierphurdum z9.25|48.52
 ¶ Ad Danubiū fl. Ba. c.

Zycostoma/os lyci z8.31|48.44
 Ibi est arx semidiruta

Meoburgium z8.49|48.42
 Ingolstadtum z9.6|48.42

Doburgum z9.19|48.42
 Meostadium z9.32|48.41

Kelbaimum z9.35|48.46
 Abudiacū danubianū z9.45|48.50

Dulgo Abach
 Reginoburgium z9.50|48.56

nunc Ratibona w. Regenspurg.
 Ibi est suburbana ciuitas Moephe

dicta.
 Strubinga/30.22|48.46

Dulgo Straubing
 Teodoriphium 30.45|48.47.

Dulgo Deckendorff
 Willstoua 31.10|48.42

Bathauia/Passa w 31.33|48.42.
 ¶ Ripensis Boiarie et medi

terraneę. c.

¶ Altę Boiarie.

Ingolstadtum/vrs. Meoborgiū
 vrs Meostadiū vrs dietfirdiū vrs

Aychstadium vrs Kelbaimū vrs
 Wendingum z8.31|48.53

Pfaffenbouen/z9.20|48.31
 Fridobergomum Vindelicorum/

Dulgo Fridberg z8.41|48.22
 Schonga z8.32|47.40

Landabergomum z8.30|47.56

Dulgo Landberg
 Ander 28.50 | 47.56
 Ambrosia lacus 28.45 | 47.55
 Dulgo Amberseg
 Beilhamum 28.45 | 47.42
 Carolohergomum 29.5 | 47.52
 Dulgo Karlsperg incunabula
 Imp: Caro: magni.
 Vermis lacus 29.20 | 47.45
 Dulgo Wirmseg
 Gradus lacus 28.50 | 47.30
 Rochelus lacus 29.10 | 47.30
 Tralox lacus 29.10 | 47.22
 Tigurinus lacus 29.37 | 47.32
 Aqueburgum 30.6 | 47.54
 Monachium 29.16 | 48.0
 fruxinum freyling 29.27 | 48.20
 Abusina 29.37 | 48.40
 Dulgo Abensperg / in ripa ampsi
 amnis sita Martinitate Joannis
 Auentini Historiographi / philo:
 poete et Mathematici insignis.
 Mosenwardt 29.0 | 48.35
 Aecha 28.46 | 48.29
 Collis / Rhain 28.35 | 48.39
 claret natiuitate Georgii Lästetter
 medici et Astronomi peritiss:
 Augusta vindelicor 29.18 | 47.42
 edificiū nunc dirutum. Ibi Rofa
 et Isara duo rapidissima flumina
 crispibus procurrentia / confluit.
 ¶ Bassi seu Inferioris
 Boiarie p.g.m.c.
 Abudiacum danubianum vt s.
 Straubinga / Chamum / Tectodo:
 riphium / Batavia.
 Grauedunum 31.10 | 48.57
 Dulgo Bauenaw

phoros / furt 30.36 | 49.18
 Landunū / Landaw 30.25 | 48.28
 Dingolsinga 30.15 | 48.27
 Landesuta / Landibut 29.53 | 48.19
 Moßburgium 29.35 | 48.19
 Tirodunum / Tirding 29.35 | 48.10
 Eckenfelda 30.36 | 48.20
 Patria D. Joannis Landsperger
 pastoris ecclesiae Sancti Yodoci
 Landesute: Ducisq; Bau: sacellani
 Schardinga 31.29 | 48.31
 Meagora Vindelicoꝝ 30.23 | 48.17
 w. Meumarsch natiuus locus d.
 Erasmi Banne notarii vi: Ratif.
 Baudunum 31.3 | 48.10
 W Bannaw
 Ottinga 30.37 | 48.8
 Burgusium / 30.51 | 48.4
 Dulgo Burghausen
 Dietzmaningium 30.51 | 47.56
 Chimus lacus 30.20 | 47.40
 Salisburgium 31.0 | 47.38
 quondam Iuanigdicta
 S. Vuolfgangus 31.30 | 47.35
 Luphium Lauffen 31.0 | 47.47

¶ Austriae seu superioris

Pannonie p.g.m.c.
 Ensa pbo: Claudiodunū a Non
 nullis Laurianum 32.45 | 48.0.
 S. Leopoldus 34.22 | 48.12
 Steyra / Steyr 32.40 | 47.48
 Neapolis 34.45 | 47.54
 Dulgo Meustar
 Schad Viena 34.36 | 47.44
 Dreissigkirchen 35.2 | 48.16.
 Dulgo Dreßkirchen
 Villa S. Petri 34.58 | 48.16

Secunda pars.

Col. 76.

¶ Ripenses Austrie iuxta da-
Linz 32.30 | 48.4 Cnubiūc.

Ypsa/Yps 33.43 | 48.6

Chrensa 34.5 | 48.24

Welcha 34.1 | 48.5

★ Dienna pannonie 35.8 | 48.22

¶ Morauie prouincie .p.g.m.c.

Ol ūcha p̄bo: 34.40 | 49.30

Eburum

Treberta/Trebitz 33.29 | 49.26

Znoimta/Znem 34.0 | 48.49

Tropana/Troppan 34.20 | 50.6.

Bauma/Pryu 34.0 | 49.8

Stelle montanum 34.45 | 49.38

Dulgo Sternberg

¶ Silesie prouincie p.g.m.c.

Sittania/Sittaw 32.9 | 50.52

Horlitiū/Horlitz 32.30 | 51.0

Dratissania/Preßlau 34.34 | 51.10

Slagouia magna 33.1 | 51.32.

Missa w. Meyße 35.0 | 50.30

Sagana 32.8 | 51.20

Paucinū/Bautzen 34.50 | 51.0

¶ Misnie Marchiona.

rus p.g.m.c.

Milina/Meyßen 30.45 | 51.5

Torga p̄bo: 30.36 | 51.30

Bregeua

Mons S. Anne 30.20 | 50.31

★ Lypzigum 29.58 | 51.24.

Dulgo Lypzīg / Ibi claret precep-

tor meus Wulfgangus Schindler

Lubiteni Sacre Theo: Lypen: Col-

le: prin: Collegiatus: ceteriqz viri

in omni studioꝝ genere illustrati

Byma/Bym 30.11 | 51.15

Leyßnigum 30.20 | 51.10

Dulgo Leyßnig. Patria videlicet

mea. Oppidum in excelsa mōre na-

tura ⁊ arte munitū: habens arcem

in colle alto petroso dictā M. loen-

stain/ f̄derico et Joanni Germa-

nis fratri: Saronie ducib⁹ attinet

cui iam nostra tempestate p̄sudet

Georgius Kitzscher de nobili pro-

sapia genit⁹. Ibi dulci suluro pre-

terfluit molta limpidissimus ānis

et Boiemie promontanis p̄ocur-

rens Oppidum autem Senatu sa-

tis prudentissimo equissimoqz lau-

dabili⁹ gubernat de quo viri meri-

to laudib⁹ p̄cipue digni sunt Pau-

lus Arnoldus consularis et bone

reputationis vir. Antonius Claus

idē cōsulari qui nō mō oim artū

verūmetiam Euangelicę veritatis

sectatores et colit et fouet. Georgi⁹

Pactmeister consularis/humanis

in literis eruditissim⁹ ⁊ practicę mi-

sices cognitione clarus p̄stat.

Buech 30.21 | 51.7.

Rochlicium/Rochlitz 30.15 | 51.2

Aschitz 30.32 | 51.7

Dobeliū/Dobeln 30.32 | 51.7

Mitueida 30.28 | 51.3.

Cholditz/Kalditz 30.14 | 51.8

Friburgum 30.39 | 50.58

Chemnitz/Kemnitz 30.35 | 50.56

Penica 30.10 | 50.54

Leitza w. Litz 29.28 | 51.8

Dresena/Dresen 31.3 | 51.0

Marsburgum 29.35 | 51.34

Dulgo Merßburg

¶ Saxonie ducatus p.g.m.c.
★ Duitenburgum 30.30 | 51.50
aut Wittenburgū ibi floret Symma-
sium Theologiæ.

Malberstadium 28.38 | 52.11

Luneburgum 27.50 | 54.0

Braunswicū / 28.0 | 52.34

Dulgo Braunswic

Einbica w. Einbeck 27.32 | 52.6

Ibi nobile Titum decoquitur.

Leoburgū / Lezenberg 28.2 | 54.10

Mallis Saxonie 29.46 | 51.41

Lubecum / Lubek 28.20 | 54.48

Parthenopolis 29.38 | 52.20

Dulgo Meidburg

Mersburgum 30.44 | 51.42

Dulgo Mertzberg

Premis / Premen 25.9 | 52.25

Mindena / minding 25.44 | 53.50

Werdena Werden 26.35 | 53.25.

¶ Hartzē Dulgo am Hartz /

Tractus partis Sax: 7 m.g.c.

Zangerbusa 29.13 | 51.39

Ufleubia 29.20 | 51.46

Dulgo Eyfleuben ciuitas natiuita-
te D. Martini Luther famigerata.

¶ Westphalie Marchie p.g.m.c.

Monasterion Münster 24.8 | 52.0

Osaburgum 24.16 | 52.30

Padaborna Pallorn 25.38 | 52.0

Sulatum Solt 24.56 | 51.43

¶ Hassie alias Hesse p.rouin
cie p.g.m.c.

Putzbachium 25.39 | 50.35

Kassilia / Kassel 26.36 | 51.34

Alsfeldia 26.15 | 51.0

Marchburgum 25.45 | 51.0

Ptho: Anusia

¶ Pbaſie p.uncie p.g.m.c.

Storlinga 22.54 | 53.16

Thama w. Tham 23.4 | 53.22

Suollis w. Swol 22.8 | 52.47

Emde 23.16 | 53.28

Dockena / Docken 22.26 | 53.42

¶ Holadiē Peninsululē p.g.m.c.

Amsterdam 21.4 | 52.39

Dulgo Amsterdam

Traiectum / Ottrich 20.25 | 52.16

Dordracum Dordrecht 19.56 | 52.61

Campana / Kampen 21.22 | 52.25.

Leyenna / Leyen 20.47 | 52.44

¶ Holsatie Ducatus in in-

gressu Limbricē Eberfonesi mo-

do Dacie aut Dacie p.g.m.c.

flensburgum 28.18 | 56.7

Hamburgum 27.0 | 54.24

Ptho: Treua

Neumunster 27.40 | 55.16

pleuma w. Plone 27.55 | 55.4

Slesbigum / 28.10 | 55.54

¶ Dacie vñ Dacie regni ptho

Limbricē Eberfonesi p.g.m.c.

Duorcena / Dorcken 28.37 | 57.23

Arbusa 30.58 | 56.53

Ripis w. Ryp 28.34 | 56.47

Biburgum / Biborg 31.28 | 57.26

¶ Mechelburgū ducat⁹ p.g.m.c.

★ Rostochū / rostock 30.14 | 54.36

Ptho: Laciburgum

¶ Marchie Brandenburgerū.

p. g. m. c.

Duellachum 29.45 | 53.15

Dulgo Welsnack

Brandenburgum 30.35 | 52.36

Maelburgum 29.55 | 53.15

Dulgo Maelburg

Secunda pars.

Eol. 78.

★ Francophordia 32.34 | 52.33.
ad Oderam. Berlin 31.36 | 52.51

¶ Pomeranię ducat⁹ p.g.m.c.

Stettinum/Stettin 33.20 | 54.0

Laminum/Lamin 35.8 | 54.12

Sundis 31.14 | 54.30

Solmona Solmon 33.54 | 54.6

Starogardia/Starogard 33.50 | 53.50

Gripsewaldia 31.56 | 54.18

Sequitur Sarmatia/que
et Scithia dicitur habens
in se Ungariam/Poloniam
Russiam/Liuoniam/Prus-
siam et Walachiam.

¶ Prussię et Massagete prouin-
cię p.g.m.c.

Dantiscum/Dantzgē 29.2 | 54.54

Sabienensis episcopalis 44.9 | 55.0

Mons regalis 42.16 | 53.2

Marięburgū prussię 39.53 | 54.43

¶ Rubię Russię line Ruthē-
nię p.g.m.c.

Lipnitsa 41.3 | 49.45

Sambocca 42.45 | 49.41

Choleme aut colomia 46.0 | 50.27

Leapolis aut leoburgū 43.15 | 50.33

¶ Litonię vltimę Germanię
christi prouinc: p.g.c.

Marięburgū liuonię 50.56 | 58.32

Reualia episcopalis 50.23 | 61.56

Riga metrop: 50.0 | 59.0

Wapelia pontif: 50.52 | 60.40

Traba ecclesia 51.5 | 59.55

¶ Massonię ducatus ciuitates

Machoppha 43.25 | 52.4

Wilschegrada 41.17 | 52.4

Rubelschoppha 42.45 | 51.54.

¶ Lituanie ducatus c.

Bilde 49.58 | 54.30

Eolme 50.49 | 54.12

¶ Sequitur regna Penins-
sularum in oceano Septen-
trionali.

¶ Scanię et Dacie p.g.m.c.

Lundis vlt Lunda 36.30 | 57.23

Elzeburgum 35.46 | 57.0

Ericum proui: 35.5 | 56.58

¶ Noruegię regni Penins:

Vulgo Schodennargē p.g.m.c.

Måmørens is episco: 28.29 | 60.0.

Bergen epalis 24.16 | 61.15

Modrasia metrop: 20.56 | 60.50.

¶ Suetię regni p.g.m.c.

Opalia epalis 39.45 | 61.5

Stocholma 42.38 | 60.30.

Lincopia epalis 34.45 | 61.0

¶ Polonię regni. c.

★ Cracouia Cracow 37.50 | 50.12

Poznania/Polsna w 35.18 | 52.44

Zamysza w. Zonits 37.0 | 51.41

Perachauia aut 37.0 | 51.41

Petrichauia.

Smislauiia/Syſina 36.14 | 52.53

¶ Tauricę Eberfonesi mīc Tar-
tarie portiois ciuitat:

Tapha pitho: 62.20 | 47.20

Theodosia

Eberfonesis 61.0 | 47.0

Taphros 60.40 | 47.25

Mistrian-fl: oltia 63.30 | 47.0

Muius Eberfonesi ciuitates iuxta

Bosphorum Lynmeriū sunt bę.

Panticapea 64.0 | 47.55.

Tirictata 63.30 | 47.40

¶ Jazygis Metanastennē
Septem Castrorū aut Si
benburgensium ciuitates.

Elefenburgum 46.10 | 47.36.
Zeurina ad danu: 46.45 | 45.5
furtarca ptho: passū 44.20 | 47.0

¶ Daciae Scythae / Eu/
ropeae / nunc Dualachiae
magnae ac Transsilvaniae
ciuitates. Dico Scythae
quia tractus ille qui a Tan/
ai ad Traciam vsqz protēdi
tur Scythia europea dī.

Album Castrum 60.5 | 48.35
Ebeli ptho: Anum vbi danubi⁹
mutat nomen et ad pontum vsqz
Ister aut Istros appellatur 54.20 |
45.45. Ibi habitant Troglodite
populi.

¶ Superioris siue altē Misie
nunc Zerue:

Bellogradum 45.0 | 44.40
Ptho: Taururū W. Krichsch/
weyfenburg. Ibi incidit Sau⁹
flu: in danubiū fl:

Mouomontana 45.0 | 42.20.
Synedunum 45.30 | 44.30

¶ Dardaniē partis Misie .c.
Olpianum 47.20 | 42.30
Aribantium 47.30 | 42.0

¶ Misie Bassē seu inferioris
nunc Bulgariē ciuitates.
Schiltoma 48.0 | 44.36
Andrianopolis 52.30 | 42.45
Istriopolis Mileston 55.40 | 46.0

Zomi 55.0 | 47.50
Calatis ply: aceruetis 54.40 | 45.1
Dionysiopolis 54.20 | 45.15
Olim Crumi

In hac quidem regione pygmeoz
gens fuisse et a gruibz fatigatqz
proditur.

¶ Ungariē regni ciuita:

Alba regalis 36.36 | 46.48
Vulgo Stulwäisenburg
Buda 37.44 | 47.0
W. Offen

Lasconia 40.36 | 48.20
Paradinum 43.34 | 48.3
Vulgo Wardin
Sabaria 35.45 | 47.47
Vulgo Stainemanger / ibi natus
est S. Martinus Epif:
Raeba 30.34 | 47.37

¶ In limitibus Ungariæ et
Austriē ciuitates.

Polonium 36.5 | 48.8
w. Brezburgum ad danubiū.
ferrea ciuitas 35.6 | 47.55
Zeitipontus 35.27 | 48.1
Syclasum Syclas 34.57 | 47.51.
Vnde oriūdos Christophor⁹ Col
limiti⁹ Syclasianus Mathe:
Sop:onium 35.12 | 47.54
Vulgo Dedenburg

¶ Stirie Marchie p.g.m.c.
Bretza/Bretz 34.35 | 46.50
Moripontus 34.30 | 47.10
Vulgo Bruck an der mur.
Petta 34.20 | 46.7

¶ Eharintie principat⁹ p.g.m.c
Villach ptho: vocorū 32.10 | 46.25
Burtzia w. Bortz 32.16 | 46.46
Sanctus Vitus 32.34 | 46.38

Secunda pars.

¶ Athesane provincie/aut Thirolensis comitat⁹ ro. Etichland
p. g. m. c.

Buxina/Burn 30.0 | 46.6

Mallis Eni 30.15 | 46.57

Enipōr⁹ Inspruck 30.2 | 46.55

Verona/Bern 31.18 | 44.49

¶ Sequit^r Sclavonie v^l Bosnensis regiones que sunt Illiris Liburnia modo Carnia/Troacia et Dalmacia.

Illiris et Liburnie c.

Sara 37.50 | 44.11

Sardona Ptho: 42.20 | 43.20.

Dulgo Sidrona

Strigna Ptholē: 43.32 | 44.29

Sidrona

Pblanonia 37.0 | 44.50

¶ Dalmatie c.

Salone Colonia 43.20 | 43.10

Ragusa Ptholē: 43.54 | 42.0.

Epidamua

Sibinicum Ptholē: 43.0 | 43.20

Sicum

Scutara Ptholē: 45.30 | 41.0

Scodia

Saloniana 45.0 | 43.20

¶ Istrię Vulgo Histerreich Peninsule. c.

Pola 34.40 | 45.15

Histris 35.43 | 45.55

Novus civitas 35.41 | 45.35

¶ Forumilij Vulgo Frigaul.

Aquilegium 33.15 | 45.12

Vulgo Agla

Forumilium colonia 33.52 | 45.10

Lergestum 33.30 | 44.54

Col. 80.

Partilis Greciae descriptio.

Macedoniae aut Emathie
modo Turcie regiuncule tractus.

¶ Tulauriorum.

Apollonia 45.0 | 40.0

Bulancuanalis 44.45 | 39.50

¶ Heliomotorum.

Bulia 45.0 | 39.45

¶ Eoonidis Diestidis

Neapolis 51.15 | 41.45

¶ Ampharitudis.

Arethusa 50.10 | 41.20

¶ Calcidia.

Panormus 50.40 | 41.0

¶ In Sinu Singitico

Stratonica 50.55 | 40.55

¶ Parazonium.

Ampelus 51.15 | 40.30

¶ Ampharutis

Thessalonica 49.50 | 40.20

nunc Salonica metropolis philip pens. ū op quos scripsit S. Paul⁹ duas epistolas. priorē et Athenis posteriozem vgro et Laodicea que est merop: phlogia pacatiana. ibi etiā predicavit S. Paulus.

¶ Pelagiorum

Folcos 51.34 | 39.20

¶ Phebiomachi

Demetrias 50.30 | 38.56

Larissa 51.20 | 38.50

Thebae 51.30 | 38.35

In eius mediterraneo civitates.

¶ Taulantiorum

Armissa 45.20 | 40.40

¶ Elymiotorum.

Elyma 45.40 | 39.40

¶ Oustidis

Humanria 46.0 | 39.40

¶ Albanorum

Albanus 46.0 | 41.5

¶ Alnoporum

Europus 46.30 | 41.20

Apfalus 46.20 | 41.5

¶ Obelie

Sarcus 47.45 | 41.40

¶ Eordorum

Scampus 45.45 | 40.20

¶ Aistrum

Aistrum 46.20 | 40.50

¶ Jorum

Jorum 47.45 | 41.15

¶ Sinice

Parcopolis 48.40 | 41.40

Thracia 49.10 | 41.40

Ampipolis 50.0 | 41.30

Philippis 50.45 | 41.50

Ibi natus est Alexander magnus/
de hac ciuitate misit S. Paulus secun-
dam epistolam ad Galatas.

¶ Desfaretorum

Lychnidus 46.45 | 40.15

¶ Lyncestidis

Thracia 47.40 | 40.40

¶ Pelagonarum

Scobi 48.30 | 41.30

¶ Bisalpie

Osia 49.45 | 41.0

¶ Migdonie.

Xylopolis 49.20 | 41.0

Appollonia 47.30 | 40.30

¶ Abalidie.

Buges 50.15 | 40.15

¶ Emachie.

Europus 47.20 | 40.40

Pella 40.20 | 40.5

Aeges 48.40 | 39.40

¶ Pierie

Valle 49.40 | 39.30

¶ Parbigorum

Eriboea 46.40 | 36.45

¶ Pelasgitum

Atrax 48.10 | 39.25

Larissa 50.0 | 39.10

¶ Tymphalie

Gyrtona 46.50 | 39.30

¶ Estiorum

Metropolis 49.0 | 38.40

¶ Phitiadis

Thracia 50.50 | 38.30

¶ Thessalorum

Cypria 49.0 | 38.40

¶ Epiri aut Molossae nunc
Rhomaniae regiunculae et
ciuitates.

¶ Chaonie p. g. c.

Cassipolis 45.30 | 38.25

¶ Ebesporum

Thyalmis p. 46.30 | 38.0

¶ Aearnanorum

Ampratia 48.0 | 38.20

¶ Chandonum

Phoenicea 45.20 | 38.45

¶ Casspeorum

Cassipa 47.0 | 38.50

¶ Amphilochozum

Astacus 48.15 | 37.45

¶ Achaiae regiunculae et ci-
uitates.

Secunda pars.

Col. 82.

¶ Locorum c.

Maupactus 49.30 | 37.35

¶ Phocidia.

Cirra 50.0 | 37.30

¶ Megaridis.

Maisea 52.0 | 37.15

Megaria dicitur 52.0 | 37.25

Patria Euclidis Mathematici.

¶ Atticę.

Athene 52.45 | 37.15

Hec ciui: modo diruta est ibi floruit studium vniuersi:

Rhamnus 53.15 | 37.30

¶ Boeotię.

Creusa 51.15 | 37.30.

Anthedon 53.0 | 38.5

Thebe Boeotię 52.40 | 37.55

¶ Pontiorum.

Eynos 52.0 | 38.20

¶ Locorum Epichemidoz.

Scarphia 51.15 | 38.25

Parthasi motis mediu 51.0 | 37.45

¶ Quae helladae flui: inclu-
duntur regi: et ciuit: hae

¶ Aetolię.

Calchis 49.0 | 38.5

¶ Doridis.

Alea 50.5 | 38.15

¶ Locorum Zolorum.

Delphi 50.0 | 37.50

¶ Pontiorum.

Opus 52.0 | 38.10

¶ Tratia quae modo Graeci
cia dicitur habet a Septen

Istrum fl: ab oriente pontu
ab occasu Nisiam alia cu
ius ciuitates sunt hae.

Abdera 52.10 | 41.45

Marona 52.40 | 41.40

Aenos 53.10 | 41.30

Appollonia 54.45 | 44.20

Constantinopolis 56.0 | 43.5

pro Bizantium olim Zygos.

Rhodope mons 52.30 | 43.0

Micopolis 52.30 | 43.30

iuxta Aemum.

Micopolis 51.45 | 42.20

ad Messum

Aphrodisia 53.20 | 41.30

¶ Chersoneli iuxta hellespontum

Callipolis 55.0 | 41.30

Adeus 54.30 | 40.45

¶ Peloponesus olim Da-
naa/nunc Morea habet Sa-
trapias et ciui: sequentes.

¶ Melipis.

Cyllene Maurale 48.30 | 36.30

Melis 49.0 | 36.25

Tymparia 49.30 | 36.0

¶ Sicyonię.

Syes fl: ost: 50.40 | 37.0

¶ Proprie vocatę Achaie.

Aegira 50.15 | 36.55

¶ Mesenię.

Pylos 48.35 | 35.30.

¶ Laconię.

Asopus 50.50 | 35.5

Libri Cosmo.

Col. 83.

Lacedæmon 50.15 | 35.30

Zerne 51.15 | 35.45

¶ In Argolico sinu & laconice
Epidaurus 51.5 | 35.30

¶ In Saronico Sinu Argie.

Epidaurus 51.50 | 36.25

Bucephalū portus 51.25 | 36.45

¶ Corinthie.

Corinthus 51.15 | 36.55

Metropolis Achaie ad quos misit

S. Paulus duas Epistolas/prio-

rem e Philippis p Stephanum et

Fortunatum et Achaicum et Thi-

moreum posteriorem vero a Phi-

lippiis Maced: p Titū & Lucan.

Schoenus portus 51.20 | 37.0

¶ Siconie.

Philus 50.50 | 36.40

¶ Archadie

Symphalus 50.20 | 36.20

¶ Argie.

Micene 51.45 | 36.10

Argos 51.20 | 36.15

¶ Mesenie.

Træzen 49.10 | 35.20

Italiae regiones:
Tractus: Nobilio-
resq; ciuitates.

¶ Calabriae p. i. c.

Regium Metrop: 39.50 | 38.15

¶ Campaniae. p. i. c.

Nola 40.15 | 40.45

Neapolis 39.10 | 41.0

prins Partenope. Ibi scripsit Vir-
gilius optim⁹ Poetar⁹ Georgicor⁹
Libros.

Salernum 39.10 | 40.30

Capua 40.0 | 41.20

Lume 39.10 | 41.30

Suessa 38.40 | 41.35

Locus natiuus Augustini Miphi

Astrolo: peritissimi.

¶ Lati aut Latiorum.

p. i. c.

★ Rhoma 36.20 | 41.50

olim terrarum caput.

Tybur 36.40 | 42.0

Prænestæ 37.30 | 41.55

Tusculum 36.50 | 41.45

oppidū Iuxta qd est Tusculanum

villa id est po tessio rustica.

Treba 37.30 | 41.45

¶ Apuliae olim greciae
magnae. p. i. c.

Brundisium 42.30 | 39.40

Tarentum 41.45 | 39.45

S. Michael 42.38 | 40.58

in Borgano monte.

¶ Frentanorum. p. i. c.

Buba 41.40 | 41.40

¶ Pe'ignorum. p. i. c.

Don 40.45 | 41.15

2 u

Secunda pars.

Col.84.

Orton 40.45 | 42.15
 ¶ Maricinzorum p.i.c.
 Martini fl: ostia 39.30 | 42.45
 ¶ Marchie Anconitanę olim pi-
 centium tractus p.i.c.
 Ancona impo: 36.0 | 43.42
 et portus maris tutus
 Rhacanarum 36.40 | 43.22.
 ¶ Tuscie p.i.c.
 Viterbium 35.45 | 42.18
 olim longusta
 ★ Perugia Augusta 35.18 | 42.56
 Volaterrę 33.30 | 42.40
 ★ Sena/Senis 34.18 | 42.50
 Florentia 33.30 | 43.4
 ★ Pisa metro: 33.28 | 42.22
 ¶ Ducatus Spoletani quon-
 dam Umbrie et Sabinie p.i.c.
 Spoletum 36.30 | 42.45
 Ariminum 35.0 | 43.50
 Assisum patria 35.52 | 42.55
 S. francisci mo:
 Anversa nunc Novia 36.32 | 42.44
 patria S. Benedicti
 ¶ flamine aut Rhomandiole
 olim Gallie Togate p.i.c.
 ★ Bononia 32.5 | 43.54
 olim Boionia et feluina
 Mutinarbo: colonia 33.0 | 43.20
 ★ ferraria 32.15 | 44.23
 Rhavennę 33.0 | 44.2
 Parma 32.0 | 43.30
 ¶ Marchie Taurisane aut Ter-
 uisiane olim Venetianę regio-
 nis p.i.c.
 Venetię imp: vulga: 32.30 | 44.50
 ★ Padua Patavinum 31.50 | 44.46
 Tridentum Triest 30.30 | 45.18

Vincenzia 32.10 | 44.30
 Teruissium 32.28 | 45.0
 ¶ Longobardie Vulgo Lom-
 bardie olim Cenomano:ũ In-
 subrum/ Taurinorum et Ligu-
 rum. p. i. c.
 Mantua 30.40 | 44.30
 Verona w: Pern 31.16 | 44.50
 ★ Papia m. Pavia 28.22 | 44.50
 Mediolanũ Maylãd 28.20 | 45.6
 Genua 28.20 | 43.50
 Taurinum p:bo: 30.30 | 43.40
 Augusta Taurica
 Salona p:bo: 27.50 | 43.30
 Lini: Albitanum
 ¶ Hęc de particulari Europe
 enarratione sufficiunt.

Aphricae particu- laris descriptio.

¶ Tingitanae Mauritaniae
 aut Barbariae. p. Af. c.
 Tingis Cesarea 6.30 | 35.5
 Abilis columna Ther: 7.50 | 35.40
 Heptadelphũ mō: 7.30 | 35.50
 Baba 8.10 | 34.20
 Bonosa 6.30 | 34.20
 Zege aug: de ci:li: 22
 Exilissa alias Septa 7.12 | 35.55
 Sala 6.40 | 36.56
 Solis mons 6.45 | 31.15
 Benta 92.30 | 33.50
 Bala 50.10 | 28.15
 Dorath 9.0 | 31.15

¶ Caesariensis et Sitiphen/
sis Mauritaniae Situs et
oppida:

Appollinis pm: 15.30 | 33.40

Jol Cesarea 17.0 | 33.20

Aque calide colo 18.0 | 33.10

Tucca 20.0 | 31.30

Ippa 24.50 | 31.20

Sigepolis colo: 12.0 | 34.42

Lissa 19.45 | 32.50

Thudocka 20.50 | 32.10

Sitici colonia 26.0 | 29.25

¶ Africe minoris Tractus et
ciuitates

Colops magnus 27.20 | 52.40

Colops puus 29.20 | 32.35

Aph: odisium col: 30.20 | 33.30

Thippou regia 30.30 | 32.15

Appollinis sacrum 31.40 | 32.20

Utica 32.0 | 32.45

Catonis monte nobilis

Neptuni arg: 32.0 | 32.45

Eortago olim pirs 34.35 | 32.20

Clypea ply: Clupea 35.0 | 33.20

in pmon: Mercurij pthol: Mer
mea dicitur.

Meapolis colo: 35.45 | 33.0

Aph: odisium 36.15 | 32.40

Adumentum col: 38.0 | 32.15.

Leptis parua 37.10 | 32.30

Leptis media que et Meapolis d:

Itica 32.0 | 32.30

Sabarra 41.0 | 31.20

Philani Villa 2 arg 46.45 | 29.0.

Sisara palus 33.0 | 31.0

Eritore palus 38.40 | 29.40

Pallus palus 38.30 | 29.15

Zybia palus 38.30 | 28.15

Zares 27.30 | 30.40

Dzanum 33.15 | 32.20

Dabia 33.0 | 29.40

¶ Humidie noue ciuitates

Medium eius 29.0 | 31.0

Luluca colo: 29.30 | 32.15

Tucca 29.30 | 31.20

Bizancia 37.15 | 30.45

Lapsa 37.30 | 29.45

Calatha 31.0 | 33.40

¶ Inter Syrtis ciuitates.

Parus Syrtis mediu 39.0 | 31.0

Magne Syrtis mediu 45.0 | 30.0

Sabrata 41.15 | 30.50

Ammonis 42.0 | 30.40

Butta 42.40 | 28.30

¶ Cyrenaicae aut Pentapo
lis prouintiae Africae ciui:

¶ Pentapolis c.

Cyrene principalis 50.0 | 31.20

Beronice aut 47.30 | 31.20

Desperides

Aristos y' Teuchria 48.20 | 31.40

Ptolemaide 49.5 | 31.40

Appollonia 50.10 | 31.40

Herculis Turris 47.20 | 30.30

Meapolis 49.0 | 31.20

Hydra 50.30 | 30.40

Lenopolis 50.45 | 30.40

Philonis Villa 51.0 | 28.40

Elisa 50.30 | 30.40

¶ Libye Interioris c.

Salathos 9.40 | 33.0

Bagaza 11.0 | 19.0

Babiba 10.30 | 13.0

Saramantica vallis 50.0 | 10.0

Magrispalus 15.0 | 18.0
 Magura alias Bira 15.30 | 15.0
 Lupa 23.40 | 18.0
 Migira metrop 25.20 | 17.40
 Silica 26.0 | 24.30
 Thabudis 34.0 | 22.0
 Artagira 44.0 | 18.0

¶ **Maemariacae Lybyae et
 Totius Aegypti ciuitates.**

Eberfonsellus magna 52.0 | 31.40
 Eberfonsellus 60.0 | 31.5
 parua portus
 Alexandria 60.30 | 31.0
 metropolis Totius Aegypti / Ibi
 Catharina Costi regis filia mar:
 Ibi erat Ptholomeus rex Aegypti
 omnium Mathe: monarcha.
 Alchayro 61.50 | 29.50
 vel Bayrus / Babulis dicta etiā
 Babilonia noua
 Memphis Babuli contigua et p
 vna ciui: habentur

¶ **Ostia Nili.**

¶ Primū Heracleoticū 60.50 | 31.5
 ¶ Scō Bolbiticū 61.45 | 31.5.
 ¶ Tertiu Suenniticū 61.30 | 31.5
 ¶ Quartū Lineptimi 61.55 | 31.5
 ¶ Quintū Dioclus 62.10 | 31.10
 ¶ Sextū Patmiticū 62.30 | 31.10
 ¶ Septū Mendesiū 62.45 | 31.10.
 ¶ Octauū Taniticum 63.20 | 31.15
 ¶ Nonū Pelusiacū 63.45 | 31.10
 Arsione 63.20 | 29.10
 Misormus 64.30 | 27.30
 Berenicē 64.5 | 23.50
 Syatis 60.40 | 30.20.
 Andriopolis 61.20 | 30.20

ant Andron

Thebe āt Meliopolis 62.30 | 29.30
 Babulis 62.15 | 30.0
 Biluris 62.30 | 30.15
 Tanis 62.45 | 30.20
 Mercurij ci: magna 61.40 | 28.25
 alias Hermis / Hic arbor plidis
 dicta / Marie fugiēt cum puero in
 Aegip: inclinata est.
 Hermis parua 61.0 | 30.20
 Tanis metro: Aeg: 62.45 | 30.50
 Phacusa mer: Arab: 63.10 | 30.50
 Mercurij ci: magna 61.50 | 27.10
 Antioe 62.5 | 28.15
 Lycon 60.45 | 28.0
 Dios.i. Iouis ci: 61.50 | 26.30
 Syene 62.0 | 23.50
 Phile 61.40 | 23.30
 Apollinis ci: pua 62.30 | 25.50
 Palus Cleartis 52.0 | 26.20
 Palus Lacij 55.30 | 26.40
 Palus Zycomedis 57.0 | 24.0
 Fons Solis 58.15 | 28.0
 Palus Maria 64.0 | 30.50
 Palus Sirboms 64.15 | 31.0
 Palus moeridis 63.0 | 29.20
 ¶ **Aethiopiae sub Aegypto
 populi et ciuitates.**
 ¶ Ista regio habet gentes pluri
 mas et monstrōsas. Ut.
 Blemmines
 Mabas
 Lynocephalos
 Saryros
 Trogloditas
 Asiantā regionē q nutrit elephātes
 Smyrnoferam regionem.

Secunda pars.

Eol. 87.

Struthophagos ethiopes et mul-
tas alias regiones ¶ Cui: ſic be
Sabat 68.0 | 12.30
Dirē 74.30 | 11.0
Apocopa 76.0 | 3.30
Rapta met: 71.0 | 7.0 Ault
Colona 62.0 | 4.15
Pylei mons 65.0 | 0.0
Mœrice/regio/infula
et ciuitas 61.30 | 16.25
Theon ſoterum 65.30 | 17.30.
Berethis 62.0 | 21.30
Lambulum 59.0 | 18.0.
Moſylium 79.30 | 9.0
Euangelus 65.45 | 17.0
Sandaca 63.0 | 18.30
Atomata p:7 emp:83.0 | 6.0
¶ Aethiopiae interioris ci.
Phazagar 70.10 | 18 58 Ault
Miere 68.0 | 11.15. Ault
Marchaſa 48.26 | 18.40
Zara 61.10 | 16.20
Bazat regio 52.0 | 24.0
¶ ſinis Aprice

Asiae regiones par- tes et oppida.

¶ Minoris Asiae nunc Tur-
corum Tractus et ciuit.

¶ Pontus aut Bithynia olim
Bebria: nunc Mygdonia: idest
maioris Phrigia ciuitates.
Promontoriū diane 56.25 | 43.20
Calcedon 56.5 | 43.5
Obia 57.0 | 42.40

Micomedia 57.30 | 42.30
Heraclea ponti 59.0 | 43.30
Claudiopolis 59.30 | 42.45
que et Bithynium. Hic ſcripſit
Lucas Euangelista Euangelion et
act: Apostolorum
Mica 57.0 | 51.40
Ceſarea 56.40 | 41.40
que et Smyrdiana.
Olimpus mons 57.0 | 41.40

¶ Asiae proprie dictae tr:7 e

Lampsacus 55.20 | 41.25
Symeontis 55.20 | 41.10
ſl: oſtia
ſlum olim Troia 55.50 | 41.0
modo diruta.
Dardanium 55.15 | 41.5
nunc Dardanellum
Alexandria Troas 55.25 | 40.40
Antandrus 56.30 | 40.20
Smyrna 58.25 | 38.25
Patria Homeri a quibusdam dē.
Aſium 56.0 | 40.15
Ephelus 57.40 | 37.40
Metropolis Ioniae ab aſaſonib⁹
condita: teſte Ply:
Hic ſcripſit Ioan: ſui Euangelion.

¶ Cariae c.

Heraclea 57.0 | 37.10.
Penes Zaron
Miletus 58.0 | 37.0

¶ Daridis c.

Alicarnassus 57.50 | 36.10
Ladmos mons 59.40 | 37.40
Phenix mons 58.0 | 36.30
Appollonia 57.0 | 41.15
Pergamns 57.25 | 39.45

Secundapars.

Col. 88.

¶ **Lydię Męonię.**
 Philadelphia 59.0 | 38.50
 Iouisphanum 59.40 | 38.75
 Sardis 58.20 | 28.15

¶ **Carie**
 Myſa 59.0 | 38.15
 Antiochia 59.30 | 38.20
 penes meandrum
 Appollonia 59.25 | 37.35
 iuxta Dolabanum
 Hieroclea 59.30 | 37.50
 penes olbau
 Neapolis 59.25 | 37.35
 fontes lyci ſi: 60.0 | 37.15
 Trallis 58.40 | 38.5
 que et Emambia/Seleucia et An-
 tiochia dicitur Ply: teſte. Quidam
 ibi pigmeos habitare traduntur.

¶ **Lydię pbugię**
 Sala 60.15 | 38.0
 Sanis 61.0 | 38.30
 Apamiarcha 61.10 | 38.55
 Hieropolis 60.0 | 38.15

¶ **Lyciæ aut Lyaoniæ c:**
 vnde populi Lyaones.

Larya 59.50 | 35.55
 Parara 60.30 | 36.0
 Parria S. Nicolai epi.
 Olympus c. 61.30 | 36.15
 Xantus 60.15 | 36.10
 Mirrhea 61.0 | 36.40

¶ **Galatiæ aut gallogreciæ c**

Sinopa aſtaſtala 62.50 | 44.0
 Pompeiopolis 62.25 | 42.15
 Claudioſpolis 63.15 | 42.20
 olim Andrapa
 Ancyra meuro 62.40 | 42.0

Laodicia 62.40 | 39.40
 Ambiochia pſidię 62.30 | 39.0
 Neapolis 62.40 | 38.15

¶ **Pamphiliæ. c.**

Olbia 62.0 | 35.55
 Magydis 62.40 | 36.55
 Seleucia pſidię 62.0 | 38.30
 Antiochia 62.30 | 39.0

¶ **Capadotiæ c:**

Trapezus 70.30 | 43.5
 Chorduba 71.20 | 43.25
 Sebaſtopolis 72.20 | 44.45
 Sebaſtopolis altera 66.0 | 41.20
 Sebaſtia 68.0 | 40.40
 Zama 65.0 | 40.45
 Archelaus 64.45 | 39.40
 Diocęſarea 65.30 | 39.45
 Ceſarea que et maza 66.30 | 39.30
 Derba 64.20 | 38.15

¶ **Armeniæ minoris aut ter-
 ræ Ararath c.**

Micopolis 69.0 | 41.40
 Ippſa 70.30 | 40.20.
 Comana/ Capadocę 68.0 | 38.0
 Claudia 71.0 | 38.45

¶ **Cilitiæ. c.**

Antiochia ſup trago 64.40 | 36.50
 Zepherium 66.20 | 36.40
 Pompeiopolis 67.15 | 36.40
 que et Solę
 Aegæx 69.0 | 36.0
 Seleucia 66.10 | 36.45
 Antioſ 67.40 | 36.50
 parria S. Pauli apoſtoli
 Ceſarea 68.30 | 37.0
 penes Amazarbum
 Micopolis 69.30 | 37.15

Epibanie 69.30 | 36.45

¶ Sarmatiae Asiaticae aut
Saraomate nūc Tartarie
Tractus et ciuitates.

Mapeta 69.0 | 38.30

Sarmaticę portę 77.0 | 47.0

Sarmaticę portę 81.0 | 38.30

que Pyle dicuntur.

Albanicę Pyle 80.0 | 47.0

Erapolis mō Ciro 72.0 | 55.20

Tanais mō Coppe 67.0 | 54.30

Amazones 81.0 | 53.0

¶ Ruffiae albae.

Mogorea 63.30 | 61.0

¶ Colchidis c.

Macopolis 71.30 | 45.40

Scapolis 72.0 | 45.30

Phasia 72.30 | 41.45

Madia 74.15 | 46.15

¶ Iberiae magnae Tartar
iae partis c.

Gura 75.0 | 45.20

Zalissa 76.0 | 44.40

Varica 75.20 | 46.0

¶ Albaniae partis magnae
Tartariae c.

Alida 83.0 | 46.30

Albana 81.40 | 45.50

Bachia 77.0 | 46.30

Barica 79.20 | 44.40

¶ Armeniae maioris Si
tus et c.

Zala 76.10 | 44.0

Bizaca 74.50 | 42.30

Phandalia 74.50 | 41.30

Babila 73.15 | 40.45

Quarium 76.50 | 41.30

Belcania 73.50 | 39.40

Tigris fl: fontes 74.40 | 39.40

¶ Syriae regiones et ciui:

¶ Syriensis et p. l. c.

Alexandria 69.30 | 36.10

penes Illum fl.

Seleucia pierie 69.20 | 35.40

Meraclea 68.30 | 35.10

Laodicea 68.30 | 35.5

Polidium 68.30 | 35.15

modo S. Symonis portus.

Mirandrus 69.30 | 35.50

nunc Alapso.

¶ Phoenicie p. l. c.

Tripolis 67.30 | 34.20

Botris 67.30 | 34.5

Biblus 67.40 | 33.55

Cesarea panie 67.40 | 33.0

olim Cesarea Philippi.

Sydon 67.0 | 33.30

Tyrus 67.0 | 33.20

Pholemais 66.50 | 33.0

modo accon.

Baratholim 67.30 | 33.40

Berebus

Botris et Bactros 67.50 | 34.5

Antiochia 70.15 | 37.20

penes Taurum motem: Patria vlt

delicet Luce Evangeliste.

Laonia 70.30 | 36.20

¶ Lyrenice p. l. c.

Buda 71.20 | 36.40

Merapolis 71.15 | 36.15

Meraclea 71.0 | 36.30

¶ Seleucidis p. l. c.

Bindarus 70.0 | 35.40

Secunda pars.

Col. 90:

¶ Cassioidis
Antiochia 69.0 | 35.30
supra oriente flu:
Epiphania 69.35 | 34.25
¶ Eurus Syrię.
Abila aut Lysanum 68.45 | 33.20
Damascus 69.0 | 33.0
hic interfecit Chaim Abel fratrem suum
Adra 68.40 | 32.10
Dippus 68.0 | 32.30
Capitola 59.45 | 32.30
Philadelpia 68.0 | 31.20
¶ Laodicę p.s.c.
Paradissus 69.45 | 33.35
¶ Betanię punitę p.s.c.
Edera 70.0 | 32.40
Adrama 69.10 | 31.30
¶ Judeę aut Palestinię Sirię c.
Cesarea Stratonis 66.15 | 32.30
Appollonia 66.0 | 32.15
Tropa mō Toppen 65.40 | 32.30
vel Jassa dicta: Portus maris: cō-
dicta est ante diluvium.
Aschalon 65.0 | 31.40
modo Philistin.
¶ Galileę tractus p.s.c.
Julias 67.5 | 31.15
Liberiadis lacus 67.15 | 32.5
¶ Samarię p.s.c.
Neapolis 66.50 | 31.50
nunc Sichem. Ibi Christus Sama-
ritbanam convertit.
¶ Judeę p.prie c.
Gaza 65.25 | 31.15
Sebasta 65.40 | 31.30
nunc Samaria
Lyda 66.0 | 32.0
vel Lip modo Diaspalte

Eric⁹ mō Jericho 66.15 | 31.25
Archelis 66.30 | 31.30
Micopolis 65.45 | 31.50
olim Emmaus
Hierosolima 66.0 | 31.40
que nunc Capitolis dicitur. Et plu-
ra alia nonnulla habet in sacra
scriptura. S. Solima / Lusa / Betel
Hierosolima / Jeb⁹ / Medya. Urbs
sacra Hierusalem dicitur atq; salem. i.
Hierusalem Ibi Christus Iesus
Seruator noster crucifixus est.
¶ Joumeę c.
Berzamina 64.50 | 31.15
Napla 65.40 | 30.50
¶ Mesopotamię c.
Persica 72.0 | 37.30
Seleucia 79.0 | 35.40
Edeffe vel Edissa 72.30 | 37.30
modo Arach
Yama 75.20 | 36.30
¶ Babilonię c.
Bibla 79.0 | 34.0
Babilon 79.0 | 35.0
metro: Caldeorum ibi varia lingę
uarum idiomata exorta sunt inter
edificantes tyrim Babel Ibi loc⁹
iam desertus est.
Cesa 76.40 | 32.50
Abelma 75.40 | 32.0
Tripartite Arabiae Situs
¶ Arabię desertę c.
Medium eius 74.30 | 32.0
Erupa ciuitas 72.30 | 31.15
Gora 75.0 | 30.20
Choca 72.30 | 32.40
Salma 78.20 | 29.20

¶ Arabię petree c.

Ysa 65.50 | 30.15
Petra metrop: 66.45 | 30.20
Ydia 69.0 | 30.40
Hdra 69.40 | 31.40
Mona Sinay ppe gr: 64.0 | 30.0
Ibi accepit Moyses Decalogū alio
nomine Dreb vel Choreb dicitur.

¶ Arabię felicias c.

Obbe 69.40 | 21.0
Duga empo: 74.30 | 14.0
Sama 75.30 | 11.30
Arabia empo: 80.0 | 11.30
Moscha 88.30 | 14.0
Eauana 85.0 | 23.0
Ylria 80.0 | 25.40
Badeo regia 70.0 | 20.15
Decha 71.45 | 22.0
Ibi Nabumerch sepultus est.
Saba regia 76.0 | 13.0
Sedes quondam Gasparis Ma-
gi: qui de auro Arabico dona fe-
rebat puero Iesu.

¶ Assirię c.

Erefiphon 80.0 | 35.0
Pollonia 81.6 | 36.30
Stira 83.0 | 36.40
Ycyus 78.0 | 39.0
fl: et fontes eisdem

¶ Medię c.

Arg Sabee 82.30 | 42.30
iuxta Aras sunt Caspi et Cadusi
populi medorum.
Salata 86.15 | 41.0
Mandagera 87.45 | 39.30
Batena modo 89.0 | 38.40
Egbathanis
Deneca 93.20 | 38.15

Surianna 91.0 | 37.20
Trauara. 92.0 | 37.40
Meraclea 89.0 | 36.50
Aradripha 93.20 | 34.45
Rbapsa 90.10 | 35.40

¶ Susiane civitates.

Tigris fl: ostiū orient: 80.30 | 31.0
Tigris ostiū occi: 79.0 | 30.45
Arg Mercuris 80.0 | 34.25
Alia ciuitas 80.10 | 31.40
Susa aut Susis 84.0 | 34.15
Ariana 84.0 | 32.30

¶ Persidis civitates.

Ariana 87.45 | 33.50
Persopolis 91.0 | 33.20
Maserga 90.15 | 34.0
Tragonica 87.40 | 32.40

¶ Carmanię ciui:

Agris 96.30 | 23.0
Carmana metrop 100.0 | 29.0
Thaplos 98.0 | 27.40
Alexandria 99.0 | 24.20
Armusa 94.30 | 23.30

¶ Parthię ciui:

Rhoana 98.30 | 38.20
Ambiodar 94.30 | 38.20
Ragea mō Rages 98.20 | 34.20
Appha 98.0 | 35.20

¶ Mircanię ciui:

Adrapsa 38.30 | 41.30
Mircania metrop: 98.30 | 40.0
Saca 94.15 | 39.30

¶ Marchianę populi 2 ciui:

Sana 102.30 | 42.20
Jasonium 103.30 | 41.30
Antiochia margiana 106.0 | 40.40
Migea 105.0 | 41.0
Mastagerę populi 105.0 | 41.0

Secunda pars.

Col. 92.

¶ Bactrianę populi 7 ciui:

Chomara 106.30 | 42.40

Throem Chomari populi.

Menapia 113.0 | 41.20

Bactra regia 116.0 | 41.0

¶ Sogdianę populi 7 ci:

Drepla met: 130.0 | 45.0

Alexandria Oriana 113.0 | 44.40

Blerandria vltima 112.0 | 41.0

Landari populi 120.0 | 48.0

¶ Sacę regionis populi

Sachę regiōis gentes sūt Comedeę

Bylebeę / Massageteę medium eius

habz 132.0 | 44.0. ciuitates nō hñt

sed in speluncis 7 nemoubus habitare traduntur.

Massageteę circa 130.0 | 43.0

Comari populi 150.0 | 46.0

¶ Scythiæ intra Imaum

montem modo Tartarię ci.

Aspabotis 102.0 | 44.0

Danaba 104.0 | 45.0

¶ Scythiæ extra Imaum

monte n

Mledon Scythica 150.0 | 48.30

Soca 115.0 | 35.20

Antropophagi Scyte 160.0 | 60.0

Hippophagi Scyte 145.0 | 55.40

Item in Scythia iuxta Rhipheis

montibus sunt Arimaspi / qui Jax

amatozum gens appellatur: vnum

trū oculum habentes in fronte / qui

bis assidue bellū est cum Bripbis

circa metallum: Teste ply. Idem:

suctoritate Herodoti et Aristæe

scribit qđ in quadā conualle mag

na Jmaę montis regio est / quę voa

cat Abarimon in qua Siluestres
viuant homines / auersis post cru-
ra plantis erinę velocitatis / pas-
sim cum feris vagantes / non longe
ab eis Troglodite sunt. Rurs⁹ ab
his versus occidentem quosdam si-
ne ceruicę: oculos in humeris ha-
bentes idem p:odit.

¶ Sericę.

Mledon Serica 162.0 | 45.0

Sera metro: 177.15 | 38.35

Dama 156.0 | 51.40

¶ Aric et Ariane ciuitates.

Medium etus 106.0 | 35.30

Mamares 105.40 | 36.10

Articaudna 109.20 | 36.10

Ply: Artacacna

Alexandria aria 110.0.36.0

ab Alexandro condita est / quā pre-
terfluit arius flu: idem in Arum la-
cum emouitur / 7 iste tractus dicitur
Ariana regio teste Plynio.

¶ Paropamisadis ciuitat.

Artoarta 116.30 | 37.30

Parfia 113.30 | 35.0

Cholarna 118.0 | 34.0

¶ Drangianę ciui:

Asta 107.30.30.40

Bigis 111.0 | 29.40

Arispa 108.40 | 28.40

¶ Arachosię ciui:

Alexandria 114.0 | 31.0

Sigara 113.15 | 30.0

Malliana 118.0 | 29.20

¶ Gedrosię.

Luni 110.0 | 27.0

Parfis metro: 106.30 | 23.30

Arbis 105.20 | 23.30

¶ Indię Intra Sangem sic.
 Bardaxima 113.40 | 20.40
 Monoglossum em: 114.10 | 18.40
 Mandagora 113.0 | 14.10
 Mura empo 115.30 | 14.40
 Colchi emp: 123.0 | 15.0
 Satur emp: 125.20 | 15.10
 Indi fl: fons 125.0 | 37.0
 Sangis fl: font: 136.0 | 37.0
 Circa istum fontē sūt Astomoni po-
 puli sine ore / halitu tantū vivē-
 tes et odore quem naribus trahūt
 Supra hos in extrema parte mon-
 tium vsq; ad praesiorum gentē Spi-
 thamej pigmej narrantur quos p-
 dit Homerus infestari a gruibus.
 Bizantium 113.40 | 14.40
 Tyadis 116.0 | 14.30
 Callicut emp: 112.0 | 5.0
 Vulgarissimum
 Hipocura 120.30 | 4.0
 Similla 110.0 | 4.59
 Gymnosopbistę ppli 130.0 | 30.30
 qui solem immobilibus oculis cō-
 tuerē solent.
 Sambolaca 132.15 | 31.50
 Indoscythę populi 121.20 | 30.0

¶ Praesiorum gent: ciui:
 Palyborra 143.0 | 27.0
 vrbs ditissima praesiorum
 Tamalites 144.30 | 16.30

¶ Praesiace c.
 Sambolaca 132.15 | 31.50

¶ Indoscythę c.
 Andrapana 124.15 | 30.40
 Banagara 122.15 | 30.20
 Budea 121.15 | 28.15

¶ Sabarę c.

Nic abundat adamas
 Tasopium c. 140.30 | 22.0
 ¶ Mesolorum c.
 Mityndra metro: 135.30 | 12.30
 Bardamana 136.15 | 15.15
 ¶ Indię extra Sangem montē
 ciuitat:

Pentapolis 150.0 | 18.0
 Baracura emp: 152.30 | 16.0
 ¶ Besyngitor Antropophagor.
 Sabara 159.0 | 8.30

¶ Aureę Ebersonesi c.
 Tacola emp: 160.15 | 0.15
 Sabana emp: 160.0 | 3.0 Aust.
 Colipolis 164.20 | 0.0

¶ Magni sinus c.
 Balonga met: 167.30 | 7.0
 Sinda 167.15 | 13.40
 Thagora 168.0 | 6.0
 Co:ratba metrop: 167.0 | 12.30

Eldama 152.0 | 31.0
 Huc peruenit S. Thomas predi-
 cationem.

Tryglyphon 154.0 | 18.0
 aut Trilingum in hac Galli Gal-
 lacej Barbari esse dicunt: et cor-
 ui et plitaci albi.

¶ Indiae Superioris aut
 orientalis regna et ciuita:

¶ Chayre p. inc. ep. 1. l. c.
 Loroma 190.0 | 32.35
 Chayra 192.30 | 41.0
 Nec prouincia continet in se Sep-
 tē regna subiecta Cham sunt Rdo-
 latre omnes.

Balo: regio habz 205.0 | 65.0
 Incolę sunt siluestres / habitāt mō-
 tes et equitant Ceuos.

Secunda pars.

Col. 94.

Judei Clausi 215.0 | 60.0

Tagir puin: magna 225.0 | 55.0

¶ Chatay regionis c.

Chataio ci: 222.0 | 43.50

Ciamsu occi: 222.0 | 37.15

Quinsay 226.0 | 37.40

civitas totius mundi maxima 7 in
nostro idyomate dicitur Cœli ci-
uitas in medio lacus est habens in
circitu 1200 pōtes

Seiten 239.0 | 25.15

Ciamsu ori: 231.0 | 32.5

Fochb 240.55 | 7.0

Lingrei 236.0 | 35.0

¶ Manci prouin: regna 7 ciui:
Ista puincia continet in se nouem
regna.

Taygni 224.15 | 31.0

Syngni 232.0 | 29.20

Theber puin: 7 ci: 204.10 | 32.0.

In hac prouincia dominatur rex
et dominus prestans Joannes do-
minus totius Indie Orientalis et
Meridionalis et partis Aphricę 7
omnes reges Indie sunt sub eius
imperio.

¶ Cyambe puin: p. i. s. c.

Cyamba 208.10 | 25.30

Isti videntur Chorallis pro mone-
ta. Accole sunt Idolatre / habent
copiā magnā nūcū Mustarū 7 eba-
ni nigri / Habent et Ligna Aloe et
copiā de omni genere specierum.

¶ Indie Meridionalis c.

Loach prouin:

Incole huius prouintię habent p-
priū regem et linguam / sunt

Idolatre.

¶ Dorfuli regni ciui:

Lamia 202.10 | 11.40

Dorfulici. 285.0 | 13.0

Loach 191.40 | 16.30 Aust

Thime metrop: 180.0 | 3.10 Aust

Motium promō 276.0 | 5.0

per totum illud litus sunt Ichethio
phagi sing et sunt Aethiopes.

¶ Moabar prouin:

Mar ciui: 276.0 | 20.10 Aust

Incole adorant boues.

Malagua 260.6 | 15.30 Aust

Hic occisus est S. Thomas Apo-
stolus

¶ Lac regni descriptio.

Lac ciui: 166.30 | 21.40

Incole mudi incedunt / adorant ho-
nem sunt Idolatre / tamen iusti et
odio habent mendaces.

Explicit parilis

Aſig descriptio.

Insularum Sum- ma Enarratio.

Europæ Insulae.

¶ Insulae quę mari medię
terraneo alluuntur.

Cretamō Landia 56.0 | 34.50

Creta p̄tbo: 54.15 | 34.50

Sortina ciui:

¶ In ea est ciuitas Minoa patris

Strabonis Cosmogra:

¶ Cretę adiacent Insu:

Claudos 52.30 | 34.0

Libri Cosmo.

Zatoa inf: 54.30 | 34.30
 Dia inf. 54.30 | 35.40
 Limolis inf: 54.30 | 34.30
 Melos inf: 54.0 | 35.30
 ¶ Peloponneso adia: insule.
 Epla inf: 54.15 | 31.40
 Scotdere inf 56.0 | 34.40
 Salatis inf: 52.0 | 36.40
 Sphasia inf: 48.0 | 35.0
 Aegine inf: 52.20 | 36.45
 Strophades inf: 47.20 | 36.0
 Palma Trote 47.50 | 35.39
 ¶ Achaeis adia: bē.
 Eubola 54.0 | 37.50
 que abantis dicitur modo Negro
 pontus.
 Thera 52.0 | 36.25
 Lia 54.15 | 36.40
 Ebii 54.20 | 36.55
 Polyegos inf: 54.40 | 36.15
 Thoraia inf: 54.45 | 37.0
 Delia inf: 55.5 | 37.20
 Rhena inf. 55.5 | 37.10
 Pbarbium inf 52.15 | 37.10
 Oliarus inf. 55.20 | 36.30
 Mycon inf. 55.40 | 37.10
 Cythnos inf. 54.55 | 36.30
 ¶ Cycladum Insule et ciui.
 Andri inf. et ciui. 55.0 | 37.10
 Mari inf. et ciui. 55.40 | 37.0
 Subium inf. 55.40 | 36.50
 Leni inf. 55.5 | 37.30
 Scyri inf. 54.45 | 37.15
 Paria inf. 55.30 | 36.50
 Siphni inf. 55.15 | 36.45
 ¶ Epiro adiacent Insule.
 Corcyra nigra 45.30 | 38.15
 modo Corfuna dicitur.

Col. 95.

Lephalenia inf. 47.40 | 37.10
 Scopelus inf. 47.45 | 37.35
 Zthaca inf. 48.0 | 37.10
 Licusa inf. 40.40 | 38.0
 Zotoa inf. 47.0 | 36.30
 Zacynus inf. 47.30 | 36.30
 ¶ In mari Ionio Mace
 donie adiacent inf.
 Sasonis inf. 44.10 | 39.30
 ¶ In Aegeo pelago.
 Scopelos inf. 52.30 | 39.20
 Sciathos inf. 52.10 | 39.15
 Scyros inf. 54.0 | 29.0
 Lemnos inf. 52.30 | 41.0
 Peparnechos inf. 52.30 | 39.30.
 ¶ Insule Thracie adia: Sub
 Bosphoro occi:
 Cyaneum inf. 56.20 | 44.0
 ¶ In ppontide.
 Preconellus inf. 55.30 | 42.0
 ¶ Insule in Aegeo mari.
 Samothrace inf. 52.30 | 41.15
 Thalassia inf. 51.30 | 41.30
 Imbros iof. 53.20 | 41.15
 ¶ In Mediterraneo Adi
 lie Insul.
 Pauca inf. 55.20 | 46.30
 Nec Insula facta est a danubio fl.
 ¶ In mari Euri. Misie
 adia. Insule.
 Boisthenes inf. 57.15 | 47.40
 Achillia Leuca inf. 57.30 | 46.40
 ¶ Intra Tanaim.
 Alopentia inf. 66.30 | 53.30
 ¶ Siciliae descriptio.
 Sicilia olim Sicania/Trinachria
 v. Triquetra dicta est alluit ab oc
 casu et Sep. Tyrreno mari. a meri
 die Zphaco ab oriente Adriatico.

Medium eius 38.15 | 37.0
Aetna mōs est in ea: perpetuo igitur
ne ardeat / cuius fundus est de Toso
lapide nigro et poroso / quo in bal-
neis utimur.

Pachinus p.mōt ori: 40.0 | 36.20
Pelorus p.mont sep: 39.20 | 38.30
P. omontorium illud habet a dex-
tris .i. versus Italiam Scyllam a
Leuo Carybdim. Est igitur his in
locis mare nautis periculolum.

Zilybens p.m: occi: 37.0 | 36.0

¶ Iuxta Siciliam ins:
Aconymus ins: 39.30 | 38.45
Lipara ins: 39.0 | 38.45
Vulcani ins: 38.50 | 38.35
Didime ins: 39.0 | 39.0
Ericodes ins: 38.20 | 38.45
Phocicodes ins: 38.30 | 38.50
Diceia ins: 39.30 | 39.0
Strogile ins: 39.30 | 39.45
Osteodes ins: 36.15 | 37.0
Ostia ins: 37.30 | 38.45
Phordantia ins: 36.0 | 36.20
Regusa ins: 36.15 | 36.5
Paconia ins: 36.30 | 35.50
Acoli ins: 37.0 | 39.0
Sagra ins: 36.0 | 36.0

¶ Sardine Insule descriptio.
Sardinia olim Sandalionis et Ich-
nusa ab occi: Sardano alluitur pe-
lago: ab oriente Tyrreno: a meri-
die Aprico.

Medium eius habz 30.0 | 38.0

¶ Sardinie adia: insule.
Sicarnia ins: 33.0 | 37.20
Molibodis ins: 30.30 | 35.30
sive plombea

Hieracum ins: 20.0 | 35.45

Hermes ins: 33.0 | 39.0

Nymphea ins: 29.45 | 39.30

Glus ins: 36.10 | 39.20

Phinthonis ins: 30.40 | 39.15

Herculis ins: 39.30 | 39.0

Diabasta ins: 29.20 | 38.45

¶ Cos. sic insule descriptio.
Cosica quam greci Tynā appella-
bant sive Tyreneam cingitur a sep-
tentrione et occasu Ligustico mari: ab ortu
Tyrreno habet 29.20 | 40.50

¶ Italie adia: insule in Tyrreno
pelago.

Sirenum insule: 39.30 | 49.55

Laprea insule: 39.30 | 40.10

Pubecula ins: 39.30 | 40.30

Procyba ins: 38.45 | 40.20

Parthenope ins: 38.20 | 40.45

Pandataria ins: 37.50 | 40.45

Pontia ins: 37.20 | 40.45

Planasia ins: 34.0 | 41.0

¶ In ligustico mari.

Aetbala ins: 30.40 | 42.0

Liparia ins: 32.0 | 42.0

Glus ins: 31.20 | 44.0

¶ In Ionio mar.

Diomedes insule: 40.40 | 43.0

¶ Liburnie adia: insule.

Apiorus ins: 36.50 | 44.30

Curia ins: 39.20 | 44.15

Scardona ins: 40.50 | 43.30

¶ Dalmatie adia: insule.

Isa ins: 42.20 | 43.30

Tragurium ins: 43.0 | 42.45

Lomura aut Mela 44.0 | 41.45

Meligina ins: 44.10 | 41.45

¶ Terra: Hisp: adia: in mari
Balearico Insule due nomine
Pithynse.

Ophiusa ins: 14.50 | 38.20

Ebyssus ins: 14.0 | 38.5

¶ Balearides Insule due que
grece Symnelse appellantur.

Maionica ins: 16.45 | 39.15

Minorica ins: 17.30 | 39.30

¶ Marbonensi adia: Insule in
mari Gallico.

Agatha Ins: 22.30 | 42.10

Blaston ins: 23.30 | 42.10

Strichades ins: 25.0 | 42.15
numero quinqs

Veronis ins: 27.45 | 42.15

¶ In freto Gaditano.

Gades vel Gadira 5.10 | 36.40

¶ Insulae in Oceano sep-
tentrionali et Atlantico.

¶ Lusita: Hisp: adia: Insu:

Londobries Ins: 3.0 | 41.0

¶ Terra: Hisp: adia: Insule La-
tabrico oceano.

Scopuli Ins: 9.0 | 46.45

Laterides. mediu istar 4.0 | 45.30

Deorum ins: 4.42 | 42.20

Catbendes ins: 4.0 | 46.0

Trileuce ius: 9.0 | 47.0

¶ In atlantico 7 Insule.

Gratiola ins: 356.0 | 39.0

Depico ins: 355.0 | 38.0

S. Michael ius: 357.0 | 38.0

S. Marie ins: 357.0 | 37.0

S. Georgii ins: 354.0 | 39.0

Christi ins: 358.0 | 37.0

Fauat ins: 355.0 | 36.0

¶ Insulae Oceano Germa-
nico complera sunt hae.

Anglie regni nunc / Pitho: Albio-
nis Insule Britanice Insignior: ci

Medigim eius habet 14.0 | 54.30

Lantuaris 14.55 | 52.8

Dulgo Lantelburg

★ Oxoniū Schenfurt 11.50 | 52.41

Londonium 13.20 | 52.30

modo Londra.

¶ Albioni adiacent Insule
iuxta Orcada.

Scitis ins: 32.40 | 60.45

Dumna ins: 30.0 | 61.40

¶ Orcades Insule. 30.

Media habz ins illas 30.0 | 61.40

¶ Supra has.

Tyle cuius medium 33.0 | 63.0

¶ Scotie Insule ciui:

Scotie medium 20.0 | 57.0

Stenbargum c. 18.0 | 57.0

Pitho: Alata Castra

Esagrensis glennys 20.17 | 57.33

Jorg: ciuita: 18.0 | 57.0

¶ Hiberniae nunc Irlandiae
Insulae ciuitates.

Hibernie medium 7.30 | 57.0

Reba ciuitas 6.40 | 57.20

Purgatorium 6.42 | 58.50

S. Patricki.

Lamon ciui: 7.5 | 56.30

¶ Hibernie superiacent. 5.

Insule Ebudae dicte.

Ebuda occ: 15.0 | 62.0

Ebuda ori: 15.40 | 62.0

Engaricenna 17.0 | 62.0

Maleos ins: 17.30 | 62.30

Secunda pars.

Col. 98.

Epidium inf. 18.15 | 62.15

¶ Hibernię adjacent in parte
orientis Insulę bę.

Monarina inf. 17.20 | 61.30

Monia inf. 15.0 | 57.40

Adios deserta 15.0 | 59.20

Limnos deserta 15.0 | 59.0

¶ Insulę Insulę situs et ciuita.

Eius medium 7.0 | 65.30

Marsol ciui. 7.40 | 60.42

Thirres ciui. 5.50 | 64.44

Madar ciui. 6.40 | 57.20

¶ Selandię Belgicę ciuitates.

Mittelburgū emp. 18.26 | 51.48.

Ocias inf. 19.0 | 52.0

¶ Seelandię Scandię situs a

pcho. Scandia dicta.

Eius medium 34.20 | 56.15

Roichulde epalis 34.16 | 56.20

Copenhagña c. 35.22 | 56.30

¶ Huita adjacent Insulę.

Femara inf. 30.15 | 55.55

Gotlandia inf. 48.0 | 60.0

¶ Trimoantas Insulę.

To'iatia inf. 23.0 | 54.20

Lonemnos inf. 24.0 | 54.30

Dectis insula 19.20 | 52.20

¶ Hę sunt Insulę ad Euro-
pam pertinentes.

Africae Insulae.

¶ In sinu Arabico et Mari
Rubro Insulę.

Aphroditia 65.15 | 25.0

id est Veneris Insula.

Salpitrena inf. 64.50 | 28.0

Agathonis inf. 65.15 | 23.40

Astarta inf. 66.0 | 22.30

Arapalladis 66.10 | 21.30

Egyptiis inf. 67.0 | 19.40

Somadeorum duę 67.30 | 19.0

Myronis 97.0 | 18.0

Latathreę et 67.30 | 17.30

Thustides duę

Magorum inf. 68.30 | 15.20

serensthus et Mirham

Daphnia 68.30 | 15.20

Acanthina 68.40 | 15.0

Macaria 68.30 | 14.30

id est Beata Insula.

Oricon inf. 69.0 | 14.0

Bachi et Antibachi 69.30 | 13.15

Pania inf. 68.40 | 12.0

Diodori inf. 70.0 | 12.30

Ilidia inf. 70.0 | 11.30

¶ In Sinu anali.

Mondi inf. 77.0 | 8.30

¶ Post Aromata pmon.

Amici vel Amici inf. 85.0 | 4.0

Meng inf. duę 84.0 | 2.30

Myrsiaca inf. 85.0 | 1.0

¶ In Sinu Barbarico.

Minuchias inf. 85.0 | 12.30

¶ In Med. terraneo mari
iuxta Mauritaniam Numi-
diam et Aſtricam mino-
Insulae.

Julia Cęsaria inf. 7.30 | 33.20

Hydras inf. 28.0 | 33.0

Calatha inf. 31.0 | 33.40

Dracontinus inf. 33.15 | 34.15

Aegimius inf. 31.15 | 33.15

Laruyesie duę. 37.0 | 33.20

Zopadusa inf: 39.0 | 33.20
 Aetbula inf: 39.20 | 33.20
 Cercina inf: 39.0 | 32.15
 Zorophagius 39.40 | 31.20
 Misinus inf: 44.40 | 30.40
 Pontina inf: 45.20 | 30.15
 Sea inf: 46.0 | 29.40
 Cosira inf: 37.20 | 34.20
 Siliacen o inf: 37.20 | 34.40
 aut Aetna
 Melita inf: 38.45 | 34.40
 Melita inf: 38.45 | 34.40
 Mistas Junois sacru. 39.0 | 34.40
 Mercuris sacrum 38.45 | 34.5

¶ Iuxta Syrenes.

Nymet inf: 48.40 | 31.50
 Rega Veneris inf: 50.10 | 31.52

¶ In Terra Aegypti Insule
 a Nilo facie.

Delta paruum 62.40 | 30.20
 Delta magnum 62.0 | 30.0
 Delta Tertium 62.15 | 30.5

¶ In pelago Aegyptiaco
 iuxta Aegyptum

Didyme oue 58.30 | 31.30
 Phocuse oue 56.50 | 31.30
 Anelipta inf: 58.30 | 31.30
 Tyndari scopuli res 55.30 | 31.30
 Andonis inf: 52.40 | 31.50

¶ In Oceano Occidentali
 insulae iuxta Africam.

¶ fornyarum Insule numero
 sex Que modo Canarie dicunt.

Aprolitus inf: 1.0 | 16.0
 Myras. i. Junonis 1.0 | 15.0
 Pluitina inf: 1.0 | 14.15
 Casperia inf: 1.0 | 12.30

Canaria inf: 1.0 | 11.0
 Pitruaria inf: 1.0 | 10.30

¶ Libye adiacent.

Medina aut Merna 5.0 | 25.40
 Myras id est 8.0 | 23.50
 Junonis que Aurota dicitur.
 Pœna inf: 5.0 | 32.0
 Erythia nunc Erina 6.0 | 29.0
 Porta sancta inf: 360.0 | 30.30
 Madera inf: 358.30 | 29.40
 aut Medera que et ligno rum
 Insula dicitur olim Borgodes vel
 Co:duam dicta.

¶ Insule Portugalesium sunt
 10. in Oceano Occidentali in:
 uentē Anno Christi 1474.

S. Anthoni. 351.0 | 17.0
 S. Lucie. 351.0 | 16.0
 Alba inf: 352.0 | 51.0
 S. Vincentij. 353.0 | 14.0
 Salis inf: 354.0 | 14.0
 Visions inf: 355.0 | 13.0
 S. Nicolai inf: 352.0 | 13.0
 S. Philippi inf. 351.0 | 12.0
 Demana inf. 353.0 | 11.0
 S. Jacobi inf: 351.0 | 12.0

¶ In Sinu magno.
 Africe.

formosa inf: 32.0 | 12.0 Aust
 Principis inf: 30.15 | 14.0 Aust
 S. Thomæ inf: 27.20 | 16.0 Aust
 Delli pulgette inf: 360.0 | 35.0 Aust
 numero septem.

¶ Insule Jam enumerate
 spectant ad Africam.

Secunda pars.

Asiae Insulae.

¶ In Mediterraneo mari ¶ in ponto Euxino:

Abinias ins: 57.30 | 43.25

Arubini 58.30 | 43.15

Scopuli Insule

¶ In Hellesponto.

Tenedos ins: 55.0 | 40.55
in ea latuerunt greci quom insidi
as struere cōtayerūt Trojanis.

¶ In Aegeo pelago.

Lesbos ins: 55.15 | 40.0

¶ In Hiccaro pelago.

Macaria ins: 56.45 | 37.40

Adenbus ins: 57.40 | 36.25

Alba ins: 56.40 | 38.35

Phanagoria 56.30 | 38.45

Donau 57.0 | 37.35

Empedocleus 56.10 | 37.0

¶ In Myrto pelago.

Arceana ins: 56.0 | 37.0

Begialis ins: 56.10 | 36.50

Mynia ins: 55.50 | 36.50

Coa ins: 57.0 | 36.25

Astij ins: 56.40 | 35.40

Lesi ins: 56.30 | 35.15

Carpathos ins: 57.10 | 35.15

Rhodus ins: 7 ci: 58.30 | 35.30

¶ Lycie adiacent Insule.

Megista 60.40 | 35.15

Dolichista ins: 69.45 | 35.15

Chelidonia ins: 61.30 | 30.10

¶ Syrie adia: Insule.

Aradus ins: 68.0 | 34.30

Tyrus ins: 67.0 | 33.30

Col. 100.

modo continenti adheret.

Crameusa 62.40 | 35.40

Apelbusa ins: 63.10 | 35.40

Lycus ins: 65.30 | 35.30

que alias Catdim vel Paphon dī.
eius ciui: hē.

Macaria c. 66.30 | 35.45

Paphos noua c. 64.20 | 35.10

modo Bassa

Paphos antiqua 64.30 | 35.0

Drepanum pmō: 64.30 | 34.45

Zeppirium pm: 64.10 | 35.5

Scalmis modo 66.40 | 37.30

famagusta

Carpasiarum 67.5 | 35.45

Insularum medium.

¶ In mari Hircano vel Abacie Insule.

Helades due 87.30 | 45.0

Talca ins: 59.0 | 43.5

¶ In Sinu Arabico.

Aeni ins: 65.45 | 27.20

Timagenis ins: 66.0 | 25.30

Zygena ins: 66.15 | 24.20

Demonon ins: 66.45 | 23.15

Polibij ins: 67.40 | 21.40

Hieracon ins: 69.30 | 19.0

Socratis ins: 70.0 | 16.40

Eardamina ins: 71.0 | 16.0

Ara ins: 71.0 | 15.40

Latacecaumena 70.30 | 34.30

Maliche due 72.30 | 12.30

Adani due 72.30 | 12.35

¶ In Mari Rubro.

Agathoclis due 81.20 | 10.0

Locconatres 83.0 | 9.0

Dioscoudis 86.40 | 9.30

Insula et ciuitas

Libri Cosmo.

Col. 101

Treta ins: 86.30 | 12.0

¶ Insule iuxta Sachalitem Sinum.

Zenobii. 7. Insule 91.0 | 16.30

Organa ins: 92.0 | 19.0

Sarapiadis ins. 94.0 | 17.30
aut Serapionis Insula.

¶ In Sinu persio Insule.

Ychana ins: 82.0 | 25.0

Ypphana ins: 81.20 | 28.40

Ythara ins: 89.15 | 34.45

Yylus ins: 90.0 | 34.40

Arathus ins. 91.40 | 24.40

Tabiana ins: 87.0 | 29.15

Sophrba ins: 88.0 | 29.20

Alexandria ins: 90.0 | 29.0
que et Aracia dicitur.

Sapana ins: 94.0 | 27.15

¶ In Mari Indico Meridionali.

Baraca ins: 111.0 | 18.0

Melizeris ins: 110.0 | 12.30

Heptauesia ins: 113.0 | 13.0

Tricadeba ins: 113.30 | 11.0

Peprina ins: 115.0 | 12.40

Trinestia ins. 116.30 | 12.0

Zeuca ins: 118.0 | 12.0

Mauigeris ins. 122.0 | 12.0

Bazacata ins: 144.30 | 9.40

populi in hac Insula nudi degunt
et Aeginnate dicuntur.

¶ Anthropophagorum Ins:

Sinde ins: 152.20 | 8.40 Aust

Bone fortune 145.15 | 0.15

Harum incolę dicuntur Anthropo

Barusę qnq; in: 152.40 | 5.20 aust

¶ Anthropophagoi alię tres
Insule q appellatur Sabadię.

Harum mediu 160.0 | 8.30 aust

Sabadi 167.0 | 8.30 Aust

.i. Hordei Insule

Saryorum 171.0 | 2.30. Aust

Insule tres

accolę eius dicunt habere caudas.

Maniole 10. ins: 142.0 | 2.0 Aust

Anthropophagi sunt. Item in hac

Insula gignitur lapis Herculeus:

qui naues ad se trahit: que ferreos

clauos habent.

Palla ins: 94.0 | 19.0

Larmina ins: 102.0 | 18.0

Ziba ins: 104.0 | 19.0

Diorum ins: 34.20 | 14.0

feminarum ins: 98.20 | 13.40

Scoyra ins: 97.30 | 8.0

Christiana

¶ Taprobane Insule olim Si
mundi modo Salice situs 7 ciu:

Margana ciui: 123.30 | 20.0

Priapidis portus 122.20 | 0.40

Bachi ciui: 130.0 | 0.5 Aust

Bocana ciui: 131.0 | 1.30

Angis fl: fontes 129.0 | 7.20

¶ Montes Taprobane sunt.

Salibi montes/Mela mons.

¶ Taprobane adiacent Insule

numero 1378 quarum autem

nomina traduntur he sunt.

Larcos ins: 118.0 | 0.20 Aust

Philecus ins. 116.15 | 2.40 Aust

Trena ins: 120.0 | 2.30. Aust

Kalaudadara 121.0 | 5.30 Aust

Arana ins: 125.0 | 0.35 Aust

Basta ins: 126.0 | 6.30 Aust

Balaca ins: 129.0 | 5.30 Aust

Alaba ins: 129.0 | 4.0 Aust

Secundapars.

Col .102.

Sumara Insula	135.0 1.40.	Aust.
Zaba Insula	135.0 00.	Aequino:
Zibala Insula	135.0 4.15.	Septen
Magadiba Insula	135.0 8.30.	Septen
Susuara Insula	130.0 11.30.	
Amenina Insula	117.0 4.30.	
Donacha Insula	116.15 0.15.	
Aegidion Insula	118.0 8.30.	
Dineon Insula	119.0 8.15.	
Canarcha Insula	121.40 11.15.	
Danzana Insula	120.15 11.20.	
Madagastar Insula	105.0 23.30.	Aust

¶ Hec Insula habet nemora Sandalorum
et omnia genera specierum. Habita-
tores sunt Sarraceni et
Machometistę.

Circobena Insula	100.0 34.0.
Zanzibar Insula	115.0 40.0.
Zanzibar ciuitas	116.0 37.0.
Omamora Insul	132.0 27.30.
Dina Margabin	132.0 31.0.
Dina Arobij	135.0 32.0.
Zona Insula	145.0 28.0.
Callenzuam Insula	157.0 32.0.

¶ In Oceano Orientali Insulę.

Zipangri Insul	650.0 15.0.
Zipangri ciuitas	263.25 18.0.
Colobę ciuitas	261.30 12.30.

Hec Insula distat a litore .300. quasi mi-
li: habitatores sunt Zoolatre/ habent Aurum
in copia maxima et lapides preciosos.

Candin Insula	250.0 24.0.
Candur Insula.	204.0 13.0.
Sandur Insula:	204.0 130.

Hic videtur mire magnitudinis pisces habem-
tes vnum tantum oculum in fronte.

Java maior Insula	225.0 20.0
Java ciuitas	223.54 15.15

- Cobale ciuitas. 220.0|17.30.
 Nec Insula habet siluam nucum mustarum
 et Aromatum copiam / et omnea inhabitatores
 sunt Idolatre.
 Necura Insula 210.0|23.30.
 Sunt Idolatre. habent Sandali copia et aromatum.
 Deutam Insula 204.0|25.0.
 Sunt Idolatre.
 Angana Insula 220.0|34.0.
 Idolatre habentes capita quasi canina.
 Iaua minor 210.0|40.0.
 Serlech eius ciuitas 201.0|34.15.
 Sursur ciuitas 201.0|39.0.
 Ista Insula habet. 8. Regna et sunt Idolatre.

¶ Nec de Insulis Asiaticis.

Insulae Americae Adiacentes.

Americę medium 330.0|10.0. Aust:
 Eius latitudo est quasi. 525. mil: Ber: Longitudo eiusdem quasi. 750. mil: Ber:

¶ Descriptio eius littoralis:
 versus Hispaniam.

Archay Chersonesus 303.0|5.0.
 Montana altissima 312.0|3.50.
 Caput de Stado 317.0|2.30.
 Sinus dulcis Aquę 322.0|5.0. Aust
 Rio Grande 329.0|4.30. Aust
 Cambales fl: ostia q̃l 332.40|4.0. Aust

Secundapars.

Col. 104.

S. Rochi 341.0 | 8.15 Aust
S. Vincentii pul: 343.0 | 12.0
Caput S. Crucis 345.0 | 14.0
Rio S. Jacobi 356.0 | 23.30
Rio de S. Lucia 341.0 | 26.0
Lucus reliquum occidentale per:
mansit incognitum

¶ Insule superiacent
Americæ.

Riqua parua 296.0 | 10.0
Riqua magna 300.0 | 9.0
De gigantibus 308.0 | 7.70
Debasil 305.4 | 6.10
Zaponta 318.30 | 4.0
Spagnolla in qua reperitur lignū
Guaiacum.
Eius medium 315.0 | 20.0
Insule adiacent huic versus affricā
innumerabiles.
Mari gallante inf: 334.0 | 17.30
Todesantos inf: 332.30 | 17.0
De forana inf: 333.0 | 18.0
De gadalupo inf: 331.10 | 18.30

Isabella que Cuba 305.0 | 23.30

¶ Adiacentes huic.

Januacanaca 307.0 | 18.30
Carij inf: 310.20 | 24.30
Sarmiento inf: 310.0 | 28.15
Magna inf: 312.5 | 27.12
Cartaga inf: 315.10 | 22.15.

¶ Sequit parias Insula que
et Secuba dicitur et eius littora
lis descriptio.

Medium eius 258.0 | 44.0
Secundū latitu: ab 11. in 50 quasi
gradum extensa.
Casta de mari litt. 293.0 | 46.30
Caput de Bonaventura 294.
Sin⁹ magn⁹ parie 283.0 | 29.0
Cherfoucius 287.30 | 23.30
Alterum latus pmanit incognitū.
Viridis Ins. 347.0 | 14.0

¶ Explicit Insularum
enarratio.

¶ Excusum Landsbutae Typis ac formulis
D. Joannis Weyssenburgers: impensis
Petri Apiani. Anno Christi Salu
uatoris omnium Millesimo/
quingentesimo/vicefimo/
quarto/Mense Jan
nu: phebo Sa
turni domi
cilium
possidente.

Appendix.

¶ Et si Cosmographicū opus Lect: humaniss. cōclusimus: hic tamen placuit ostendere: quo modo horę noctu ex lunarj radiatione ⁊ stellarū non errantium motu venandę sint. Crebris enim ac seculis hortatibus a fratre meo Georgio Apiano rogatus sum vt de horarum noctis obseruatione aliquid scriberem: cuius precibus semel atq; iterum: vt potui: obtemperavi: illudq; organum excogitavi atq; subiunxi. Meminem quippe inficias ire arbitror: quod tam magna sit delectatio in horarum noctis deprehensione: quam et maxime ad Cosmographicę cognitionem scire oportet. igitur de eius partibus dignoscendis paucula quędam et nota tui digna annectere proposuimus.

Horam vsualem noctu ex radijs Lunaribus mediante Compasso prope verum cognoscere.

¶ Luna radiante aptabilis Compassum (vt assolet) super aliquo plano: taliter: q̄ lingule seu forcellule respondeant deinde considera horam quā vmbra fili palā facit. poteris etiā si placet ex alio quocūq; siue verticali siue horizontali horā instrumento lunarem obseruare: cum quā intra rotula sequentem: ⁊ quere consimilem horam in horis dicum: hoc est: in superiori semicirculo: super quam situetur index lunaris cum sua linea fiducie: ⁊ firmato indice: circumuolue rotulam cum indice solis tam diu donec eius linea fiducie superetatem lune incidat. Tunc enim in horario limbo solis index horam quesitam ostendit.

¶ Alter idem arithmetica supputatione indagare.

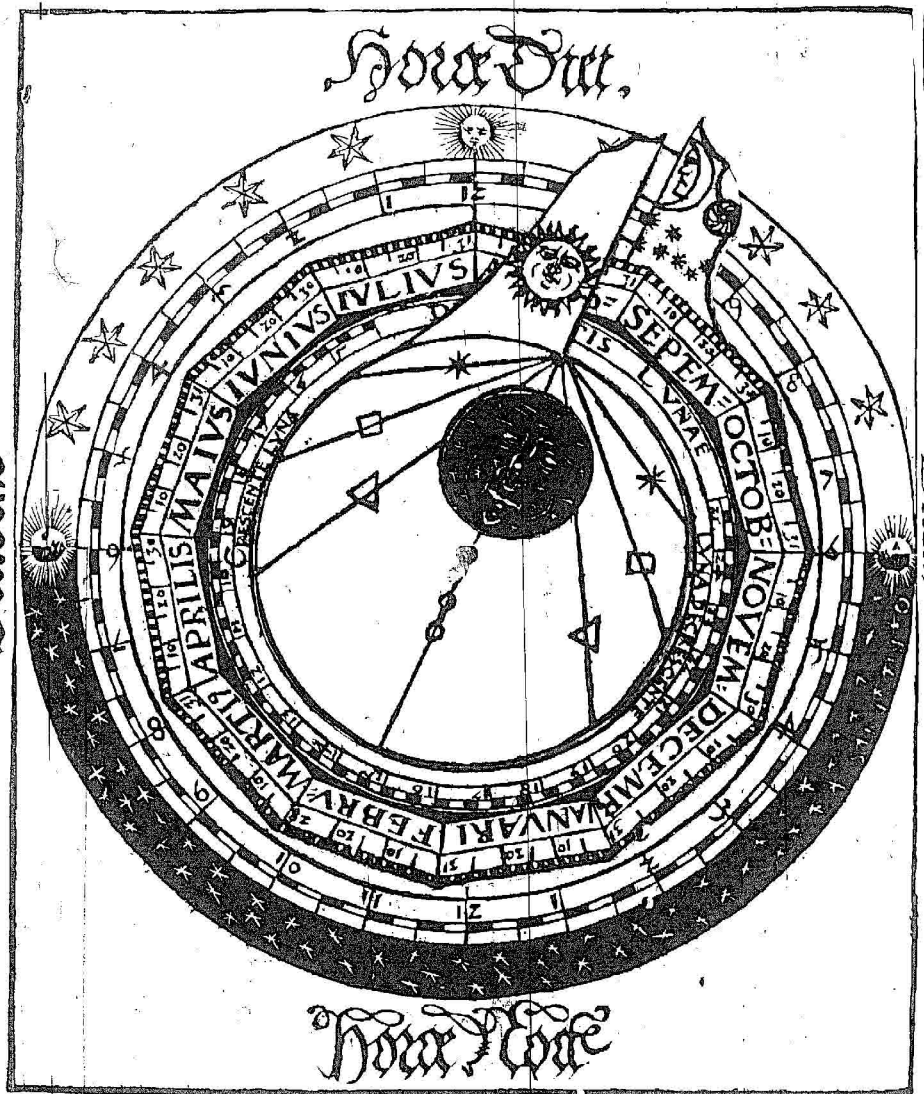
¶ Considera horam quam radius lunaris in Compasso v̄ quocūq; instrumento sciometrico demonstrat: et eam serua. Deinde multiplica etatem lune cum 12. Gra: 11. mi: et quod erit: diuide per 15. quotientē iunge cum horis paus seruatis: erit hora noctis quesita.

¶ Idem faciliiori computo inuestigare.

¶ Duc etatem lune in 731. numerum ex hac multiplicatiōe procreatum diuide per 900. quotientis ostendit horas addendas: residuum vero pro minutis horarum teneto.

Sequitur Instrumentum Noctis.

Occidens

¶ Quo aut pacto per hoc organum noctu horę equales ex lunari radiatione extra etatem lunę addiscendę sint paucis absolua. Investigatur igitur horam absq; lunę etatis consideratione : animaduerte diligenter Lunam in celo lucentem quanta sit : et diligenti contemplatione aduertatur an solem precedat subsequaturne. Quibus cognitis statuendū est regula lunę in limbo horario super horam quam filum ipsum in compasso ostendebat. Quia sic permanente volue rotulā Solis donec luna in eius foramine et ea in quantitate videatur qua in celo per visus contemplationem reperta fuerat. Concito enim Solis index in limbo horario ostendit horam noctis quesitam. Dixi per visus contemplationem. Luna quippe luminare min⁹ et noctis domina mutuo lumine quo ad mūdum semper semiplena est. Illa enim corporis Lunę medietas (quę vergit ad solem) aut parum plus : pp amplissimam magnitudinem a Sole irradiatur : quia sol lunę ceterisq; syderibus suum lumen foenerat ac ministrat. Reliqua vero medietas pp sin corporis indiapbonicitatem perpetuo eclipsatur. Verum quo ad nostri visus coniectationem crescit ac decrescit. Quolibet enim mense consessorio aut menstruo luna semel soli coniungitur : Deinde post duodecim Zodiaci signorum transgressum iterum cum sole congregitur. Igitur mutua luminis quantitate nobis indies aliter atq; aliter apparet : in congressu vero minime : quia tūc superior pars lunę : quę a nobis remota est : a pbebo est incensa et combusta : pars inferior (quę in sequenti figuratōe nigro aut pullo colore depicta est) pp suam opacitatem denegat nobis splendorem lunę. Deū quāto magis recedit a sole tanto magis crescit / vsq; ad eius dyametram radiationē a qua iterum ad pbebum congressum vertendo evanescit.

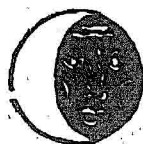
¶ Regula Generalis.

¶ Luna crescens sequitur solem et statim post occasum solis supra horizonā apparet et pars illuminata vergit ad occidentem. Luna vero decrescens precedit solem : supraq; horizonā matutino tempore apparet. Eius quoq; signum est : si pars adusta ad exortū dirigatur. Semper enim (vt paucis multa condidā) pars lunę illuminata respicit Solem.

Luna
Crescens

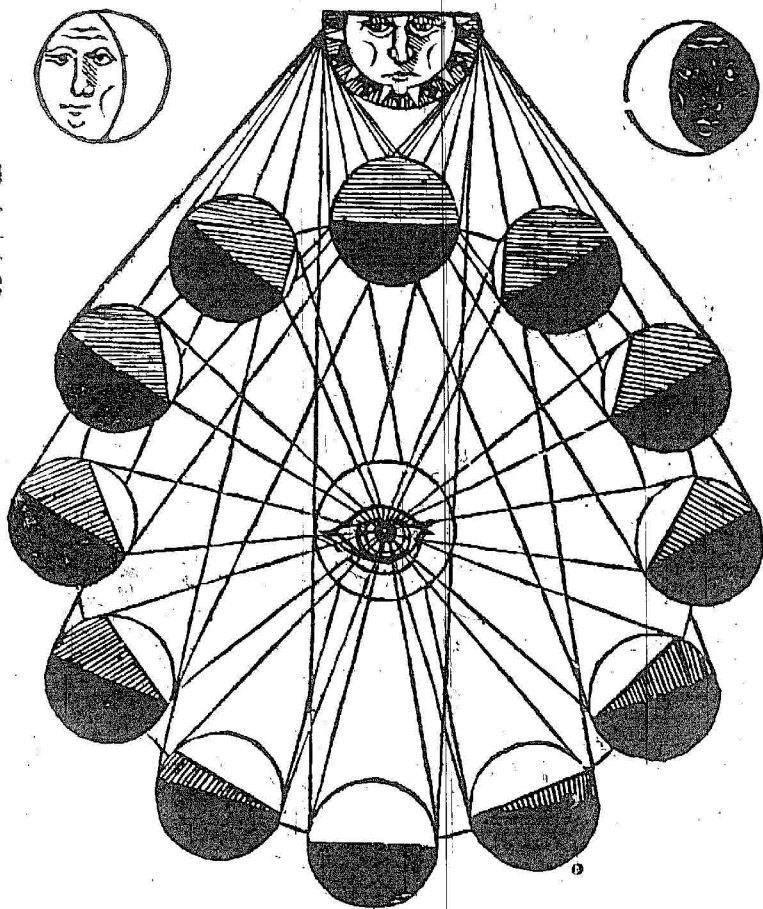
Congressus siue Con-
iunctio Solis et Lunae

Luna
Decrescens

Prima Quarta Crescente Luna
Orbis

Secunda Luna Decrescente
Orbis

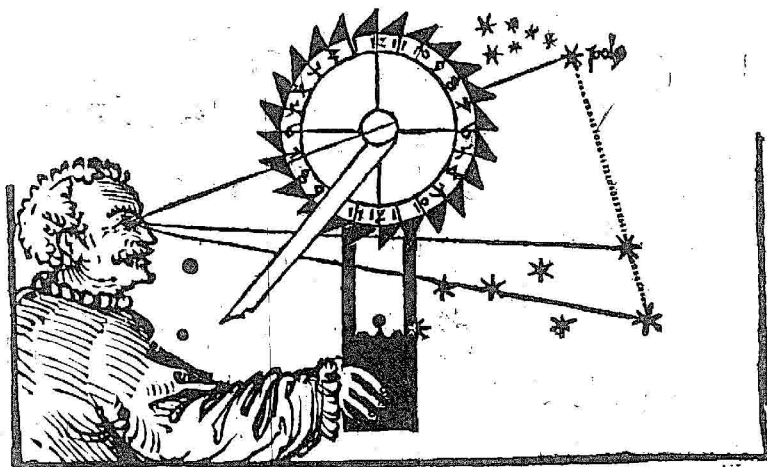

Dyamera Radiatio siue
Oppō Solis et Lunae

Instrumentum syderale.

¶ Qualiter ex stellarum fixarū motu nocturno tempore horę venāde
sint paucis absolūtā. fiat primum rotula parua cum manubrio in simi
litudine rotule sequentis: quam diuide in vigintiquattuor horarum spa
cia. His perfectis aptabis regulam seu Indicem in longitudine tanta:
vt a centro rotule ultra limbum protendatur. Hanc itaq; regulam pone
super centrum rotule: et fac vnum foramen rotundum in qđ mittatur cle
uus cum foramine rotundo^o qui ambo constringit: Ita vt index bac atq;
illac volui possit.

Vt Euidētissime Patet
In Figura Sequenti.
Ecce Figuram.

Usus huius Instrumenti.

¶ In stellifera noctis claritate subleua rotulam cum manubrio vers^o septentriodem et moue rotulam huc et illuc donec radius visualis ab oculo tuo per centrum instrumenti ad stellam polarem transeat: similiter extra rotulam idem radius ad extremas duas stellas maioris vis^o seu rotas plaustrⁱ protendatur: et tam diu leua aut summitte indice donec eius linea fiducie super radialem lineam incidat. Tunc enim considera horam limbi et eius partem: quam regula abscindit: cum qua intra figuram precedentem: hoc pacto. pone indicem maioris vis^o siue plaustrⁱ super horam iam inuentam: indice inuariato manente situetur regula solis sua fiducie linea super diem tue considerationis: et ostendit in inferiori parte limbi horam quesitam: quam inuenire oportebat.

¶ Libri de Geographica principis finis.
Perfecto / trinog^o deo laudes
agentes. Anno humane
salutis. 1524.

